

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszc Gdański na lata 2016 – 2025

Niniejszy dokument sporządzono zgodnie z zasadą partnerstwa i partycypacji w ścisłym porozumieniu i przy współpracy z samorządem gminnym i przedstawicielami społeczności lokalnej.

Zamawiający:

Gmina Miejska Pruszcz Gdański

ul. Grunwaldzka 20
83-000 Pruszcz Gdański

Wykonawca:

„EU-CONSULT” Sp. z o.o.

ul. Wały Piastowskie 1
80-855 Gdańsk

Pruszcz Gdański
11.2016 - 05.2017

Spis treści

Spis treści	3
1. Słownik pojęć	5
2. Wprowadzenie	7
2.1. Podstawy prawne opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji	7
2.2. Cel, założenia i zakres opracowania	8
3. Szczegółowa diagnoza negatywnych zjawisk i czynników kryzysowych na obszarze rewitalizacji	9
3.1. Obszar rewitalizacji objęty Gminnym Programem Rewitalizacji	9
3.2. Cel i założenia diagnozy szczegółowej	11
3.3. Metodologia opracowania szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji	12
3.4. Podsystem społeczny	14
3.5. Podsystem gospodarczy	27
3.6. Podsystem środowiskowy	29
3.7. Podsystem przestrzenno-funkcjonalny	30
3.8. Podsystem techniczny	31
3.9. Analiza przyczyn degradacji na obszarze objętym programem	33
3.10. Analiza lokalnych potencjałów obszaru rewitalizacji	35
3.11. Lista potencjalnych partnerów wraz z najważniejszymi podejmowanymi działaniami	40
4. Opis powiązań z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	41
5. Wizja stanu pożądanego i planowanych efektów procesu rewitalizacji	46
5.1. Kierunki działania (interwencji)	48
6. Cele szczegółowe rewitalizacji oraz założenia procesu	50
6.1. Matryca logiczna projektów	50
6.2. Uzasadnienie celów rewitalizacyjnych i ich wpływ na niwelowanie koncentracji zjawisk negatywnych	51
6.3. Wzajemne powiązania celów i potencjałów obszaru rewitalizacji z diagnozą pogłębioną	56
7. Lista planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	59
7.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	59
7.2. Lista pozostałych (uzupełniających) przedsięwzięć rewitalizacyjnych	79
7.3. Powiązania pomiędzy celami, kierunkami działań i projektami rewitalizacyjnymi	86
8. Mechanizmy integrowania działań	87
8.1. Kompleksowość programu	87
9. Harmonogram realizacji GPR	95
10. Indykatywne ramy finansowe interwencji w obszarze rewitalizacji	96
11. Mechanizmy partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji	99
11.1. Partycypacja społeczna w procesie szczegółowej diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych oraz potencjałów Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański	100
11.2. Odpowiedzialny społecznie obszar rewitalizacji	102
12. System wdrażania (realizacji) Gminnego Programu Rewitalizacji	104
12.1. Aktualizacja GPR	107
13. System monitoringu i oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych	109
13.1. Monitoring	109

13.2.	Ewaluacja	111
14.	Niezbędne zmiany w dokumentach strategicznych Miasta Pruszcz Gdański	113
14.1.	Specjalna Strefa Rewitalizacji.....	113
14.2.	Zmiany w Programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2015 – 2020	113
14.3.	Zmiany w uchwale w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.....	114
14.4.	Zmiany w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.....	114
15.	Lista załączników	114
16.	Spis tabel i rysunków	115

1. Słownik pojęć

REWITALIZACJA – proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

INTERESARIUSZE REWITALIZACJI – to w szczególności:

1. mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
2. inni mieszkańcy gminy;
3. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
4. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
5. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
6. organy władzy publicznej;
7. podmioty inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

STAN KRYZYSOWY - stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

OBSZAR ZDEGRADOWANY – obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Można go

wyznaczyć tylko w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

1. gospodarczych - w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
2. środowiskowych - w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska;
3. przestrzenno-funkcjonalnych - w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych;
4. technicznych - w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niesfunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

OBSZAR REWITALIZACJI – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20 % powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30 % liczby jej mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic. Pewne ograniczenia dotyczą włączania do niego niezamieszkałych terenów przemysłowych, w tym portowych i wydobywczych, terenów powojennych i pokolejowych. W uchwale o wyznaczeniu obszaru rewitalizacji rada gminy może ustanowić na rzecz gminy prawo pierwokupu wszystkich nieruchomości na nim położonych oraz zakaz wydawania decyzji o warunkach zabudowy dla wszystkich albo określonych w tej uchwale zmian sposobu zagospodarowania terenu.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI (GPR) – dokument, który jest sporządzany dla obszaru rewitalizacji. W przypadku podziału obszaru rewitalizacji na podobszary jest opracowywany z podziałem na podobszary, po dokonaniu wyboru danych terytoriów. Opracowywany jest w dialogu z lokalnymi społecznościami oraz interesariuszami rewitalizacji. Wyznacza strategiczne kierunki i pomysły na działania na danym terytorium objętym rewitalizacją. Zawiera przede wszystkim szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi gminy, opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji, cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych, opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym, w tym listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, szacunkowe ramy finansowe wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych, opis struktury zarządzania realizacją GPR, system monitorowania i oceny GPR, wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji, wskazanie sposobu realizacji GPR w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.

2. Wprowadzenie

2.1. Podstawy prawne opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji

Podstawę prawną opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszc Gdański na lata 2016 - 2025 stanowi Ustawa z dnia 9.10.2015 r. o rewitalizacji, natomiast dokumentem wspierającym opracowanie GPR¹ są „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” opracowane przez Ministra Rozwoju. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszc Gdański sporządzony został z uwzględnieniem zasad, o których mowa w wytycznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego dotyczących programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych

¹ Gminny Program Rewitalizacji

w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020.

2.2. Cel, założenia i zakres opracowania

Celem opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2016 - 2025 jest proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego. Gminny Program Rewitalizacji ma charakter kompleksowy i dotyczy zarówno sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno – infrastrukturalnej i technicznej.

Niniejsze opracowanie przedstawia aktualną sytuację na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji, w sferach: społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Szczegółowa diagnoza opiera się na **analizie negatywnych zjawisk** na obszarze rewitalizacji, na podstawie, której scharakteryzowane i wyodrębnione zostały czynniki kryzysowe, skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz **analizie lokalnych potencjałów**, która umożliwia efektywne wykorzystanie silnych stron obszaru rewitalizacji.

Zgodnie z dokumentem pn.: „**Delimitacja Obszarów Zdegradowanych w Pruszczu Gdańskim 2015**” w obrębie granic obszaru zdegradowanego wyodrębniony został obszar kompleksowej i zintegrowanej rewitalizacji, obejmujący analizę strefy społecznej, gospodarczej i przestrzennej: **Obszar nr 7**.

Planistyczna część Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2016 - 2025 stanowi odwołanie do założeń programowych rewitalizacji oraz jej celów. Określona została wizja, czyli stan pożądany po wyprowadzeniu wyznaczonego obszaru ze stanu kryzysowego, kierunki interwencji, cel strategiczny, cele operacyjne oraz odpowiednie działania i projekty rewitalizacyjne.

W celu spełnienia wizji oraz zrealizowania celów strategicznych opracowany został wykaz projektów rewitalizacyjnych dotyczących obszaru rewitalizacji, które ujęte zostały w horyzoncie czasowym: 2016 – 2025.

3. Szczegółowa diagnoza negatywnych zjawisk i czynników kryzysowych na obszarze rewitalizacji

3.1. Obszar rewitalizacji objęty Gminnym Programem Rewitalizacji

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym. W kontekście powyższej definicji bardzo istotne jest zdefiniowanie stanu kryzysowego.

Stan kryzysowy to stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami, w co najmniej jednej z następujących sfer:

1. gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
2. środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
3. przestrzenno - funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),
4. technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Charakterystyka obszaru zdegradowanego w Gminie Miejskiej Pruszcz Gdański została przedstawiona w Załączniku nr 2 do Uchwały Rady Miasta z dnia 27.07.2016 r. pn.

Delimitacja Obszarów Zdegradowanych w Pruszczu Gdańskim 2015 opracowanym na potrzebę wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:

Obszar 7 wyraźnie odbiega poziomem od reszty miasta. Z siedmiu badanych obowiązkowych wskaźników, sześć wypada gorzej niż w województwie, a wartości wszystkich ośmiu wskaźników fakultatywnych są negatywne na tle średniej miejskiej. Dla porównania pozostałe obszary spełniają maksymalnie 3 wskaźniki obowiązkowe (nie licząc obszaru 2, który nie jest brany pod uwagę ze względu na bardzo niską liczbę ludności) oraz maksymalnie pięć wskaźników fakultatywnych. Obszar 7 został w związku z tym zakwalifikowany jako najbardziej zdegradowany, a w konsekwencji wytypowany do rewitalizacji. W tym rejonie zamieszkuje na stałe 1214 osób, czyli 4,9% mieszkańców miasta, z czego aż 151 osób korzysta ze świadczeń pomocy społecznej. Przy wyższym niż w innych rejonach poziomie przestępczości, jak również tendencji do zamykania działalności gospodarczej i gorszym stanie infrastruktury, teren ten zdecydowanie wymaga interwencji.

Ze względu na to, że obszar 7 obejmuje ściśle centrum, rewitalizacja poprawiłaby nie tylko sytuację mieszkających tam osób, ale również ludności z całego miasta. Mieszkańcy z dowolnej części miasta mają łatwy dostęp do centrum, dlatego też oddziaływanie akcji rewitalizacyjnych miałyby szerszy zasięg i objęłoby osoby wymagające wsparcia z terenu całego Pruszcza Gdańskiego.

Ponadto na terenie obszaru 7 działa wiele organizacji pozarządowych, które są potencjalnymi partnerami urzędu podczas planowania i realizacji działań społecznych mających na celu poprawę sytuacji mieszkańców tych terenów. Występuje tutaj duży potencjał społeczny, historyczny i infrastrukturalny, co w połączeniu ze zdefiniowanymi podczas procesu delimitacji problemami preferuje ten obszar do objęcia go wielowątkowymi i szeroko pojętymi działaniami rewitalizacyjnymi. W obszarze zlokalizowany jest również budynek, który został zrewitalizowany w poprzednim okresie programowania i w tej chwili jest siedzibą Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego prowadzonego przez Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Pruszczu Gdańskim. Stwarza to możliwość kontynuacji, rozpoczętej wcześniej, rewitalizacji w tej części miasta.

3.2. Cel i założenia diagnozy szczegółowej

Szczegółowa diagnoza zgodnie z ustawą o rewitalizacji, stanowi analizę przyczyn degradacji i charakterystykę sytuacji na obszarze objętym programem (w tym także nawiązania do szerszej struktury i procesów rozwojowych miasta, które mogą znajdować powiązanie z niekorzystnymi zmianami w poszczególnych obszarach miasta) prowadzona w pięciu podsystemach:

- a) podsystemie społecznym,
- b) podsystemie gospodarczym,
- c) podsystemie środowiskowym,
- d) podsystemie przestrzenno-funkcjonalnym,
- e) podsystemie technicznym.

3.3. Metodologia opracowania szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji

Przeprowadzona delimitacja służyła wytyczeniu obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, dla którego przeprowadzona została niniejsza szczegółowa diagnoza obejmująca analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów obszaru rewitalizacji. Celem niniejszej oceny było zestawienie na obszarze rewitalizacji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, technicznych, środowiskowych i przestrzenno-funkcjonalnych ze zdiagnozowanymi potencjałami.

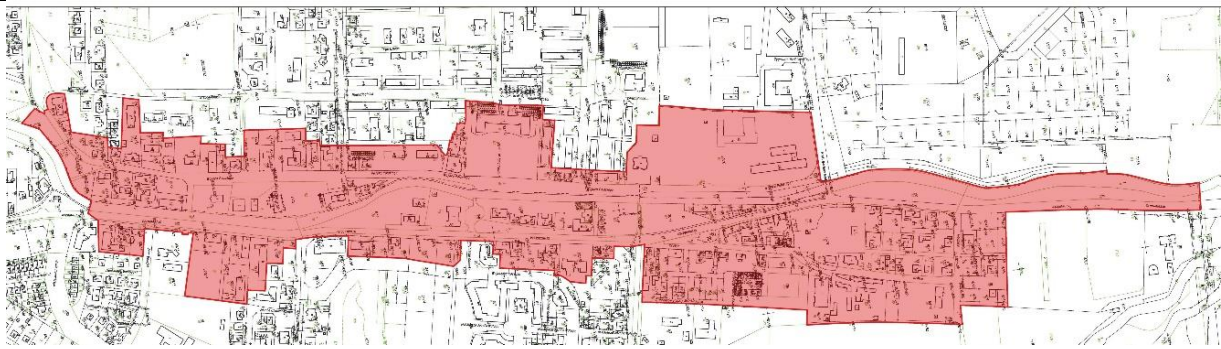
Zgodnie z potrzebą wizualizacji koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, jako podstawową metodę przestrzennej prezentacji danych w szczegółowej diagnozie czynników i zjawisk kryzysowych wykorzystano metodę analizy przestrzennej za pomocą siatki (grid spatial analysis). Dane zobrazowane zostały za pomocą kartogramu geometrycznego o oczku sześciokątnym (siatka heksagonalna, „plaster miodu”).

Prezentacja na siatce heksagonalnej pozwala na uzyskanie pełnej porównywalności przedstawionych na mapie obszarów oraz umożliwia intuicyjny odczyt danych, natomiast zjawiska zobrazowane na siatce heksagonalnej skutecznie pokazuje ich terytorialny rozkład, jednocześnie nie ujawniając „danych wrażliwych”.

Analizie poddany został obszar wyznaczony do rewitalizacji, na który została nałożona siatka kartogramu geometrycznego (heksagonalna) opracowana na potrzebę przeprowadzenia szczegółowej diagnozy społeczno - gospodarczej.

Szczegółowa diagnoza społeczno-gospodarcza została uzupełniona o wskaźniki odnoszące się do poszczególnych ulic zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji, których źródłem były instytucje i jednostki zaangażowane w proces rewitalizacji Miasta Pruszcz Gdański, takie jak:

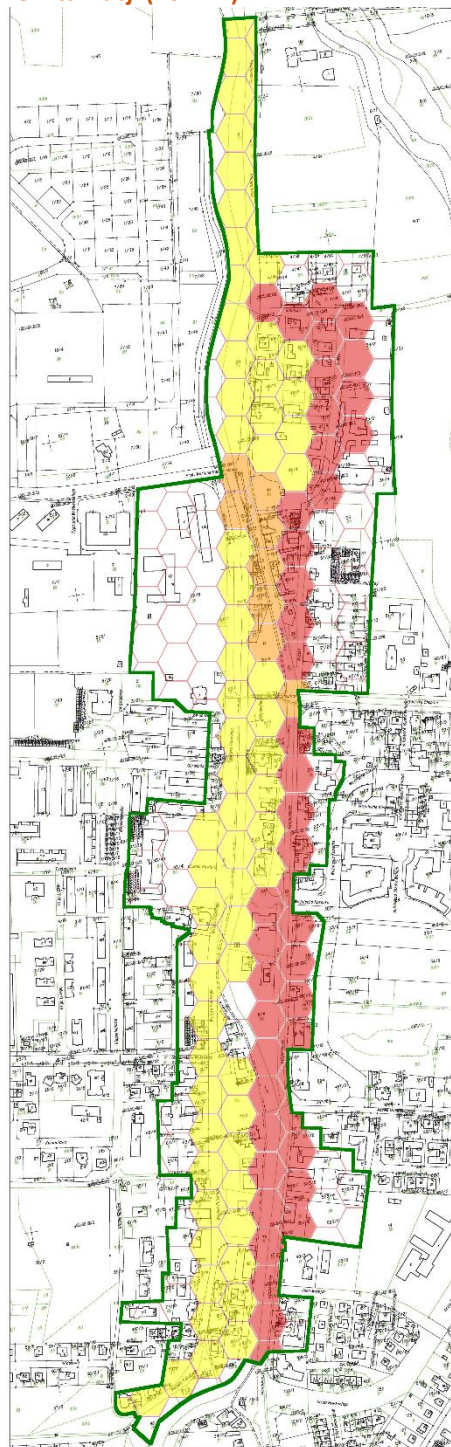
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Komenda Powiatowa Policji w Pruszczu Gdańskim,
- Gdański Urząd Pracy,
- Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim.

Nazwa obszaru:	Obszar nr 7
Lokalizacja obszaru:	
	
Powierzchnia	33,0 ha (2% powierzchni miasta)
Liczba ludności	1214 (4,9% populacji miasta Pruszcz Gdański)
Charakterystyka	Obszar miasta Pruszcz Gdański wyznaczony do rewitalizacji zajmuje powierzchnię 33 ha, co stanowi 2,0% powierzchni całego miasta. Teren ten zamieszkaný jest przez 1214 osób, które stanowią 4,9% ludności całego miasta. Główna funkcja: tereny zabudowy usługowej śródmiejskiej – częściowo wypełnione historyczną tkanką urbanistyczną, współczesne uzupełnienia nawiązują do historycznego charakteru miejsca. Wysoka intensywność zabudowy. Funkcja uzupełniająca: mieszkalnictwo, tereny rekreacji i sportu.

3.4. Podsystem społeczny

Liczba osób korzystających z pomocy MOPS

Rysunek 1 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 mieszkańców na obszarze rewitalizacji (2012 r.).

Obszar rewitalizacji charakteryzuje się wysokim natężeniem problemów społecznych. Występuje tutaj wysoka liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (137,27). Wartość tego wskaźnika zdecydowanie przekracza średnią wartość dla województwa (52,9) oraz dla miasta (55,28).

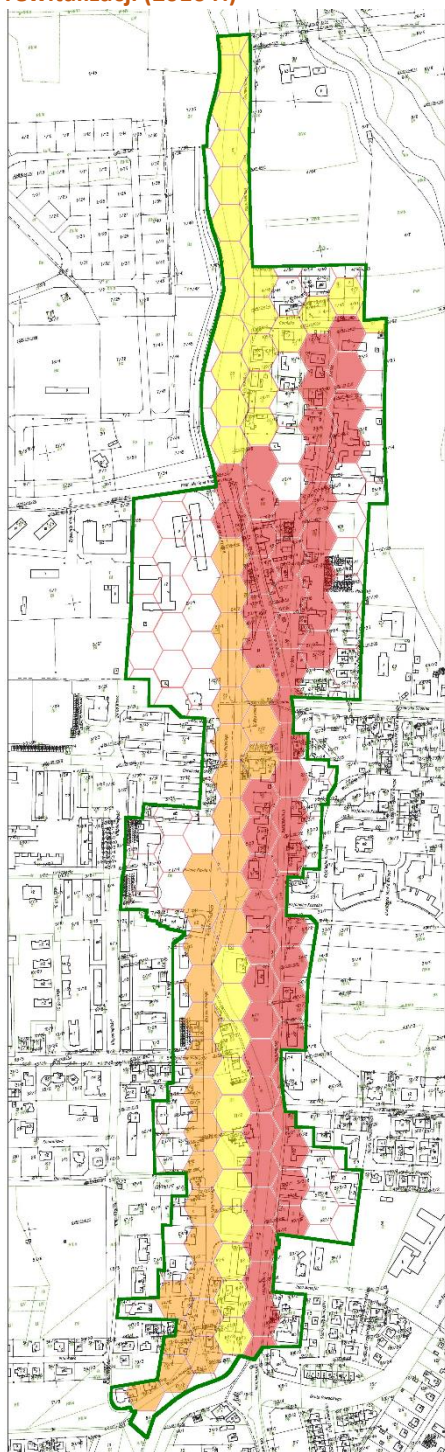
W obszarze rewitalizacji najwyższe natężenie tego zjawiska odnotowano w przypadku obszarów znajdujących się, przy ulicy Krótkiej, Grunwaldzkiej od ul. Chopina do ul. Wojska Polskiego oraz Grunwaldzkiej od ul. Raciborskiego do ul. Chopina.

Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Pruszcz Gdański

Rysunek 2 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 mieszkańców na obszarze rewitalizacji (2016 r.)

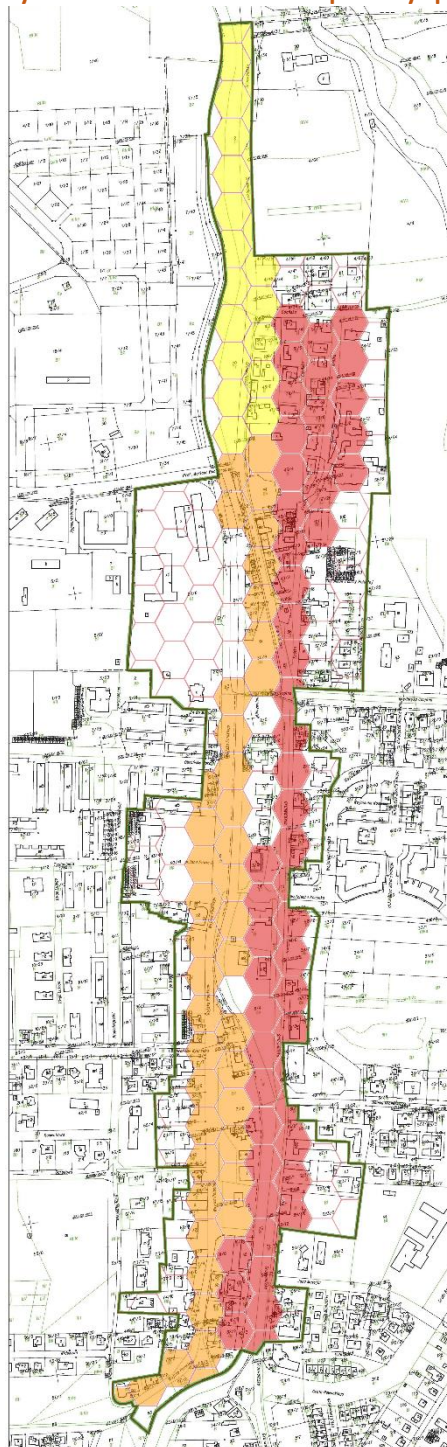
Na przestrzeni lat sytuacja społeczna na obszarze rewitalizacji nie uległa zmianie – w dalszym ciągu liczba klientów pomocy społecznej najwyższa jest wśród mieszkańców ul. Grunwaldzkiej [od ul. Raciborskiego do ul. Chopina (11-21A, 2-6A) oraz od ul. Chopina do ul. Wojska Polskiego (23-75A, 8-24)], ul. Krótkiej oraz ul. Wojska Polskiego od ul. 24 Marca do skrzyżowania z ul. Grunwaldzką (12-60, 1 - 13).

Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim

Rysunek 3 Wielkość zasiłków pomocy społecznej na 1 mieszkańca na obszarze rewitalizacji (2016 r.)

Charakterystykę sytuacji społeczności lokalnej obrazuje również wskaźnik dotyczący wielkości zasiłków w przeliczeniu na jednego mieszkańca, który jest wprost proporcjonalny do liczby osób korzystających z pomocy społecznej na analizowanym obszarze. Najwyższy wskaźnik występuje na obszarze ul. Grunwaldzkiej od ul. Chopina do ul. Wojska Polskiego (23-75A, 8-24), Krótkiej, Grunwaldzkiej od ul. Raciborskiego do ul. Chopina (11-21A, 2-6A), a także w rejonie ul. Wojska Polskiego od ul. 24 Marca do skrzyżowania z ul. Grunwaldzką (12-60, 1 - 13).

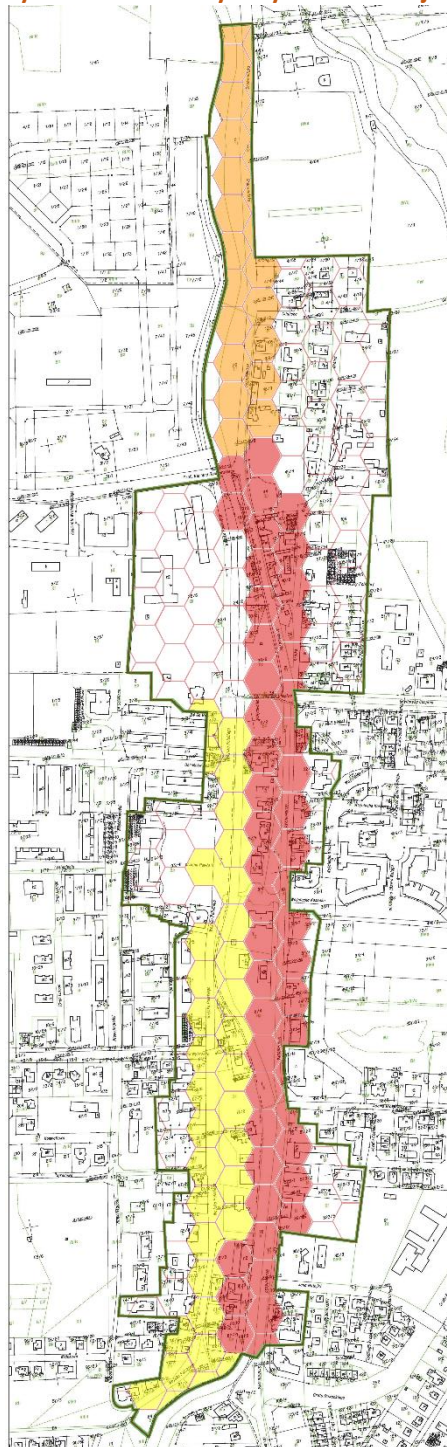
Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim

Rodziny wielodzietne

Rysunek 4 Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji (2016 r.)

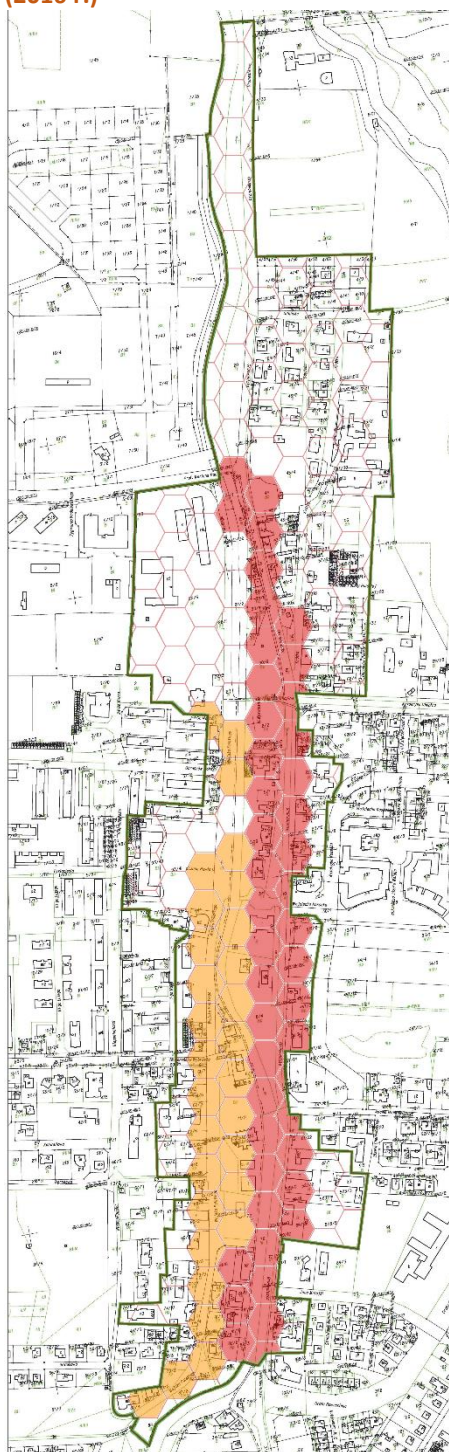
Część mieszkańców obszaru rewitalizacji stanowią rodziny wielodzietne, z przynajmniej trójką dzieci, które zgłosiły się do programu: Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny. Na terenie obszaru rewitalizacji najwięcej Kart Dużej Rodziny w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wydanych zostało mieszkańcom ul. Grunwaldzkiej na odcinkach: od ul. Raciborskiego do ul. Chopina (11-21A, 2-6A) oraz od ul. Chopina do ul. Wojska Polskiego (23-75A, 8-24). Relatywnie wysoką liczbę wydanych Kart odnotowano również wśród mieszkańców ul. Wojska Polskiego od ul. 24 Marca do skrzyżowania z ul. Grunwaldzką (12-60, 1 - 13).

Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Pruszcza Gdańskiego

Rysunek 5 Liczba wydanych Pruszczańskich Kart Dużej Rodziny na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji (2016 r.)

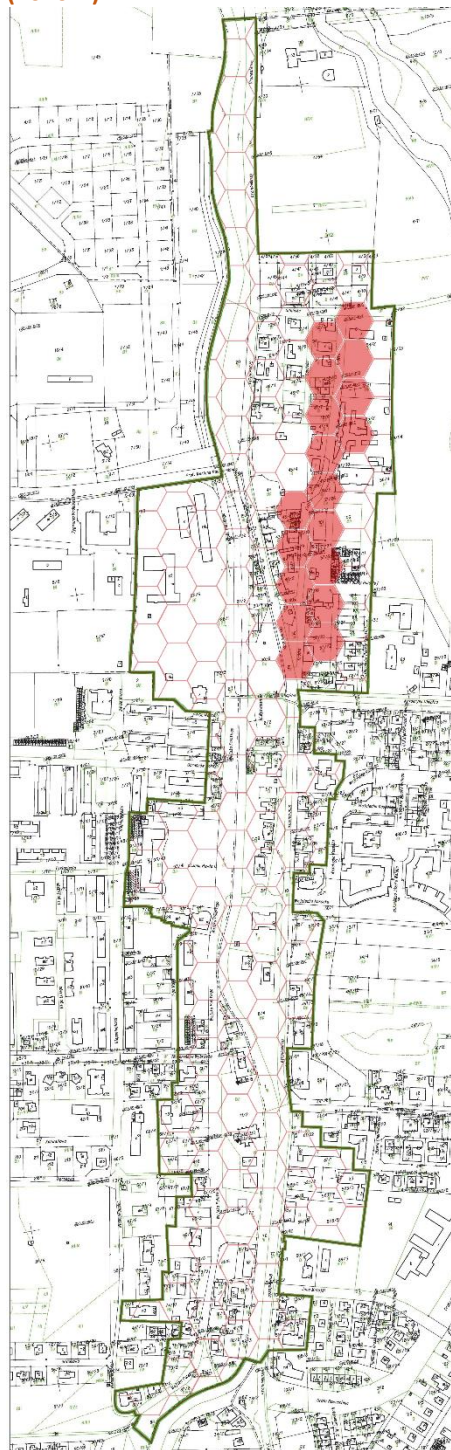
Ponadto Rada Miasta Pruszc Gdański uchwałą nr XLII/405/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. wprowadziła Program Wsparcia Pruszczańskich Dużych Rodzin „Trzy Plus”. Program ma na celu promocję modelu rodziny wielodzietnej i jej pozytywnego wizerunku. Wprowadza katalog ulg, zwolnień i preferencji dla rodzin wielodzietnych w dostępie do dóbr kultury, edukacji, sportu i rekreacji zarządzanych przez jednostki organizacyjne i instytucje kultury Gminy Miejskiej Pruszc Gdański a także przez prywatnych przedsiębiorców, którzy wyrażą chęć uczestnictwa w programie. W programie uczestniczyć mogą rodziny wielodzietne, w tym rodziny zastępcze zamieszkane na terenie Miasta Pruszc Gdański, składające się z rodziców (jednego rodzica) mających na utrzymaniu troje lub więcej dzieci w wieku do 18 roku życia, lub do 25 roku życia w przypadku kontynuowania nauki bądź studiów, lub bez ograniczenia wiekowego w przypadku dzieci niepełnosprawnych.

Podobnie jak w przypadku Ogólnopolskich Kart w przypadku obszaru rewitalizacji najczęściej Pruszczańskich Kart Dużej Rodziny w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wydano osobom zameldowanym przy ul. Grunwaldzkiej na odcinkach: od ul. Raciborskiego do ul. Chopina (11-21A, 2-6A) oraz od ul. Chopina do ul. Wojska Polskiego (23-75A, 8-24).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Pruszc Gdański

Uzależnienie od alkoholu

Rysunek 6 Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców na terenie obszaru rewitalizacji (2016 r.)

Dane dotyczące uzależnienia od alkoholu opierają się wyłącznie na przypadkach osób zdiagnozowanych jako uzależnione, dlatego wizualizacja zjawiska nie bazuje na danych rzeczywistych, a wyłącznie na informacjach pozyskanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

W związku z powyższymi danymi analizie poddano liczbę przyznanych przez MOPS świadczeń związanych z nadużywaniem alkoholu na Obszarze nr 7.

Analiza koncentracji negatywnych zjawisk społecznych w zakresie osób nadmiernie spożywających alkohol wykazała ich najczęstsze występowanie w obrębie ulicy Krótkiej.

Na obszarze rewitalizacji występuje stosunkowo wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym (2,9%). Wartość tego wskaźnika była zdecydowanie wyższa aniżeli średnia dla całego miasta (0,01%). Jednocześnie odsetek osób długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym odbiega również negatywnie od średniej dla województwa (2,4%).

Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim

Bezrobocie

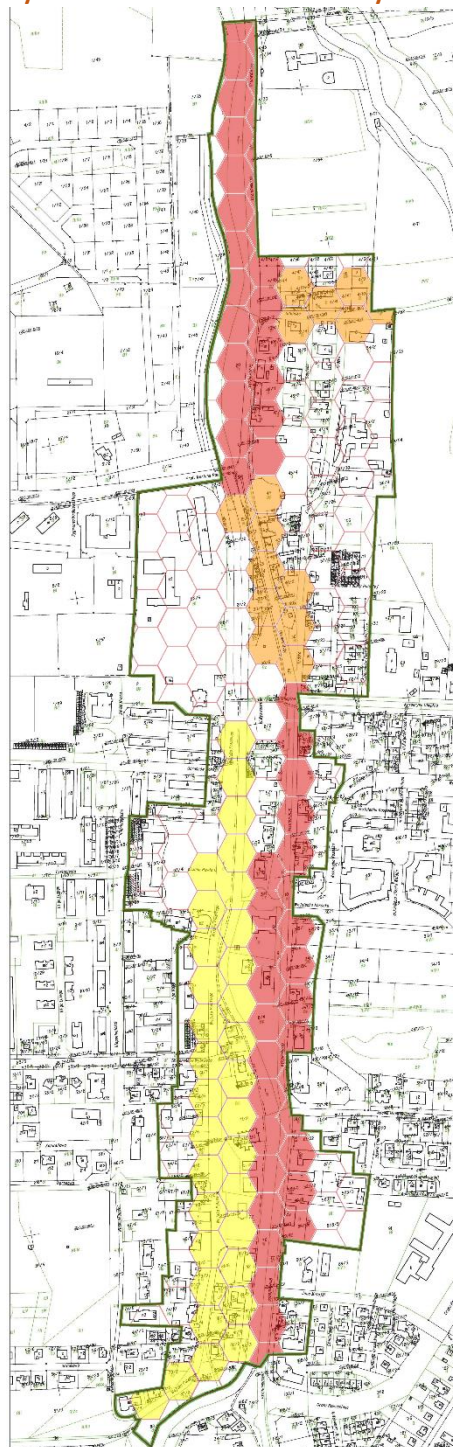
Osoba bezrobotna - oznacza osobę - członka rodziny obywatela polskiego, niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej, albo, jeżeli jest osobą niepełnosprawną, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia, co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy, nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem uczącej się w szkole dla dorosłych lub przystępującej do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły lub w szkole wyższej gdzie studiuje w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:

- ukończyła 18 lat,
- nie osiągnęła wieku emerytalnego,
- nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobiera zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego,
- nie jest właścicielem lub posiadaczem samoistnym lub zależnym nieruchomości rolnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.), o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub nie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy, jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,
- nie uzyskuje przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba, że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2 ha przeliczeniowych ustalonego przez Prezesa Głównego

Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o podatku rolnym, lub nie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy, jako współmałżonek lub domownik w takim gospodarstwie,

- nie złożyła wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej albo po złożeniu wniosku o wpis: zgłosiła do ewidencji działalności gospodarczej wniosku o zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej i okres zawieszenia jeszcze nie upłynął, albo nie upłynął jeszcze okres do dnia podjęcia działalności gospodarczej, określonego we wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej,
- nie jest osobą tymczasowo aresztowaną lub nie odbywa kary pozbawienia wolności, z wyjątkiem kary pozbawienia wolności odbywanej poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego,
- nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
- nie pobiera na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego,
- nie pobiera, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,
- nie pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego,
- nie podlega na podstawie odrębnych przepisów obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników.

Rysunek 7 Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców na terenie obszaru rewitalizacji (2016 r.)

Dane do wyznaczenia wskaźnika otrzymano od Gdańskiego Urzędu Pracy, które dotyczą osób zarejestrowanych w GUP, w 2016 r.

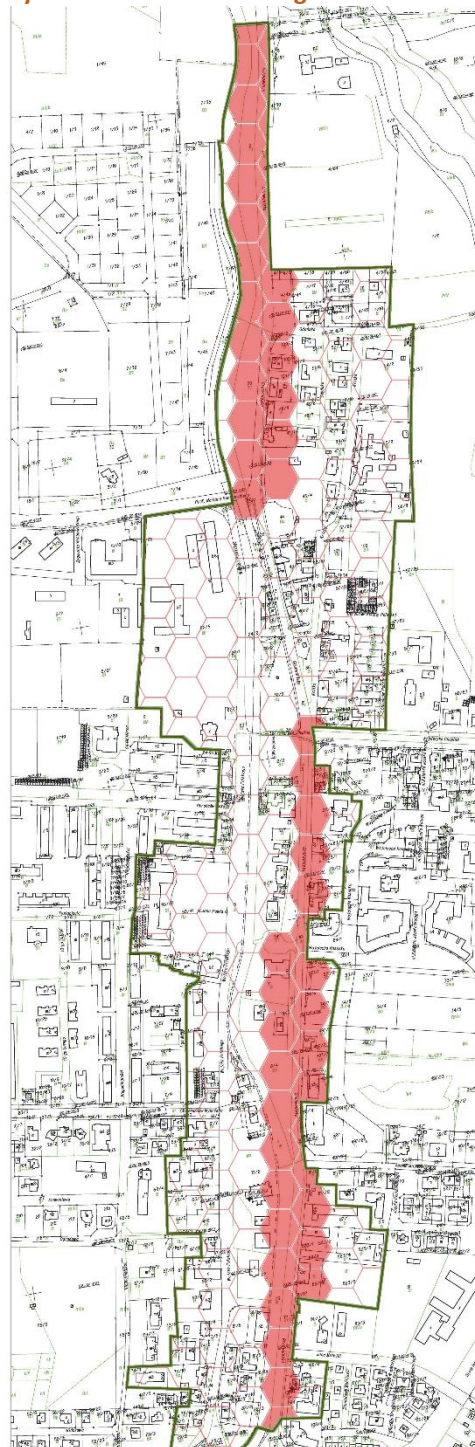
Rozkład danych dotyczący liczby osób bezrobotnych na Obszarze nr 7 obrazuje najliczniejsze występowanie osób bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, w szczególności na ul. Grunwaldzkiej oraz Gdańskiej.

Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gdańskiego Urzędu Pracy

Rysunek 8 Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji (2016r.)

Natomiast za długotrwale bezrobotnego uznaje się osobę, która w okresie ostatnich dwóch lat pozostawała w rejestrze Gdańskiego Urzędu Pracy przez minimum 12 miesięcy.

Wskaźnik dotyczący bezrobocia długotrwałego dotyczy tożsamych lokalizacji, co wskaźnik dotyczący liczby osób bezrobotnych ogółem. Największa liczba osób długotrwale bezrobotnych z obszaru rewitalizacji zamieszkuje w regionie ulic Grunwaldzkiej od ul. Chopina do ul. Wojska Polskiego oraz od ul. Przemysłowej do ul. Raciborskiego (od nr 1 do 9).

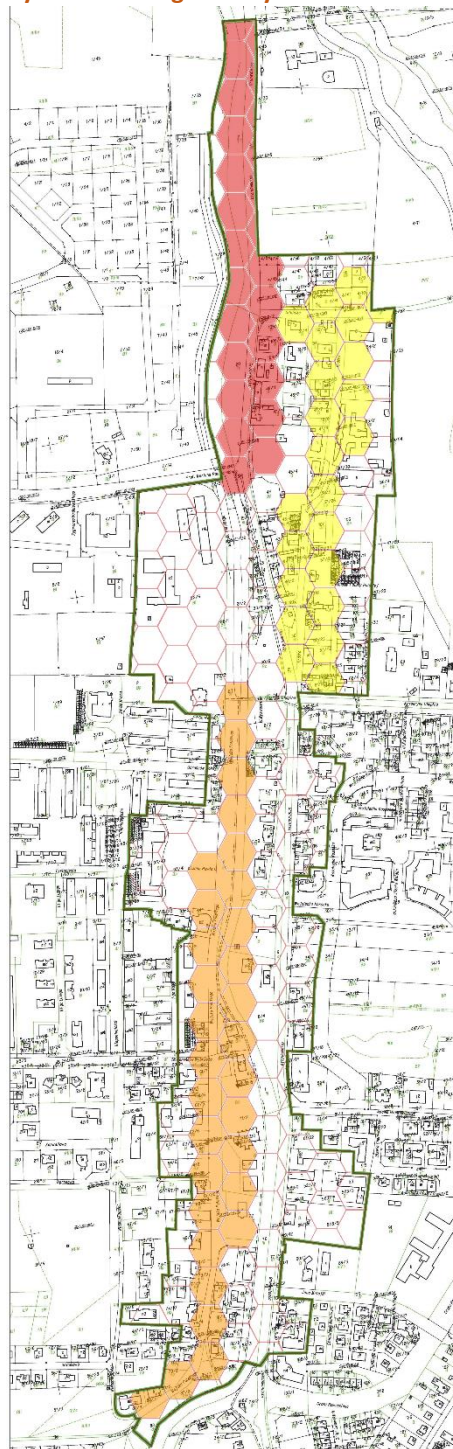
Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gdańskiego Urzędu Pracy

Sytuacja ekonomiczna mieszkańców

Rysunek 9 Zaległości czynszowe w zł na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji (2012 r.)

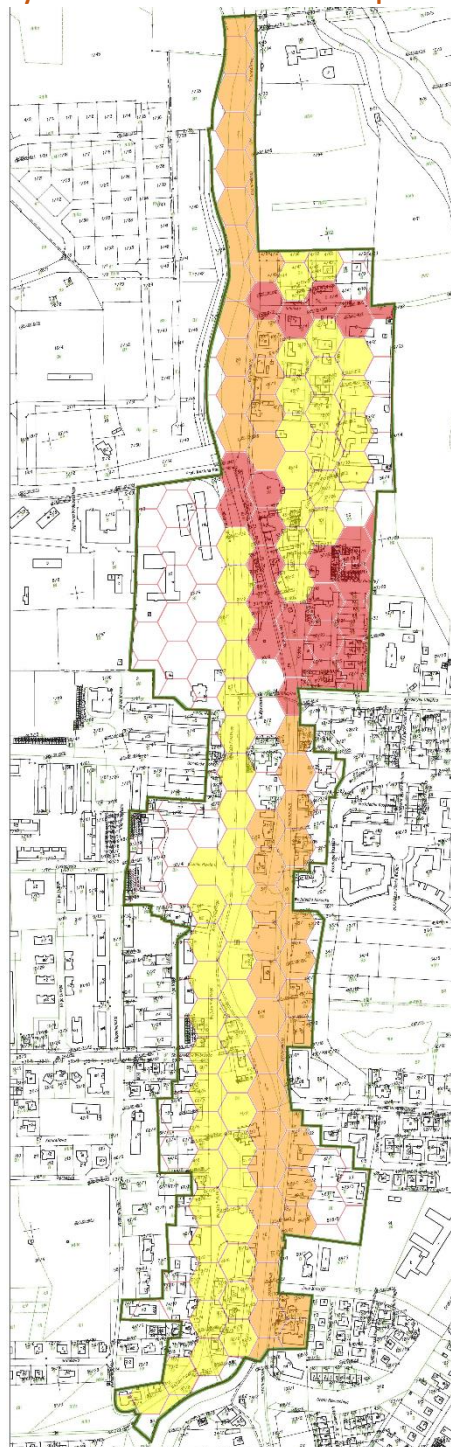
Złą sytuację ekonomiczną części mieszkańców obszaru zdegradowanego i rewitalizacji obrazuje również wskaźnik zaległości czynszowych na 1000 ludności. Wartość tego wskaźnika dla obszaru rewitalizacji wynosi 425 027,05 zł wobec średniej wartości dla całego miasta: 126 147,57 zł.

Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Pruszcza Gdańskiego

Rysunek 10 Poziom dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca obszaru rewitalizacji (2012 r.)

Poziom dochodów w przeliczeniu na mieszkańca wynosi dla całego miasta 19 180,24 zł. W obszarze rewitalizacji odnotowano niższą wartość tego wskaźnika (13 436 zł). Zdecydowanie najniższą wartość dochodów w przeliczeniu na jednego mieszkańca w obszarze rewitalizacji zidentyfikowano w przypadku regionów ul. Gdyńskiej (2 700,63 zł), Obrońców Poczty Polskiej (9 531,40 zł) oraz Grunwaldzkiej od ul. Raciborskiego do ul. Chopina (9 351,09 zł).

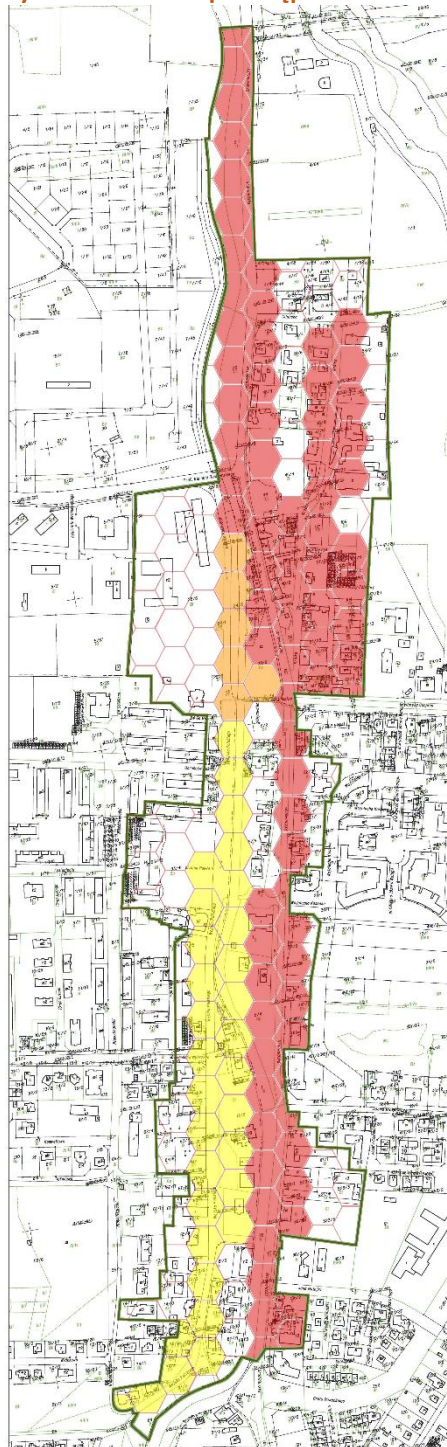
Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Pruszcz Gdański

Przestępczość oraz poczucie bezpieczeństwa

Rysunek 11 Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji (2012 r.)

W obszarze rewitalizacji zidentyfikowano również wyższe niż w przypadku całego miasta oraz województwa natężenie przestępstw. Wskaźnik liczby przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców osiągnął wartość 59,1 dla obszaru rewitalizacji wobec wartości 20,92 dla miasta i 27,7 dla województwa.

Największą liczbę przestępstw odnotowano w regionie ul. Wojska Polskiego od ul. 24 Marca do skrzyżowania z ul. Grunwaldzką (20) oraz od ulicy Grunwaldzkiej od ul. Chopina do ul. Wojska Polskiego (18).

Analizowany obszar charakteryzuje się także wyższą aniżeli w przypadku miasta wartością wskaźnika liczby przestępstw przeciwko opiece i rodzinie na 10 tys. ludności. Wartość tego wskaźnika wyniosła 12,1 wobec wartości 4,26 dla miasta oraz 6,30 dla województwa.

Legenda:

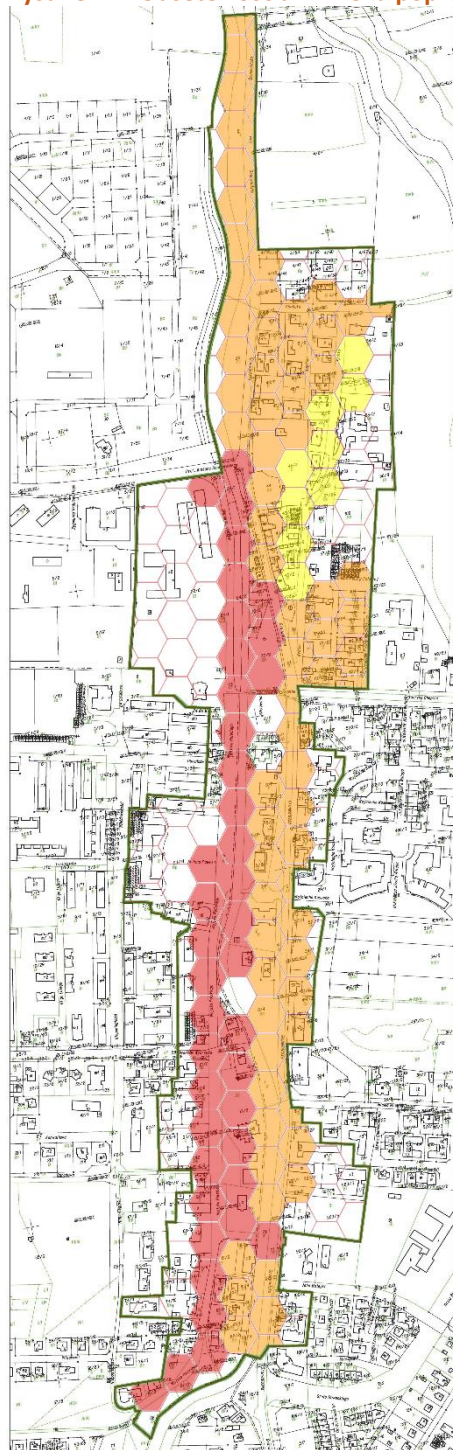
- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Pruszcza Gdańskiego

3.5. Podsystem gospodarczy

Struktura demograficzna

Rysunek 12 Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru rewitalizacji (2012 r.)

Na obszarze rewitalizacji 17,35% mieszkańców stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. Jest to wartość wyższa niż odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w całym mieście (15,62%) oraz województwie (16,4%).

Zdecydowanie największy odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w obszarze rewitalizacji odnotowano w przypadku ulic Wojska Polskiego od ul. 24-Marca do skrzyżowania z ul. Grunwaldzką oraz od ul. Raciborskiego do ul. 24 Marca.

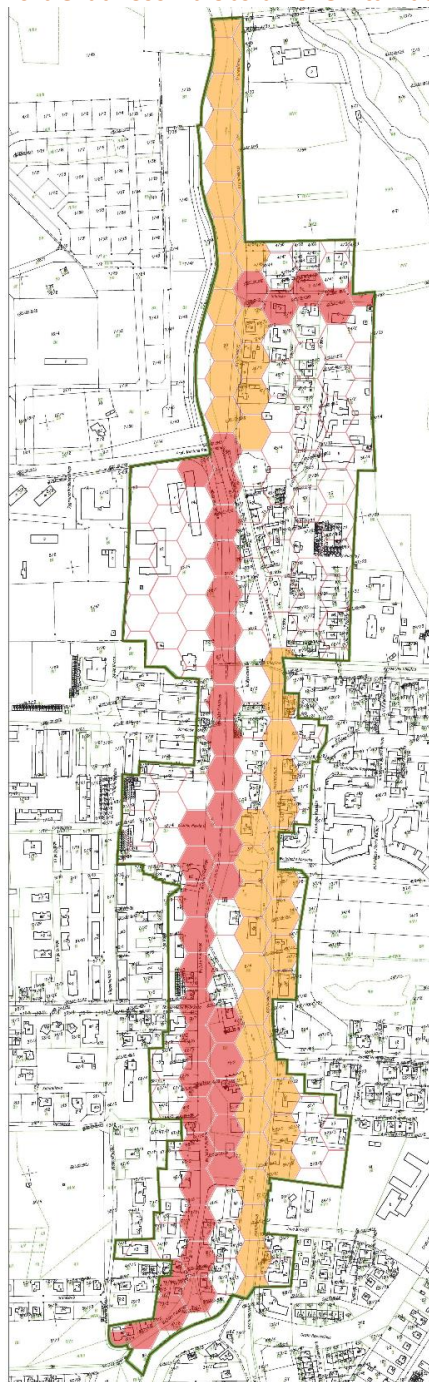
Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Pruszcz Gdański

Podmioty gospodarki narodowej

Rysunek 13 Odsetek zamkniętych działalności gospodarczych wśród działalności zarejestrowanych w ogólnej liczbie ludności na obszarze rewitalizacji (2012 r.)

W aspekcie rewitalizacji stan kryzysowy w podsystemie gospodarczym dotyczy przede wszystkim niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw. Jednym z wyznaczników niskiego stopnia przedsiębiorczości jest liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na danym obszarze.

W obszarze rewitalizacji działa stosunkowo duża liczba podmiotów gospodarki narodowej. Wartość wskaźnika liczby podmiotów gospodarki narodowej na analizowanym terenie wyniosła 22,12, co jest wynikiem wyższym aniżeli w przypadku miasta (9,2) oraz województwa (11,6). Jednak w przypadku liczby działalności gospodarczych prowadzonych na 100 osób wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji (7,53) jest nieco niższa niż średnia dla miasta (8,15). Dodatkowo na analizowanym obszarze występuje stosunkowo wysoki odsetek zamkniętych działalności wśród działalności zarejestrowanych (14,66%). Wartość tego wskaźnika dla miasta wynosi o ponad 3 punkty procentowe mniej (11,15%).

Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Pruszcza Gdańskiego

Zdecydowanie największy odsetek zamkniętych działalności gospodarczych w obszarze rewitalizacji wystąpił w przypadku regionu ulicy Grunwaldzkiej od ul. Przemysłowej do ul. Raciborskiego (90,91%) oraz ulicy Gdyńskiej (66,67%).

3.6. Podsystem środowiskowy

Na obszarze rewitalizacji w 2012 r. występowała stosunkowo duża ilość rur azbestowo - cementowych. W relacji do całkowitej długości sieci wodociągowej rury azbestowo - cementowe stanowią blisko dwie piąte całej instalacji (37,52 %). Największa ilość rur azbestowo-cementowych znajdowała się na:

- ul. Wojska Polskiego od ul. 24 Marca do skrzyżowania z ul. Grunwaldzką (843 m),
- ul. Wojska Polskiego od Raciborskiego do ul. 24 Marca (305 m),
- ul. Grunwaldzkiej od ul. Chopina do ul. Wojska Polskiego (225,46 m),
- ul. Gdańskiej (165 m),
- ul. Grunwaldzkiej od ul. Raciborskiego do ul. Chopina (129,2 m).

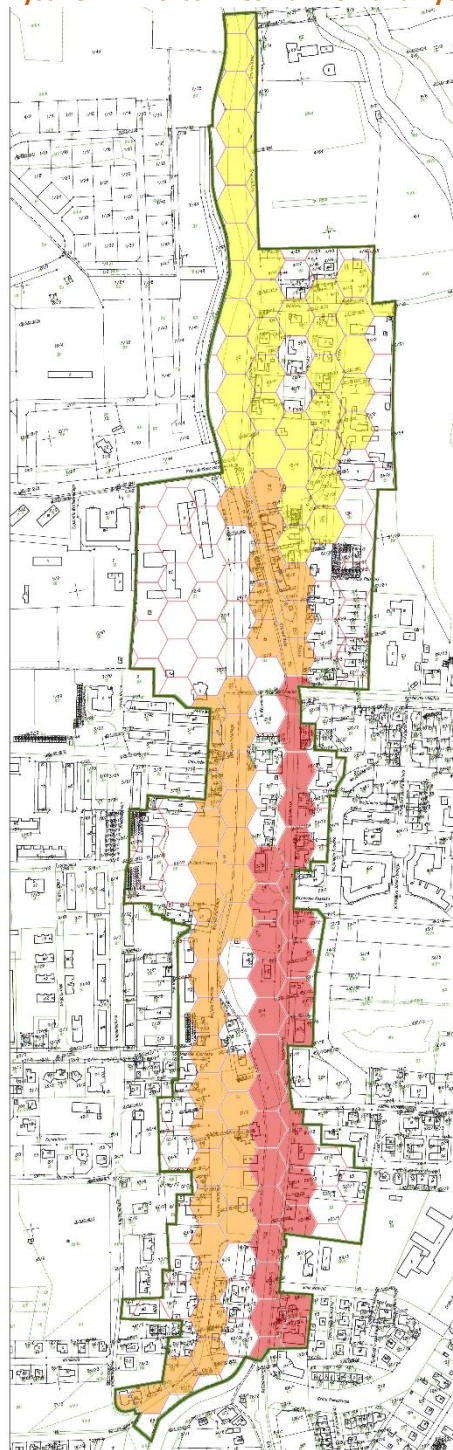
Aktualnie (dane z 02.2017 r.) rury azbestowo – cementowe znajdują się na odcinkach:

- ul. Grunwaldzkiej – 182 m (od ul. Jana Matejki do rzeki, a także od ul. Przemysłowej do ul. Raciborskiego),
- ul. Wojska Polskiego – 414 m (na odcinku od ul. Obrońców Wybrzeża do ul. Grunwaldzkiej).

3.7. Podsystem przestrzenno-funkcjonalny

Zasoby mieszkaniowe Gminy

Rysunek 14 Liczba mieszkań komunalnych na obszarze rewitalizacji (stan na 2012 r.)

Na terenie obszaru rewitalizacji znajduje się duża liczba mieszkań komunalnych. Wartość wskaźnika liczby mieszkań na 1000 ludności dla tego terenu wyniosła 189,7 wobec wartości 26,66 dla całego miasta. Zdecydowanie najwyższa liczba mieszkań komunalnych znajduje się na ul. Grunwaldzkiej od ul. Chopina do ul. Wojska Polskiego (72), Wojska Polskiego od ul. 24 Marca do skrzyżowania z ul. Grunwaldzką (47) oraz na ul. Grunwaldzkiej od ul. Raciborskiego do ul. Chopina (34).

Legenda:

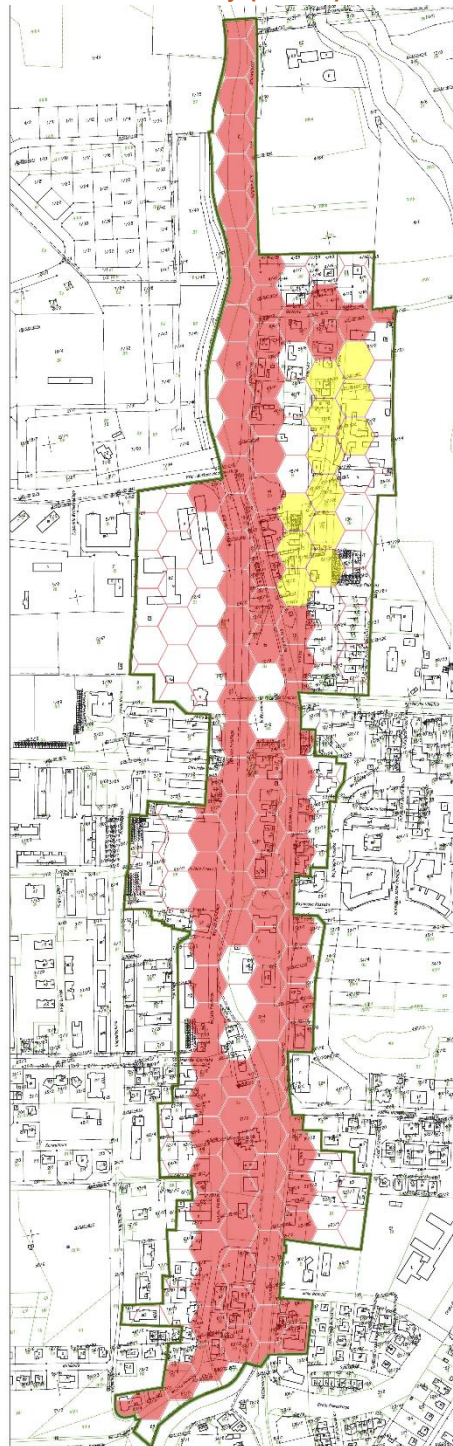
- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Pruszcz Gdański

3.8. Podsystem techniczny

Elementy podlegające degradacji

Rysunek 15 Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 rokiem w ogólnej ich liczbie na obszarze rewitalizacji (2012 r.)

Zgodnie z wytycznymi Urzędu Marszałkowskiego ocena sytuacji kryzysowej w podsystemie przestrzennym winna odbywać się poprzez ocenę przynajmniej jednego ze wskaźników obowiązkowych, w tym wskaźnik pt.: „udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 r.”

Obszar rewitalizacji charakteryzuje się wysokim stopniem liczby budynków mieszkalnych wybudowanych przed rokiem 1970 w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych (67,82%). Wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji była aż o 43,22 punkty procentowe wyższa aniżeli wartość wskaźnika dla miasta (24,49%). Również wartość wskaźnika dla całego województwa była zdecydowanie niższa (42,3%).

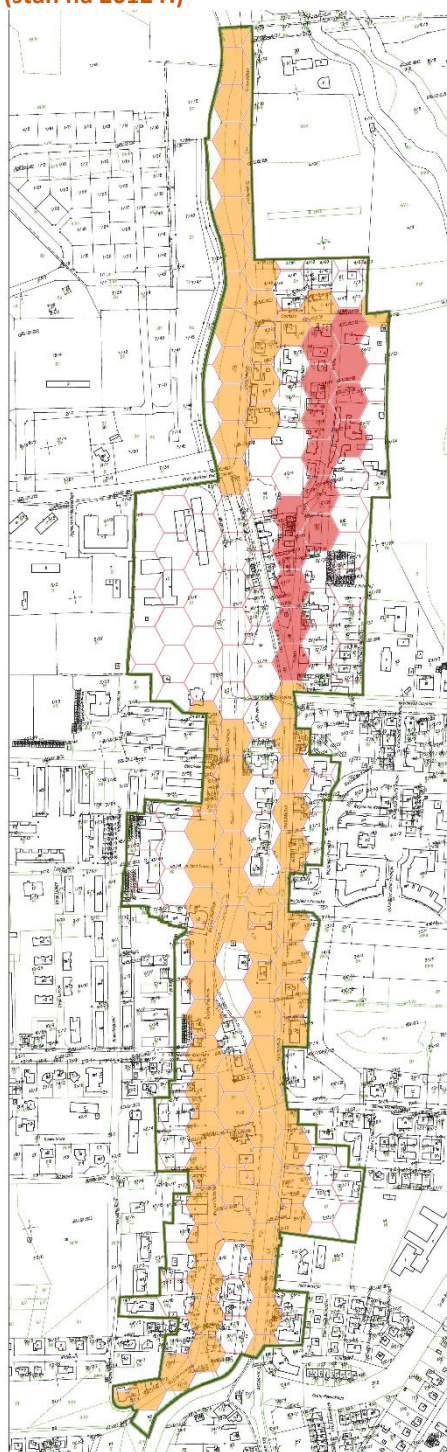
Zdecydowanie najwyższy odsetek budynków sprzed 1970 roku w ogólnej ich liczbie dotyczy ulic Grunwaldzkiej od ul. Przemysłowej do ul. Raciborskiego (100%), Grunwaldzkiej od ul. Raciborskiego do ul. Chopina (87,5%) oraz Gdańskiej (80%).

Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Pruszcz Gdański

Rysunek 16 Liczba budynków do wyburzenia i kapitalnego remontu/modernizacji na obszarze rewitalizacji (stan na 2012 r.)

W obszarze rewitalizacji zidentyfikowano najwyższą wartość wskaźnika liczby budynków do wyburzenia i kapitalnego remontu w przeliczeniu na 10 tys. ludności (66,73). Wartość tego wskaźnika dla całego miasta wyniosła jedynie 3,66. Zdecydowanie najwyższa liczba takich budynków w obszarze rewitalizacji znajduje się na ulicy Krótkiej (3).

Legenda:

- granice obszaru rewitalizacji
- wysoki poziom koncentracji zjawiska
- średni poziom koncentracji zjawiska
- umiarkowany poziom koncentracji zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Pruszcz Gdański

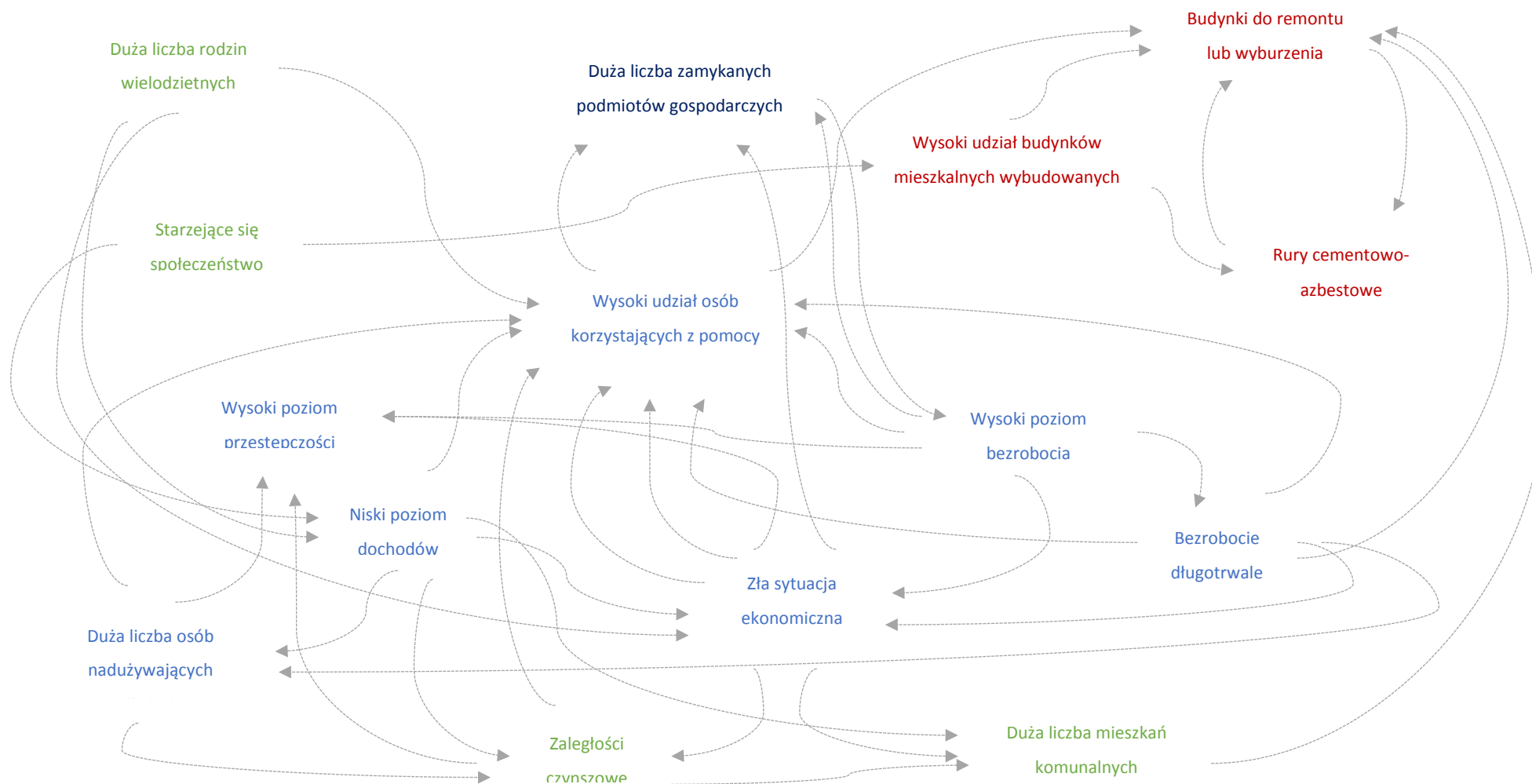
3.9. Analiza przyczyn degradacji na obszarze objętym programem

Przyczyn degradacji obszaru wyznaczonego z wykorzystaniem analizy wskaźnikowej należy dopatrywać wśród mieszkańców Obszaru nr 7. Wysoka liczba klientów pomocy społecznej przy jednoczesnej wysokiej liczbie mieszkań komunalnych i poziomie zaległości czynszowych w obrębie ul. Gdańskiej, Gdyńskiej, Grunwaldzkiej (od ul. Przemysłowej do ul. Raciborskiego (od nr 1 do 9); od ul. Raciborskiego do ul. Chopina (11-21A, 2-6A); od ul. Chopina do ul. Wojska Polskiego (23-75A, 8-24)), Krótkiej, Obrońców Poczty Polskiej, Placu Rycerza Stefana, a także Wojska Polskiego (od ul. Raciborskiego do ul. 24 Marca (2-10); od ul. 24 Marca do skrzyżowania z ul. Grunwaldzką (12-60, 1-13)) jest konsekwencją wysokiego stopnia koncentracji na analizowanym obszarze wskaźnika dotyczącego występowania rodzin wielodzietnych oraz osób bezrobotnych, w tym osób długotrwale bezrobotnych.

Obszar nr 7, zlokalizowany w centralnej części miasta, przy głównej arterii komunikacyjnej (ul. Grunwaldzkiej), stanowi istotne miejsce rozwoju lokalnej gospodarki przy zachowaniu założeń zrównoważonego rozwoju oraz swoistą wizytówkę Pruszcza Gdańskiego. Aktualnie na terenie analizowanego obszaru znaczącą liczbę zasobów mieszkalnych stanowią budynki wybudowane przed 1970 r., które wymagają kontroli stanu infrastruktury technicznej oraz ewentualnego remontu.

Obszar rewitalizacji kształtuje wizerunek całego miasta wśród turystów i osób przejeżdżających przez Pruszcz Gdański na trasie m.in.: Trójmiasto – Tczew, dlatego w celu pobudzenia zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego należy zwrócić uwagę również na jakość i estetykę lokalnej infrastruktury mieszkalnej, technicznej oraz miejsca integracji skierowanej do lokalnej społeczności. Brak miejsc służących integracji i aktywizacji społecznej na obszarze rewitalizacji generuje problemy związane z wykluczeniem społecznym wśród osób samotnych, „zamkniętych we własnych czterech ścianach”, które ze względu na wiek, status społeczny i materialny nie mogą swobodnie korzystać z infrastruktury rekreacyjnej, sportowej, czy kulturalnej zlokalizowanej poza obszarem rewitalizacji.

Rysunek 17 Sieć przyczynowo - skutkowa problemów społecznych na obszarze rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszc Gdański (2017 r.)

3.10. Analiza lokalnych potencjałów obszaru rewitalizacji

Lokalizacja i atrakcyjność inwestycyjna

Jak czytamy na oficjalnej stronie Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański: *„Pruszcz Gdański to miasto wchodzące w skład aglomeracji trójmiejskiej leżące 10 km od Centrum Gdańska na styku Żuław Gdańskich i Pojezierza Kaszubskiego. Miasto stanowi istotne Centrum przemysłowe, usługowe, handlowe i kulturalne. Zajmuje obszar 16,5 km² i liczy ponad 28 tysięcy mieszkańców. Pruszcz Gdański to niezwykle ważny węzeł komunikacji samochodowej i kolejowej, leżący przy drodze krajowej nr 1 (Północ – Południe) oraz głównej traktacji kolejowej E65 łączącej Gdańsk z Warszawą, Bratysławą i Wiedniem. Kilkaset metrów od terenów inwestycyjnych znajduje się początek autostrady A1 i trójmiejskiej obwodnicy.*

Wyznacznikiem atrakcyjności inwestycyjnej miasta jest: położenie względem najważniejszych węzłów komunikacyjnych Pomorza, bliskość Gdańska, duży rynek zbytu oraz wykształceni i przedsiębiorczy mieszkańcy. To właśnie tutaj, przy węźle autostrady A1 znajduje się Bałtycka Strefa Inwestycyjna. Na jej terenie działają takie firmy jak: Poczta Polska, Cargill, Crown Cork, LPP S.A. i wiele innych.

Niewątpliwym atutem Pruszcza Gdańskiego jest Port Lotniczy im. Lecha Wałęsy znajdujący się w odległości 20 km od Bałtyckiej Strefy Inwestycyjnej, świetnie skomunikowany z wieloma miastami w Europie oraz położone w mieście lotnisko, umożliwiające wykonywanie operacji niewielkich cywilnych samolotów. Pruszcz Gdański wchodzi w skład Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej”.

Arteria komunikacyjna

Na terenie obszaru rewitalizacji zlokalizowana jest część głównej arterii komunikacyjnej Trójmiasta i drogi krajowej nr 91 (E75), która pełni funkcję trasy wylotowej dla miast aglomeracji gdańskiej.

Ulica Grunwaldzka zaczyna się na rondzie w Rusocinie, gdzie droga krajowa nr 91 krzyżuje się z drogą ekspresową S6, obwodnicą Trójmiasta. Następnie przebiega przez centrum Pruszcza Gdańskiego krzyżując się z drogami wojewódzkimi 226 i 227. Kończy się na granicy Pruszcza Gdańskiego z Gdańskiem, a jej przedłużeniem w Gdańsku jest Trakt św. Wojciecha. Przy ulicy Grunwaldzkiej koncentruje się najstarsza zabudowa Pruszcza, w tym zabytki znajdujące się na terenie wyznaczonym do rewitalizacji.

Zieleń parkowa

Mimo przeważającej historycznej zabudowy Obszaru nr 7 na analizowanym terenie zlokalizowanych jest wiele parków i terenów zielonych. Takie miejsca mogą służyć integracji oraz aktywizacji lokalnej społeczności. Na analizowanym obszarze zlokalizowane są następujące parki i skwery:

- Plac Wyzwolenia;
- Park Rycerza Stefana;
- Park „Z gruszą”;
- Otoczenie Kanału Raduni;
- Otoczenie Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej;
- Otoczenie NZOZ przy ul. Grunwaldzkiej 25;
- Otoczenie Kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego.

Historia i tożsamość lokalna

Historia i tożsamość lokalna stanowią znaczącą wartość dla lokalnych mieszkańców i interesariuszy. Powstanie osady, która stanowiła podwalinę dzisiejszego Pruszcza Gdańskiego datuje się na ok. VIII w p.n.e., a wśród najważniejszych zabytków wymienić należy przede wszystkim:

- Kościół parafialny pw. Podwyższenia Krzyża Św. z pastorówką (obecnie Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna),
- dom mieszkalny, ul. Krótka nr 6,
- dom mieszkalny, ul. Grunwaldzka nr 23,
- Kanał Raduni – kanał wraz z groblami, towarzyszącą zabudową i zielenią na całej długości obiektu,
- zespół cukrowni Pruszcz – portiernia z bramami i murem, budynek biura głównego, kotłownia główna, surownia, budynek techniczno-produkcyjny, budynek filtracji, pakownia, warniki, suszarnia, magazyn cukru, miodownik, piec wapienny, kuźnia, rezydencja akcjonariusza, willa dyrektora, ul. Chopina 17,
- kościół parafialny pw. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy z działką oraz starodrzewem, ul. Chopina 3,

- zespół młyna przy ul. Wojska Polskiego 42: budynek młyna z 2 sąsiadującymi budynkami gospodarczymi, podwórzem i murem oraz wyposażeniem wnętrza,
- Budynek elektrowni wodnej z 1921 r.,
- Budynek prokuratury ul. Wojska Polskiego 7 - pierwotnie szkoła podstawowa, w 1939 r. areszt dla miejscowych Polaków,
- Budynek Starostwa Powiatowego ul. Wojska Polskiego 16, z lat pięćdziesiątych XX wieku, w stylu socrealistycznym,
- Dom mieszkalny z XIX w., ul. Chopina 22
- Dom młynarza, ul. Wojska Polskiego 44
- Dom mieszkalny z końca XIX w., ul. Grunwaldzka 31 - parterowy, z poddaszem użytkowym. Dach mansardowy, z lukarnami, wykończonymi drewnem. Wejście główne z gankiem, schodami i ozdobnym metalowym daszkiem. Ganek i schody otoczone dekoracyjną balustradą. Zachowana dawna stolarka okienna i drzwiowa oraz kuta brama wjazdowa. Na podwórzu zachowana pompa ręczna (jedyna w mieście), odrestaurowana w 2014 roku.

Rozwój polityki mieszkaniowej

Pruszcz Gdański ze względu na dostępność i atrakcyjność terenów inwestycyjnych oraz bliskie sąsiedztwo Trójmiasta stanowi atrakcyjne miejsce zamieszkania i osiedlania się oraz miejsce sprzyjające inwestycjom mieszkaniowym. Na terenie Pruszcza Gdańskiego i okolic, w bliskim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji, inwestycje mieszkaniowe prowadzą tacy deweloperzy jak: Activa, Euro Styl, DOMO, Nord House.

Rozwój gospodarczy miasta

Na rozwój gospodarczy miasta wpływ mają zlokalizowane w pobliżu autostrada A1 oraz obwodnica Trójmiasta, które przyczyniły się do powstania dzielnicy przemysłowej o nazwie Bałtycka Strefa Inwestycyjna. Swoje magazyny i zakłady produkcyjne umieściły tam firmy z branży elektronicznej, spożywczej, magazynowej, odzieżowej (LPP, od 2001; nowe powierzchnie od 2007-2008 i 2014-2015) i metalowej.

Natomiast w centrum miasta powstała nowoczesna zabudowa mieszkaniowo-usługowa, za którą miasto otrzymało Nagrodę Honorową Towarzystwa Urbanistów Polskich w ogólnopolskim konkursie na najlepiej zagospodarowaną przestrzeń publiczną w 2009 roku.

Bałtycka Strefa Inwestycyjna

Bałtycka Strefa Inwestycyjna (BSI) to tereny inwestycyjne w Pruszczu Gdańskim o powierzchni ok. 50 ha. O szczególnej atrakcyjności inwestycyjnej BSI stanowi dogodne położenie komunikacyjne względem Obwodnicy Trójmiasta, autostrady A1, dróg krajowych łączących Gdańsk z Łodzią i Warszawą oraz linii kolejowej Gdańsk – Warszawa. W Bałtyckiej Strefie Inwestycyjnej swoje magazyny i zakłady produkcyjne lokują firmy z branży m.in. elektronicznej, spożywczej, magazynowej, odzieżowej i metalowej.

Bałtycka Strefa Inwestycyjna podzielona została na 3 strefy inwestycyjne - BSI I, BSI II i BSI III.

BSI I stanowią tereny usytuowane między linią torów PKP Pruszcz - Kartuszy a ul. Zastawną. Znajdują się tu następujące ulice: Kupiecka, Handlowa, Kredytowa, Batalionów Chłopskich. W I strefie została wykonana infrastruktura drogowa i techniczna ul. Handlowej i ul. Kupieckiej. Swoje siedziby, hale lub magazyny ulokowały tu następujące firmy: Poczta Polska, Krakowska Grupa Kapitałowa, Koszałka, Pomorskie Centrum Mięsne, Cargill i Crown Packaging.

BSI II to tereny umiejscowione między ul. Zastawną, a ul. Grunwaldzką wzdłuż ul. Tczewskiej. Swoje centrum dystrybucyjne ulokowała tu firma LPP S.A. (właściciel m.in. marek Reserved i Cropp). Jest to jeden z najnowocześniejszych w tej części Europy ośrodków logistycznych (hala magazynowa o powierzchni 30,6 tys. metrów kwadratowych i wysokości 15 metrów, w której przewidziana jest praca dla około 250 osób). Ponadto swoje siedziby lub magazyny mają tu następujące firmy: Investa Sp. z o.o., Rabat Pomorze S.A., Kompania Piwowarska S.A., Dajar Sp. z o.o., Rogum Kable Sp. z o.o., BAT Materiały Budowlane, Panattoni Europe, Frigipol Sp. z o.o.

BSI III to tereny inwestycyjne pomiędzy ul. Grunwaldzką i torami PKP. Znajduje się tu salon i magazyn firmy Black Red White. Na terenach inwestycyjnych za rzeką Struga Gęś wykonana została infrastruktura techniczna w postaci drogi, kanalizacji deszczowej oraz mostu.

Faktoria Rzymska

Faktoria Handlowa jest rekonstrukcją osady handlowej z okresu wpływów rzymskich na terenie Międzynarodowego Bałtyckiego Parku Kulturowego w Pruszczu Gdańskim. Obiekt otwarty został 21 lipca 2011 roku.

Faktoria jest osadą datowaną na okres świetności i schyłku Cesarstwa Rzymskiego (I-IV w.n.e), nawiązuje do funkcjonującego w tamtych czasach Szlaku Bursztynowego. O osadnictwie na tych terenach świadczą liczne wykopaliska prowadzone przez archeologów od końca XIX wieku.

VI Europejski Korytarz Transportowy

Lokalizacja VI Europejskiego Korytarza Transportowego, łączącego Skandynawię – przez Polskę – z południem Europy, nawiązuje bezpośrednio do znanego już 500 lat p. n. e. szlaku bursztynowego. W skład korytarza wchodzi m.in. :

- Linia kolejowa: E 65 – Gdynia – Warszawa – Katowice – granica z Czechami i Słowacją dla przewozów pasażerskich,
- autostrada A-1 od Gdańska przez Bydgoszcz, Toruń, Łódź i Katowice do granicy z Czechami.

Cukrownia Pruszcz

Cukrownia „Pruszcz” – zakład przemysłowy funkcjonujący w Pruszcze Gdańskim w latach 1881-2004. Obecnie jest zabytkiem i oddziałem Krajowej Spółki Cukrowej S.A. w Toruniu. Zbudowana została w latach 1879-1880 z inicjatywy i staraniem doktora Hermanna Wiedemanna, lekarza z zawodu, który był wieloletnim dyrektorem cukrowni.

Teren Cukrowni „Pruszcz” stanowi atrakcyjny obszar mogący wykreować tzw. ruchome centrum miasta, który w perspektywie mógłby stać się miejscem utworzenia nowych inwestycji mieszkaniowych, a także lokalizację infrastruktury społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej wpływającej na zrównoważony rozwój lokalnej społeczności.

3.11. Lista potencjalnych partnerów wraz z najważniejszymi podejmowanymi działaniami

Zgodnie z praktycznym komentarzem do Ustawy o rewitalizacji *„Rewitalizacja, stanowiąca zasadniczo zadanie publiczne, prowadzona ma być nie tylko przez podmioty publiczne, lecz przez interesariuszy tego procesu. Deklaracja ta podkreśla złożoność procesu rewitalizacji, który dla pełnego powodzenia wymaga zaangażowania nie tylko odpowiednich władz publicznych, lecz również innych osób i podmiotów, których szeroko pojęte interesy spotykają się na obszarze rewitalizacji.*

W ustawie zawarto dodatkowo otwarty katalog interesariuszy, wskazując, że są nimi w szczególności:

- 1. mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na obszarze rewitalizacji;*
- 2. pozostali mieszkańcy gminy, nie mieszkający na obszarze rewitalizacji;*
- 3. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;*
- 4. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;*
- 5. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;*
- 6. organy władzy publicznej;*
- 7. podmioty inne niż organy władzy publicznej, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa (np. spółki Skarbu Państwa realizujące inwestycje infrastrukturalne, Agencja Mienia Wojskowego).*

Wśród potencjalnych partnerów rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański należy przede wszystkim wyszczególnić organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie miasta.

4. Opis powiązań z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

W poniższej tabeli przedstawione zostały szczegółowe powiązania z dokumentami strategicznymi na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju:

Poziom europejski	
Cele analizowanego dokumentu	Cele GPR
Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu	
Priorytet III Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.	Cel strategiczny 2. Aktywizacja społeczna i gospodarcza mieszkańców obszaru rewitalizacji szczególnie zagrożonych wykluceniem społecznym.
Cel 1 Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20-64 lata.	Cel operacyjny 2.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Cel 5 Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.	Cel operacyjny 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji oraz przewyższenie stanu kryzysowego.
Poziom krajowy	
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	
Obszar Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki: Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna:	Cel operacyjny 2.3. Tworzenie warunków do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.
Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”; Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski: Rozwój regionalny.	Cel operacyjny 2.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju.	Cel strategiczny 1. Reintegracja oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez budowę kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji w oparciu o lokalną historię, tradycję, kulturę.

Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju (ŚSRK) – Strategia Rozwoju Kraju 2020	
Cel główny: Wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.	Cel strategiczny 1. Reintegracja oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez budowę kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji w oparciu o lokalną historię, tradycję, kulturę.
Cele rozwojowe: I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb aktywności obywatela.	Cel operacyjny 1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez likwidację koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (w tym osób zagrożonych ubóstwem).
II.4. Rozwój kapitału ludzkiego.	Cel operacyjny 2.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji.
III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.	Cel operacyjny 3.1. Integracja przestrzenno-funkcjonalna obszaru rewitalizacji.
Strategia Rozwoju Kraju 2020	
Obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna Cel 1 Integracja społeczna, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych.	Cel strategiczny 1. Reintegracja oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez budowę kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji w oparciu o lokalną historię, tradycję, kulturę.
Obszar strategiczny: Sprawne i efektywne państwo Cel 3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, kierunek: rozwój kapitału społecznego.	Cel strategiczny 2. Aktywizacja społeczna i gospodarcza mieszkańców obszaru rewitalizacji szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka Cel 4 Rozwój kapitału ludzkiego, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego.	Cel operacyjny 2.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie

Cel główny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.	Cel strategiczny 1. Reintegracja oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez budowę kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji w oparciu o lokalną historię, tradycję, kulturę.
Cel 2 Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).	Cel operacyjny 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji oraz przewyższenie stanu kryzysowego.

Poziom regionalny

Strategia rozwoju województwa pomorskiego

1. Nowoczesna gospodarka • Unikalna oferta turystyczna i kulturalna	Cel operacyjny 3.3. Zagospodarowanie i modernizacja obszarów o szczególnym znaczeniu kulturowym i turystycznym.
2. Aktywni mieszkańcy • Wysoki poziom zatrudnienia • Wysoki poziom kapitału społecznego • Efektywny system edukacji • Lepszy dostęp do usług zdrowotnych	Cel strategiczny 2. Aktywizacja społeczna i gospodarcza mieszkańców obszaru rewitalizacji szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym.
3. Atrakcyjna przestrzeń • Sprawny system transportowy • Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna • Dobry stan środowiska	Cel operacyjny 3.1. Integracja przestrzenno-funkcjonalna obszaru rewitalizacji.

Poziom lokalny

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gdańskiego na lata 2014 – 2021

II. Nowoczesny rynek pracy,	Cel operacyjny 2.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji.
III. Bezpieczny powiat,	Cel operacyjny 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji oraz przewyższenie stanu kryzysowego.
IV. Zdrowe społeczeństwo,	Cel operacyjny 3.2. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej i mieszkalnej na obszarze rewitalizacji.
V. Satysfakcjonująca jakość życia osób niepełnosprawnych i seniorów,	Cel operacyjny 1.2. Międzypokoleniowa integracja mieszkańców

	obszaru rewitalizacji.
Strategia Rozwoju Miasta Pruszcz Gdański na lata 2011-2018	
I. Usprawnienie systemu komunikacji wewnętrznej miasta wraz z utrzymaniem dobrych połączeń drogowych i kolejowych z aglomeracją trójmiejską oraz resztą kraju.	Cel operacyjny 3.1. Integracja przestrzenno-funkcjonalna obszaru rewitalizacji
II. Utrzymanie różnorodnej, atrakcyjnej oferty mieszkaniowej wraz z rewitalizacją starego i rozwojem nowego budownictwa mieszkaniowego – szczególnie jednorodzinne.	Cel operacyjny 3.2. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej i mieszkalnej na obszarze rewitalizacji.
III. Tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju przyjaznej miastu przedsiębiorczości.	Cel operacyjny 2.3. Tworzenie warunków do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.
IV. Rozwijanie tożsamości i wewnętrznej spójności miasta.	Cel operacyjny 3.1. Integracja przestrzenno-funkcjonalna obszaru rewitalizacji.
V. Skuteczne i kompleksowe rozwiązywanie problemów społecznych.	Cel operacyjny 1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez likwidację koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (w tym osób zagrożonych ubóstwem).
VI. Zwiększanie atrakcyjności i różnorodności oferty na spędzanie wolnego czasu przez dzieci, młodzież i całe rodziny.	Cel operacyjny 3.2. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej i mieszkalnej na obszarze rewitalizacji.
VII. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej.	Cel operacyjny 3.3. Zagospodarowanie i modernizacja obszarów o szczególnym znaczeniu kulturowym i turystycznym.
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Pruszcz Gdański na lata 2016-2022	
Misja: Pruszcz Gdański miastem zapewniającym swoim mieszkańcom bezpieczeństwo, godne warunki życia i możliwości rozwoju.	Cel strategiczny 1. Reintegracja oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez budowę kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji w oparciu o lokalną historię, tradycję, kulturę.
Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom.	Cel strategiczny 2. Aktywizacja społeczna i gospodarcza mieszkańców obszaru rewitalizacji szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cel strategiczny 2: Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	Cel operacyjny 1.3. Przeciwdziałanie patologiom oraz dziedziczeniu negatywnych postaw życiowych wśród dzieci i młodzieży.
Cel strategiczny 3: Zwiększenie udziału osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym.	Cel operacyjny 1.2. Międzypokoleniowa integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Cel strategiczny 4: Zwiększenie dostępu mieszkańców do opieki zdrowotnej oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego w mieście.	Cel operacyjny 1.3. Przeciwdziałanie patologiom oraz dziedziczeniu negatywnych postaw życiowych wśród dzieci i młodzieży.
Cel strategiczny 5: Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.	Cel operacyjny 2.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Pruszcz Gdański	
Kierunki rozwoju struktur funkcjonalno – przestrzennych: Miasto Pruszcz Gdański posiada praktycznie zdefiniowaną strukturę przestrzenną w układzie południkowym. Rozwój miasta będzie kontynuacją dotychczasowego zagospodarowania przestrzeni miejskiej. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta dla poszczególnych stref zainwestowania są następujące: • Funkcja mieszkaniowa, • Funkcja usługowa, • Funkcje produkcyjne, • Tereny zieleni sportu i rekreacji, • Tereny lokalizacji imprez masowych, • Tereny ogrodów działkowych, • Tereny cmentarzy.	Wizja: Obszar rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański pełniący funkcję wizytówki całego miasta, które swoją charakterystyką i potencjałem przyciąga nowych mieszkańców i inwestorów. Aktywność, zrównoważony rozwój, tożsamość lokalna, partycypacja w życiu społeczno kulturalnym stanowią wartości charakteryzujące zintegrowaną społeczność lokalną obszaru rewitalizacji. Obszar rewitalizacji bogaty w infrastrukturę społeczną, rekreacyjną i kulturową dostosowaną do potrzeb wielopokoleniowej społeczności, a także atrakcyjne miejsca funkcjonowania działalności gospodarczych oraz organizacji pozarządowych, w tym podmiotów ekonomii społecznej. Cel strategiczny 3. Wzrost poziomu aktywności i integracji społecznej mieszkańców, dzięki rozbudowanej infrastrukturze społecznej, estetyzacji przestrzeni publicznych oraz prowadzonych działaniach przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu.

Źródło: opracowanie własne

5. Wizja stanu pożądanego i planowanych efektów procesu rewitalizacji

Wizja jest jednym z głównych elementów wpływających na kierunek procesu rewitalizacji. Nakreśla pożądaný stan docelowy, do którego należy dążyć, podporządkowując mu jednocześnie wszystkie działania. Rewitalizacja obszaru kryzysowego przebiegać powinna w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju, zakładające równowagę pomiędzy:

- rozwojem społecznym – którego przykładem może być obniżenie poziomu przestępczości, zapobieganie wykluczeniom społecznym lub aktywizacja osób starszych;
- rozwojem gospodarczym – na przykład tworzenie nowych miejsc pracy, uatrakcyjnienie obszaru dla potencjalnych inwestorów lub zwiększenie atrakcyjności turystycznej;
- rozwojem infrastrukturalnym – dla przykładu modernizacja zabudowy i infrastruktury drogowej, konserwacja zabytkowych obiektów, poprawa stanu środowiska.

Wykreowany wizerunek rewitalizowanego obszaru sprawi, że Pruszcz Gdański będzie miejscem rozpoznawalnym zarówno wśród potencjalnych inwestorów, jak i turystów. Stanie się także miejscem przyjaznym i atrakcyjnym dla mieszkańców i przedsiębiorców prowadzących na terenie wyznaczonym do rewitalizacji swoją działalność. Wsparcie i oferta społeczno-kulturalna kierowana będzie do wszystkich mieszkańców miasta – zarówno do dzieci i osób młodych, osób starszych, jak i często pomijanych osób w wieku produkcyjnym. Szczególną opieką otoczone zostaną tereny rewitalizacji. Dzięki działaniom miasta oraz wsparciu interesariuszy, obszary rewitalizowane staną się miejscami atrakcyjnymi i bezpiecznymi zarówno dla mieszkańców, jak i turystów i inwestorów.

Proponowana wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego brzmi:

Obszar rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański pełniący funkcję wizytówki całego miasta, które swoją charakterystyką i potencjałem przyciąga nowych mieszkańców i inwestorów.

Aktywność, zrównoważony rozwój, tożsamość lokalna, partycypacja w życiu społeczno - kulturalnym stanowią wartości charakteryzujące zintegrowaną społeczność lokalną obszaru rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji bogaty w infrastrukturę społeczną, rekreacyjną i kulturową dostosowaną do potrzeb wielopokoleniowej społeczności, a także atrakcyjne miejsca funkcjonowania działalności gospodarczych oraz organizacji pozarządowych, w tym podmiotów ekonomii społecznej.

Misja natomiast, to ogólny kierunek działań rewitalizacyjnych w planowanym przedziale czasu. Istotne jest wskazanie aspektów najistotniejszych dla procesu rewitalizacji. Misja stanowi sposób osiągnięcia stanu docelowego - wyrażonego w wizji wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Misja usprawnia osiągnięcie wyznaczonego celu poprzez dobór i wykonanie poszczególnych działań.

Misją procesu rewitalizacji wyznaczonego obszaru Miasta Pruszcz Gdański jest poprawa jakości życia mieszkańców poprzez aktywizację społeczną i gospodarczą, tworzenie szans i działania z zakresu rozwoju infrastrukturalnego oraz realizacja zadań mających na celu zmianę wizerunku obszaru rewitalizacji.

Realizacja Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański zakłada kompleksowe i zintegrowane działania na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni, środowiska oraz gospodarki, w celu wyprowadzenia obszaru ze stanu kryzysowego.

Zaplanowany proces rewitalizacji przewiduje interwencje w najistotniejsze aspekty funkcjonowania gminy: społeczeństwo, gospodarkę i przestrzeń.

Należy zaznaczyć, że interesariuszami programu są osoby, instytucje lub ich grupy, na które bezpośrednio lub pośrednio oddziałuje Program Rewitalizacji. To także podmioty wpływające na rezultaty procesu rewitalizacyjnego, zarówno w sposób pozytywny, jak i negatywny. Zalicza się do nich mieszkańców obszaru rewitalizacji, właścicieli, użytkowników nieruchomości, podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym terenie

(w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego). A także podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność gospodarczą lub społeczną (w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz organy władzy publicznej).

5.1. Kierunki działania (interwencji)

Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański zakłada realizację działań rewitalizacyjnych w obszarze społeczeństwa, gospodarki i przestrzeni. W każdym z nich, na podstawie analizy społeczno-gospodarczej, określono obszary wymagające poprawy. Osiągnięcie poniższych celów strategicznych oraz operacyjnych umożliwi zrealizowanie pożądanej wizji stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzonym procesie rewitalizacji.

1. Obszar strategiczny: Społeczeństwo

Kierunki interwencji: Społeczeństwo, mieszkańcy

Cel strategiczny dla obszaru rewitalizacji:

Reintegracja oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez budowę kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji w oparciu o lokalną historię, tradycję, kulturę.

2. Obszar strategiczny: Gospodarka

Kierunki interwencji: Praca, przedsiębiorczość

Cel strategiczny dla obszaru rewitalizacji:

Aktywizacja społeczna i gospodarcza mieszkańców obszaru rewitalizacji szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym.

3. Obszar strategiczny: Przestrzeń i infrastruktura²

Kierunki interwencji: Infrastruktura, przestrzeń, bezpieczeństwo, jakość życia

Cel strategiczny dla obszaru rewitalizacji:

Wzrost poziomu aktywności i integracji społecznej mieszkańców, dzięki rozbudowanej infrastrukturze społecznej, estetyzacji przestrzeni publicznych oraz prowadzonych działaniach przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu.

² Obejmujący aspekt: przestrzenno – funkcjonalny, środowiskowy i techniczny

Rysunek 18 Cele strategiczne obszaru rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański

Źródło: Opracowanie własne

6. Cele szczegółowe rewitalizacji oraz założenia procesu

6.1. Matryca logiczna projektów

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji wśród obszarów problemowych uwzględnione zostały wszystkie kryteria: społeczeństwo, gospodarka oraz przestrzeń i infrastruktura (w tym aspekt techniczny i środowiskowy). Główny nacisk został położony na rozwiązywanie problemów społecznych, natomiast logika interwencji procesu rewitalizacji zakłada uwzględnienie źródeł finansowania w postaci m.in. Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Ustalono także założenia programu rewitalizacji, które opierają się na interwencji w trzech wymiarach, wybranych na podstawie zdiagnozowanych problemów:

- Wymiar społeczny:
 - Zmniejszanie stopnia ubóstwa oraz jego negatywnych skutków społecznych.
 - Wspieranie osób z niepełnosprawnością i seniorów oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu.
 - Aktywizacja społeczno-kulturalna mieszkańców terenów rewitalizowanych.
 - Reintegracja lokalnej społeczności.
 - Budowa kapitału społecznego.
 - Zwiększenie poczucia tożsamości lokalnej.
 - Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.
- Wymiar gospodarczy:
 - Przyciąganie inwestorów zewnętrznych poprzez zadbaną przestrzeń i infrastrukturę oraz spójną ofertę inwestorską.
 - Zmniejszanie stopy bezrobocia i aktywizacja zawodowa mieszkańców.
- Wymiar przestrzenno-infrastrukturalny (przestrzenno-funkcjonalny, środowiskowy, techniczny):
 - Zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji.
 - Estetyzacja przestrzeni publicznych.
 - Zwiększenie jakości oraz dostępności do budynków użyteczności publicznej.
 - Modernizacja infrastruktury technicznej.

6.2. Uzasadnienie celów rewitalizacyjnych i ich wpływ na niwelowanie koncentracji zjawisk negatywnych

Obszar strategiczny: Społeczeństwo

Cel strategiczny 1. Reintegracja oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez budowę kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji w oparciu o lokalną historię, tradycję, kulturę.

Integracja społeczna stanowi stan zorganizowania, zespolenia i zharmonizowania różnorodnych elementów tworzących zbiorowość społeczną, odnoszący się do sfery norm i wartości, działań oraz łączności pomiędzy jednostkami i grupami społecznymi³. Reintegracja z kolei stanowi proces mający na celu odbudowanie oraz umacnianie umiejętności aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, życia, czy funkcjonowania lokalnej społeczności (miejsca zamieszkania, pobytu).

Na obszarze rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański zdiagnozowane zostały grupy społeczne o zróżnicowanym statusie materialnym, społecznym, statusie na rynku pracy, wieku oraz sprawności ruchowej, które mogą stanowić grupy lub jednostki szczególnie zagrożone wykluczeniem społecznym. Wśród grup społecznych oraz osób, do których działania rewitalizacyjne związane z integracją społeczności lokalnej, powinny być skierowane w pierwszej kolejności są: osoby bezrobotne, w tym przede wszystkim długotrwale bezrobotni, osoby korzystające z pomocy społecznej, w tym przede wszystkim ze względu na kryterium ubóstwa, dzieci i młodzież, osoby niepełnosprawne oraz seniorzy.

Kapitał społeczny zgodnie z definicją Pierre’a Bourdieu „to zbiór rzeczywistych i potencjalnych zasobów, jakie związane są z posiadaniem trwałej sieci mniej lub bardziej zinstytucjonalizowanych związków wspartych na wzajemnej znajomości i uznaniu (...), która dostarcza każdemu ze swych członków wsparcia w postaci kapitału posiadanego przez kolektyw, wiarygodności, która daje im dostęp do kredytu w najszerszym sensie tego słowa⁴.”

Zgodnie z powyższą definicją społeczność lokalna obszaru wyznaczonego do rewitalizacji w Pruszcze Gdańskim powinna uzyskać wsparcie w celu wypracowania formalnych i nieformalnych powiązań wewnętrznych i zewnętrznych. W szczególności interwencji wymagają grupy społeczne, które mogą mieć problemy z budowaniem

³ Encyklopedia PWN, hasło: Integracja Społeczna

⁴ Bourdieu P., The Forms of Capital, w: Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education, J. Richardson (ed.), New York 1986

i nawiązywaniem relacji sąsiedzkich pomiędzy interesariuszami obszaru rewitalizacji, tj.: osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, seniorzy, osoby z niepełnosprawnością, czy rodziny wielodzietne i dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

Obszar strategiczny: Gospodarka

Cel strategiczny 2. Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym.

„Aktywizacja społeczno-zawodowa, (...), to zespół działań, zmierzających do wywołania motywacji do znalezienia pracy, jej zdobycia, podjęcia i utrzymania, a także rozwoju kariery zawodowej. Pierwszy człon definicji – „wywołanie motywacji” – to właśnie aktywizacja społeczna. Osiągana jest ona poprzez specjalistyczne oddziaływania głównie psychologiczne i psychospołeczne korygujące, kształtujące i rozwijające umiejętności osobiste i społeczne osób, które mają trudności w pełnej integracji społecznej i zawodowej. Łączne definiowanie obu pojęć nie jest przypadkiem. Wynika ono z doświadczeń praktycznych wskazujących, iż warunkiem aktywizacji zawodowej jest właśnie aktywizacja społeczna. Ta zależność szczególnie wyraźnie została podkreślona w dokumentach programowych wdrażających realizację Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce, w obszarach zmierzających do aktywizacji społeczno - zawodowej osób bezrobotnych oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (opis celów strategicznych POKL oraz SzOP POKL priorytet VI i VII).⁵”

Wyprowadzenie ze stanu kryzysowego społeczności zamieszkującej Obszar nr 7 wymaga interwencji w sferze zawodowej, która wiązać się będzie ze zmianą postaw życiowych związanych z motywacją do podjęcia pracy, która bezpośrednio wpłynie na status materialny (przeciwdziałanie ubóstwu), zaangażowanie w życie społeczne (aktywizacja społeczna), uczestnictwo w życiu kulturalnym (integracja społeczna) oraz, dzięki zmianom trybu życia – przeciwdziałanie patologiom.

⁵http://www.akme-consulting.pl/doswiadczenie/dobre-praktyki---doswiadczenia-zespolu/aktywizacja_spoleczna.aspx

Obszar strategiczny: Przestrzeń i infrastruktura

Cel strategiczny 3. Wzrost poziomu aktywności i integracji społecznej mieszkańców, dzięki rozbudowanej infrastrukturze społecznej, estetyzacji przestrzeni publicznych oraz prowadzonych działaniach przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu.

Dostosowanie obszaru rewitalizacji do potrzeb społeczności lokalnej umożliwi jej konsekwentny i efektywny rozwój. Zgodnie z definicją pojęcia *Rozwój („proces przechodzenia do stanów lub form bardziej złożonych pod pewnym względem doskonalszych⁶)* odnośnie do społeczności lokalnej, to: proces zmian, który przyczynia się do podnoszenia poziomu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez m.in. wzmocnienie więzi i sieci kontaktów wśród interesariuszy, dzięki czemu następuje praca nad postawami wykreowania wspólnego dobra.

Zagadnienia dotyczące społeczności lokalnych obszaru rewitalizacji, które w związku z działaniami rewitalizacyjnymi powinny zostać pobudzone to: infrastruktura społeczna, infrastruktura techniczna, infrastruktura edukacyjna, kultura, sport i rekreacja, bezpieczeństwo mieszkaniowe.

Przestrzeń miejska, jako pojęcie powstałe w wyniku połączenia wyrażeń: przestrzeń publiczna (obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne⁷) oraz tkanka miejska (pojęcie opisujące regularną strukturę zabudowy charakterystyczną dla przestrzeni miejskich) dotyczy wszelkich miejsc powszechnie dostępnych, w której może znaleźć się każda jednostka społeczna.

Wizerunek przestrzeni miejskiej na obszarze rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański stanowi integralny czynnik determinujący rozwój gospodarczy i społeczny, a także wpływa na inne wartości związane z działaniami rewitalizacyjnymi m.in.: tożsamość lokalną, poczucie przynależności do społeczności, aktywizację i integrację społeczną, a także budowanie relacji. Z psychologicznego punktu widzenia modernizacja ładu przestrzennego zmienia postrzeganie obszaru rewitalizacji – z terenów zdegradowanych, na tereny rozwojowe, natomiast fizycznie umożliwi uczestnictwo w życiu publicznym osobom z ograniczoną zdolnością ruchową (seniorom, osobom z niepełnosprawnościami).

⁶ Słownik Języka Polskiego PWN

⁷ Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Cele operacyjne stanowiące uszczegółowienie celów strategicznych wskazują sposób, w jaki zakładana wizja obszaru rewitalizacji zostanie osiągnięta. W ramach każdego celu strategicznego zostały wyznaczone 3 cele operacyjne, które odpowiadają zidentyfikowanym problemom na etapie diagnozy. Wypracowane cele, a następnie kierunki działań zostały opracowane na podstawie przeprowadzonych analiz oraz wyników badań z mieszkańcami i interesariuszami.

Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański zakłada realizację 3 celów strategicznych oraz 9 celów operacyjnych. Poniżej przedstawiona numeracja celów operacyjnych w ramach obszarów strategicznych posłuży do oceny pod względem ich zasadności.

Tabela 1 Wykaz celów operacyjnych

Wizja i misja			
Cel nadrzędny rewitalizacji			
Obszary strategiczne	Społeczeństwo	Gospodarka	Przestrzeń i infrastruktura
Kierunki interwencji	Społeczeństwo, Mieszkańcy	Praca, Przedsiębiorczość	Infrastruktura, przestrzeń, bezpieczeństwo, jakość życia
Cele strategiczne	Reintegracja oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez budowę kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji w oparciu o lokalną historię, tradycję, kulturę.	Aktywizacja społeczna i gospodarcza mieszkańców obszaru rewitalizacji szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Wzrost poziomu aktywności i integracji społecznej mieszkańców, dzięki rozbudowanej infrastrukturze społecznej, estetyzacji przestrzeni publicznych oraz prowadzonych działaniach przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu.
Cele operacyjne	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez likwidację koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (w tym osób zagrożonych ubóstwem)	Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji	Integracja przestrzenno-funkcjonalna obszaru rewitalizacji
	Międzypokoleniowa integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji	Przeciwdziałanie marginalizacji oraz przezwyciężenie stanu kryzysowego	Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej i mieszkalnej na obszarze rewitalizacji
	Przeciwdziałanie patologiom oraz dziedziczeniu negatywnych postaw życiowych wśród dzieci i młodzieży	Tworzenie warunków do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości	Zagospodarowanie i modernizacja obszarów o szczególnym znaczeniu kulturowym i turystycznym

Źródło: Opracowanie własne.

6.3. Wzajemne powiązania celów i potencjałów obszaru rewitalizacji z diagnozą pogłębianą

Poniżej przedstawione zostały cele operacyjne w powiązaniu z problemami i potencjałami oraz kierunkami działań w podsystemie społecznym:

Tabela 2 Powiązania celu strategicznego 1. z problemami i potencjałami oraz kierunkami interwencji

Cel strategiczny	Reintegracja oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznego poprzez budowę kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji w oparciu o lokalną historię, tradycję, kulturę.
Powiązanie z problemami i potrzebami rewitalizacyjnymi	➤ Liczba osób korzystających z pomocy społecznej, ➤ Rodziny wielodzietne i problemy opiekuńczo-wychowawcze, ➤ Uzależnienie od alkoholu, ➤ Ubóstwo, ➤ Starzejące się społeczeństwo, ➤ Bezrobocie/ Bezrobocie długotrwałe, ➤ Niepełnosprawność, ➤ Przestępczość i brak poczucia bezpieczeństwa, ➤ Niski poziom aktywności społecznej, ➤ Nierówności społeczne i ekonomiczne, ➤ Brak integracji społecznej, ➤ Elementy infrastruktury podlegające degradacji, ➤ Wizerunek obszaru rewitalizacji, ➤ Marginalizacja mieszkańców (wysoka liczba mieszkań komunalnych).
Powiązanie z potencjałami	➤ Lokalizacja Miasta, ➤ Arteria komunikacyjna, ➤ Zieleń parkowa, ➤ Historia, ➤ Tożsamość lokalna, ➤ Rozwój polityki mieszkaniowej, ➤ Oferta edukacyjna, ➤ Infrastruktura kulturalna i sportowo – rekreacyjna, ➤ Cukrownia Pruszcz, ➤ Szlaki turystyczne.
Kierunki działania (interwencji)	➤ Społeczeństwo, ➤ Mieszkańcy, ➤ Infrastruktura, ➤ Przestrzeń, ➤ Bezpieczeństwo, ➤ Jakość życia.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 3 Powiązania celu strategicznego 2. z problemami i potencjałami oraz kierunkami interwencji

Cel strategiczny	Aktywizacja społeczna i gospodarcza mieszkańców obszaru rewitalizacji szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Powiązanie z problemami i potrzebami rewitalizacyjnymi	➤ Liczba osób korzystających z pomocy społecznej, ➤ Rodziny wielodzietne i problemy opiekuńczo-wychowawcze, ➤ Uzależnienie od alkoholu, ➤ Ubóstwo, ➤ Starzejące się społeczeństwo, ➤ Bezrobocie/ Bezrobocie długotrwałe, ➤ Niepełnosprawność, ➤ Niski poziom aktywności społecznej, ➤ Nierówności społeczne i ekonomiczne, ➤ Brak integracji społecznej, ➤ Wizerunek obszaru rewitalizacji, ➤ Marginalizacja mieszkańców (wysoka liczba mieszkań komunalnych).
Powiązanie z potencjałami	➤ Lokalizacja Miasta, ➤ Arteria komunikacyjna, ➤ Zieleń parkowa, ➤ Historia, ➤ Tożsamość lokalna, ➤ Atrakcyjność inwestycyjna, ➤ Rozwój polityki mieszkaniowej, ➤ Rozwój gospodarczy miasta, ➤ Budżet miasta, ➤ Bałtycka Strefa Inwestycyjna, ➤ Faktoria Rzymska, ➤ Oferta edukacyjna, ➤ Obszar Funkcjonalny, ➤ VI Europejski Korytarz Transportowy, ➤ Infrastruktura kulturalna i sportowo – rekreacyjna, ➤ Cukrownia Pruszcz, ➤ Szlaki turystyczne.
Kierunki działania (interwencji)	➤ Społeczeństwo, ➤ Mieszkańcy, ➤ Praca, ➤ Przedsiębiorczość, ➤ Jakość życia.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 4 Powiązania celu strategicznego 3. z problemami i potencjałami oraz kierunkami interwencji

Cel strategiczny	
Wzrost poziomu aktywności i integracji społecznej mieszkańców, dzięki rozbudowanej infrastrukturze społecznej, estetyzacji przestrzeni publicznych oraz prowadzonych działaniach przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu.	
Powiązanie z problemami i potrzebami rewitalizacyjnymi	➤ Liczba osób korzystających z pomocy społecznej, ➤ Rodziny wielodzietne i problemy opiekuńczo-wychowawcze, ➤ Uzależnienie od alkoholu, ➤ Ubóstwo, ➤ Starzejące się społeczeństwo, ➤ Bezrobocie/ Bezrobocie długotrwałe, ➤ Niepełnosprawność, ➤ Niski poziom aktywności społecznej, ➤ Nierówności społeczne i ekonomiczne, ➤ Brak integracji społecznej, ➤ Elementy infrastruktury podlegające degradacji, ➤ Wizerunek obszaru rewitalizacji,
Powiązanie z potencjałami	➤ Lokalizacja Miasta, ➤ Arteria komunikacyjna, ➤ Zieleń parkowa, ➤ Historia, ➤ Tożsamość lokalna, ➤ Obszar Funkcjonalny, ➤ Infrastruktura kulturalna i sportowo – rekreacyjna.
Kierunki działania (interwencji)	➤ Społeczeństwo, ➤ Mieszkańcy, ➤ Infrastruktura, ➤ Przestrzeń, ➤ Bezpieczeństwo, ➤ Jakość życia.

Źródło: opracowanie własne

7. Lista planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W ramach całościowego procesu rewitalizacji w Gminie Miejskiej Pruszcz Gdański zaplanowano realizację projektów kluczowych i projekty komplementarne.

7.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Na Listę A wybrane zostały projekty, bez których realizacja celów zawartych w Programie Rewitalizacji nie będzie możliwa oraz tych, które przyczynią się do wyjścia z sytuacji kryzysowej obszaru rewitalizacji.

Wybrane projekty zlokalizowane są na terenie przeznaczonym do rewitalizacji. Prócz projektów społecznych, związanych z aktywizacją i integracją mieszkańców obszaru rewitalizacji, pojawiły się także projekty infrastrukturalne, które pozwolą na skuteczną realizację projektów społecznych.

Tabela 5 Karta projektu nr 1

Przedsięwzięcie nr 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Renowacja terenu u zbiegu ulic Chopina i Grunwaldzkiej wraz z odtworzeniem przestrzeni publicznej wokół budynków ul. Krótka 4 i 6 wraz z oświetleniem.
Lokalizacja	Przedsięwzięcie dotyczące zagospodarowania przestrzeni pomiędzy ul. Grunwaldzką, ul. Chopina oraz budynkami Krótka 4 i Krótka 6 w Pruszczu Gdańskim stanowić będzie dopełnienie renowacji otoczenia budynku przy ul. Krótkiej 6. Obecnie projekt przebudowy budynku przy ul. Krótkiej 6 jest w fazie realizacji. Dla tego budynku przewidziano funkcję publiczną. Z uwagi na przeznaczenie obiektu na muzeum miasta Pruszcza Gdańskiego wraz z pomieszczeniami na przeprowadzanie konferencji, przewidziano nowe zagospodarowanie otoczenia. W celu podniesienia estetyki przyległego terenu położonego w centrum miasta Pruszcza Gdańskiego zachodzi konieczność zagospodarowania terenu obejmującego między innymi część działki nr 36, 38/5, 39 w obr. 7. Planowana powierzchnia do renowacji wynosi ok. 0,25 ha. Wyżej wymienione działki znajdują się w strefie ochrony konserwatorskiej.

	Z drugiej strony budynków komunalnych planuje się renowację obszaru o pow. ok. 0,22 ha, na działkach między innymi: 61/9, 61/10, 61/4, 61/3, 60/4, 60/3, 57/23, 57/24 oraz fragment działki nr 65 w obr.7. Na wymienionych działkach planuje się nowe zagospodarowanie zdegradowanego terenu położonego w strefie zabudowy mieszkalno - usługowo - handlowej. Nowe zagospodarowanie terenu z wydzieleniem układu drogowego, oświetlenia oraz urządzenia zieleni znacząco poprawi wizerunek centralnej części miasta. Na ten zakres prac opracowana została dokumentacja projektowa.
Opis przedsięwzięcia	
W planowanym do renowacji terenie znajduje się: ➤ główny przystanek autobusowy w kierunku Gdańska, ➤ postój Taxi, ➤ kiosk typu „Kolporter”, ➤ budynek nieczynnej stacji benzynowej (własność prywatna), ➤ trawniki i utwardzenia wymagające nowego zagospodarowania. Podczas realizacji przedsięwzięcia sugerowana współpraca z inwestorem prywatnym, właścicielem dz. nr 39 obręb 7. W drugiej części (od podwórza budynków) znajduje się nieurządzony, zdegradowany obszar. Brak oświetlenia dodatkowo ogranicza bezpieczeństwo użytkowników i okolicznych mieszkańców danej części miasta. Brak wydzielonych utwardzeń. Planowany zakres prac: ➤ utworzenie nowej przestrzeni publicznej z przebudową dróg, chodników, z zastosowaniem naturalnych materiałów budowlanych (kamień, granit), ➤ zagospodarowanie i urządzenie zieleni /skweru z preferencją zieleni rodzimej, z wyposażeniem w małą architekturę, ➤ nadanie nowej funkcji nieczynnej stacji benzynowej.	
Realizatorzy	Gmina Miejska Pruszcz Gdański, Referat Techniczno-Inwestycyjny, Prywatny inwestor/właściciel działki nr 39 obr.7 Prywatni inwestorzy, właściele przyległych punktów handlowo-usługowych.
Inne podmioty zaangażowane	Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku, Zarząd Transportu Miejskiego w Gdańsku
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Stworzenie nowej, przyjaznej publicznej przestrzeni, zachęcającej do zwiedzania miasta i zwiedzania lokalnego muzeum. Obszar planowany do renowacji znajduje się przy głównej arterii miasta, na trasie Tczew-Gdańsk i stanowi swoistą wizytówkę Pruszcza Gdańskiego. Jest to jedno z najbardziej charakterystycznych i rozpoznawalnych miejsc spotkań i kontaktów międzyludzkich.	

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

Zagospodarowanie wewnętrznej przestrzeni znacząco poprawi wizerunek miasta i bezpieczeństwo użytkowników.			
Zakres czasowy realizacji		2020 – 2022	
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania		2.500.000,00 zł Środki własne - budżet gminy	
Sposób oceny i miary rezultatów		W porozumieniu z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Gdańsku zostanie zmodernizowany obszar i przywrócony historyczny charakter przestrzeni publicznej, zachęcającej do korzystania nie tylko przez mieszkańców ale i również przez okolicznych podróżnych. Jednocześnie nadanie nowego przeznaczenia nieczynnej stacji benzynowej pozwoli na zwiększenie atrakcyjności przedmiotowego obszaru. Ponadto, przebudowa i uporządkowanie funkcji terenu poprawi bezpieczeństwo użytkowników.	
Wskaźniki			
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość docelowa
Wskaźniki produktu	Powierzchnia zrewitalizowanych terenów	ha	0,47
	Liczba projektów mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji	Szt.	1
	Liczba projektów mających na celu estetyzację oraz poprawę wizerunku obszaru rewitalizacji	Szt.	1
	Liczba wyremontowanych obiektów objętych ochroną konserwatorską	Szt.	1
Wskaźniki rezultatu bezpośredniego	Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych terenów	osoby/rok	20 000

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 6 Karta projektu nr 2

Przedsięwzięcie nr 2	
Nazwa przedsięwzięcia	Remont ulicy Krótkiej.
Lokalizacja	Pas drogowy ul. Krótkiej o długości ok. 400 m obejmujący w znacznej części działkę nr 38/5 oraz działki nr 43/10, 47/11, 47/18, 57/26, 57/31, 41/8, fragment działek nr 43/9, 40/2, 39, 57/35 obręb 7 o łącznej powierzchni ok. 6700 m ² . Teren położony w strefie pełnej ochrony konserwatorskiej.
Opis przedsięwzięcia	
Ulica Krótka jest jedną z najstarszych ulic w Pruszczu Gdańskim, otoczona w części starą zabudową. Jest głównym ciągiem komunikacyjnym na targowisko miejskie znajdujące się właśnie przy tej ulicy. Zatracił się historyczny charakter ulicy. Do remontu nadaje się infrastruktura i zagospodarowanie pasa drogowego. Brak jest miejsc do parkowania, małej architektury. Remontu wymagają chodniki i jezdnia. Realizacja działań będzie obejmowała sporządzenie projektu technicznego na budowę ulicy.	

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

Powstanie nowa nawierzchnia, chodniki z podkreśleniem historycznego charakteru poprzez użycie naturalnych materiałów – kamień, granit. Wyposażenie w małą architekturę, oświetlenie nawiązujące do specyfiki miejsca. Odbiorcą projektu są głównie okoliczni mieszkańcy, ale też wszyscy odwiedzający miasto.			
Realizatorzy		Gmina Miejska Pruszcz Gdański	
Inne podmioty zaangażowane		Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie			
Wprowadzenie nastroju historycznej zabudowy wraz ze stworzeniem miejsc do parkowania wraz z oświetleniem. Powiązanie ulicy z nowym układem drogowym zachęci mieszkańców do otwierania punktów gastronomicznych i usługowych w tej części miasta. Estetyzacja otoczenia, wprowadzenie uporządkowanej zieleni, poprawa dostępności do targowiska miejskiego, co przyczyni się do poznania nowego historycznego oblicza tego miejsca przez mieszkańców i osób odwiedzających miasto. Celem projektu jest również wytworzenie silnego poczucia tożsamości i identyfikacji mieszkańców z Pruszczem Gdańskim.			
Zakres czasowy realizacji		2020 - 2022	
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania		1.300.000,00 zł Środki własne - budżet gminy	
Sposób oceny i miary rezultatów		W ramach realizacji projektu zostanie poddany remontowi pas drogowy ul. Krótkiej wraz z niewielkim otoczeniem. Zostanie nadany ulicy nowy charakter, co przyciągnie nowych mieszkańców i turystów. Sąsiedztwo głównego przystanku komunikacyjnego, z którego widać oś ulicy wzbudzi chęć poznania tej ciekawej uliczki. Zmianie ulegnie postrzeganie tego miejsca, które ma szansę stać się jedną z charakterystycznych wizytówek miasta.	
Wskaźniki			
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość docelowa
Wskaźniki produktu	Długość wyremontowanych ciągów komunikacyjnych	m	400
	Długość wyremontowanych ciągów pieszych	m	400
	Powierzchnia zrewitalizowanych terenów publicznych	m²	6700
	Liczba projektów mających na celu poprawę bezpieczeństwa komunikacyjnego	Szt.	1
	Liczba projektów mających na celu estetyzację przestrzeni miejskiej	Szt.	1
Wskaźniki rezultatu bezpośredniego	Liczba osób korzystających z wyremontowanej infrastruktury	osoby/rok	10 000

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 7 Karta projektu nr 3

Przedsięwzięcie nr 3	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa ciągu pieszo - rowerowego pomiędzy ul. Grunwaldzką i Krótką.
Lokalizacja	Utworzenie bezpośredniego połączenia pomiędzy ul. Grunwaldzką a ul. Krótką na osi ul. Raciborskiego poprzez wydzielenie pasa ciągu pieszo – rowerowego o długości ok. 70 m z działek nr 44 oraz nr 45/4, Obręb 7. Strefa bezpośredniej ochrony konserwatorskiej.
Opis przedsięwzięcia	
Celem projektu jest stworzenie wygodnego, bezpiecznego, krótkiego połączenia z północno - zachodniego tarasu miasta z targowiskiem, jak również kontynuacja ścieżek rowerowych z górnego tarasu tym samym wprowadzenie odwiedzających w historyczną zabudowę, omijając główną arterię miasta i ograniczenie komunikacji samochodowej. Realizacja projektu polegać będzie na geodezyjnym wydzieleniu pasa ciągu, pozyskaniu części gruntu, który stanowi obecnie własność prywatną i urzędzeniu przyjaznego połączenia dla pieszych i rowerzystów. Opracowanie koncepcji i projektu uwzględniającego poprawę bezpieczeństwa użytkowników, oświetlenie i elementy małej architektury – ławki, gazony, kosze na śmieci itp.	
Realizatorzy	Gmina Miejska Pruszcz Gdański
Inne podmioty zaangażowane	Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Obecnie nie ma wygodnego połączenia ścieżek rowerowych i ciągów pieszych z północno - zachodniego tarasu miasta z targowiskiem i wschodnią częścią miasta. Ponadto ożywienie rejonu miasta w celu zwiększenia atrakcyjności dla osób chcących prowadzić działalność, wpłynie na wzrost liczby potencjalnych kupców.	
Zakres czasowy realizacji	2020 -2021
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	220.000 zł Środki własne - budżet gminy
Sposób oceny i miary rezultatów	W ramach realizacji projektu zostanie otwarta z północno – zachodniej strony historyczna część miasta. Dogodne połączenie ścieżek rowerowych z górnego tarasu umożliwi wygodną kontynuację wycieczek rowerowych z/do Gdańska w oddali od głównego skrzyżowania komunikacyjnego w mieście. Wygodne, dużo krótsze i bezpośrednie połączenie z targowiskiem spowoduje ożywienie handlu i usług w tej części miasta. Prognozuje się większą ilość turystów rowerowych z okolic, co spowoduje ożywienie i urozmaicenie usług m.in. turystycznych i gastronomicznych na ulicy Krótkiej, tym samym przyciągnie mieszkańców do estetycznego miejsca gdzie będzie można odpocząć. Bardziej wygodny dostęp będzie do samej ul. Krótkiej i planowanego do remontu obiektu zlokalizowanego przy ul. Krótka 6.

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

Wskaźniki			
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość docelowa
Wskaźniki produktu	Długość nowopowstałych ciągów pieszo-rowerowych	m	70
	Liczba projektów mających na celu poprawę bezpieczeństwa komunikacyjnego	Szt.	1
	Liczba projektów mających na celu estetyzację przestrzeni miejskiej	Szt.	1
Wskaźniki rezultatu bezpośredniego	Liczba osób korzystających z wyremontowanej infrastruktury	osoby/rok	1 000

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 8 Karta projektu nr 4

Przedsięwzięcie nr 4	
Nazwa przedsięwzięcia	Remont budynku Krótka 6 i odtworzenie zagospodarowania otoczenia – adaptacja na Muzeum.
Lokalizacja	Przedsięwzięcie dotyczące przebudowy budynku komunalnego o pow. 430 m², przy ul. Krótkiej 6 w Pruszczu Gdańskim stanowić będzie najistotniejszy punkt rewitalizacji centrum Pruszcza Gdańskiego. Obecnie projekt przebudowy budynku przy ul. Krótkiej 6 jest w fazie realizacji. Dla tego budynku przewidziano funkcję publiczną. Z uwagi na przeznaczenie obiektu na muzeum miasta Pruszcza Gdańskiego wraz z pomieszczeniami na przeprowadzanie konferencji, przewidziano nowe zagospodarowanie ogrodu przyległego do budynku. W celu poprawy bezpieczeństwa, stanu technicznego i podniesienia estetyki obiektu wraz z zachowaniem historycznej zabudowy i przyległego terenu, położonego w centrum miasta Pruszcza Gdańskiego zachodzi konieczność podjęcia odpowiednich działań. Inwestycja obejmuje również infrastrukturę techniczną podziemną i naziemną. Przedsięwzięcie obejmuje działki nr 57/22, część działki nr 38/5 i 60/4, obr. 7. Planowana powierzchnia do renowacji wynosi ok. 0,1290 ha. Wyżej wymienione działki znajdują się w strefie ochrony konserwatorskiej. Nadto, należy nadmienić, że poza kościołem farnym, przy ul. Wojska Polskiego w Pruszczu Gdańskim, jest to najcenniejszy zabytek miasta.
Opis przedsięwzięcia	
Stworzenie nowej, publicznej przestrzeni, zachęcającej do zapoznania się z historią miasta oraz pogłębiania wiedzy o Pruszczu Gdańskim i okolicy. Planowane, jako wyposażenie, obiekty zabytkowe oraz archeologiczne przybliżą zwiedzającym historię, lokalizację oraz powiązania	

ponadregionalne naszego miasta. Obszar planowany do rewitalizacji znajduje się przy głównej arterii miasta, na trasie Tczew-Gdańsk i stanowi swoistą wizytówkę Pruszcza Gdańskiego. Jest to jedno z najbardziej charakterystycznych i rozpoznawalnych miejsc spotkań i kontaktów międzyludzkich.

Przedsięwzięcie to, polegać będzie na:

- przebudowie budynku, w tym: wzmocnieniu i zaizolowaniu fundamentów, wymianie konstrukcji szachulcowej, stropów, ścian, sufitów, podłóg, stolarki okiennej i drzwiowej, dachu, instalacji wewnętrznych i przyłączy,
- montażu windy,
- oświetleniu terenu,
- zagospodarowaniu terenu przyległego do budynku (mała architektura i rodzima zieleń), jako formy uzupełniającej przewidzianej funkcji,
- utwardzeniu terenu (chodniki, dojścia i dojazdy).

Realizatorzy	Gmina Miejska Pruszcz Gdański, Referat Techniczno-Inwestycyjny
Inne podmioty zaangażowane	Gmina Miejska Pruszcz Gdański, Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku,
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Budynek mieszkalny, obecnie po wykwaterowaniu. Gmina Miejska Pruszcz Gdański zleciła opracowanie koncepcji zmiany sposobu użytkowania obiektu z przeznaczeniem na budynek użyteczności publicznej, której dominującą funkcję ma pełnić muzeum miasta Pruszcza Gdańskiego. Z uwagi na stan techniczny obiektu oraz konieczność zachowania jego mieszczańskiego charakteru podjęto niezbędne działania. Opracowano: opinię techniczną stanu budynku i określenia zakresu remontu, ekspertyzę mykologiczno - budowlaną oraz opinię konserwatorską. Z uwagi na stan techniczny tkanki urbanistycznej, budynek przy ul. Krótkiej 6 w Pruszczu Gdańskim tymczasowo zabezpieczono przed ewentualnym spadaniem elementów pokrycia dachu budynku na przyległy teren.	
Zakres czasowy realizacji	2017 - 2018
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	4.800.000 zł Środki własne - budżet gminy RPO WP 2014 – 2020 (EFRR) Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Sposób oceny i miary rezultatów	W porozumieniu z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Gdańsku zostanie wyremontowany i oddany w użytkowanie jeden z najcenniejszych zabytków Pruszcza Gdańskiego. Poprzez poprawę stanu technicznego oraz przywrócenie historycznej świetności, obiekt będzie zachęcał do zwiedzania i korzystania z oferty kulturalnej zarówno mieszkańców, jako i przyjezdnych. Jednocześnie nadanie nowego przeznaczenia budynkowi pozwoli na zwiększenie atrakcyjności miasta. Nadto, przebudowa i uporządkowanie funkcji terenu poprawi bezpieczeństwo użytkowników.

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

Wskaźniki			
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość docelowa
Wskaźniki produktu	Liczba miejsc na obszarze rewitalizacji, którym nadano nowe funkcje społeczne	Szt.	1
	Liczba obiektów zabytkowych objętych wsparciem	Szt.	1
	Liczba wyremontowanych budynków infrastruktury społecznej	Szt.	1
	Powierzchnia obiektów zabytkowych objętych wsparciem	m ²	430
	Powierzchnia zrewitalizowanych terenów publicznych	ha	0,129
Wskaźniki rezultatu bezpośredniego	Liczba osób korzystających z wyremontowanej infrastruktury	osoby/rok	3 000
	Liczba projektów z zakresu aktywizacji i zaangażowania społecznego realizowanych w oparciu o nowopowstałą infrastrukturę	Szt.	1

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 9 Karta projektu nr 5

Przedsięwzięcie nr 5	
Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie oraz estetyzacja podwórek przy ul. Grunwaldzkiej - pomiędzy ul. Grunwaldzką i ul. Krótką.
Lokalizacja	Projekt obejmuje stanowiący własność Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański teren podwórek pomiędzy ul. Grunwaldzką i Krótką (działka nr 43/8, część działek 43/7, 43/9, działki nr 41/7, 41/9, część działki nr 40/2 obręb 7) o łącznej powierzchni około 2500 m ² . Teren znajduje się w strefie pełnej ochrony konserwatorskiej.
Opis przedsięwzięcia	
Przedmiotowy teren będzie stanowił na nowo zagospodarowaną całość. Zostanie stworzona wspólna przestrzeń – zielony oddech w ścisłej zabudowie i sąsiedztwie ruchliwych ulic. Dzieci zachęci do spędzania aktywnie czasu na podwórku. Estetyzacji zostaną poddane wejścia do budynków i cały teren, co stworzy ciekawe i przyjemne miejsce odpoczynku i integracji mieszkańców. Projekt polega na zagospodarowaniu przestrzeni pomiędzy budynkami i ulicami – zostaną odtworzone nowe przejścia, dojścia do budynków, teren zostanie wyposażony w nowe urządzenia zabawowe, nowe nasadzenia zieleni z małą architekturą i oświetleniem oraz dojazdem i miejscami postojowymi. Planowane jest wybudowanie odprowadzenia wód opadowych z terenu oraz założenie nowych izolacji budynków. Głównym odbiorcą projektu są mieszkańcy zabudowy otaczającej przedmiotowy teren.	
Realizatorzy	Gmina Miejska Pruszcz Gdański
Inne podmioty zaangażowane	Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku Zakład Nieruchomości Komunalnych w Pruszczu Gdańskim

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie			
Przedmiotowy teren jest niezagospodarowany, nie ma miejsca do zabaw dla dzieci, podzielony jest różnego typu ogrodzeniami, resztkami budynków gospodarczych. Nierówna powierzchnia powoduje w okresach deszczowych powstawanie wielkich kałuż, nie są wydzielone przejścia i miejsca do parkowania samochodów, brak małej architektury.			
Zakres czasowy realizacji		2022 -2024	
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania		1.500.000 zł Środki własne - budżet gminy	
Sposób oceny i miary rezultatów		Zwiększy się pozytywna ocena społeczna miejsca ale też jego bezpośrednich użytkowników. Poprawa wizerunku tej części miasta w konsekwencji większej liczby odwiedzających sąsiadujące targowisko miejskie może zachęcić mieszkańców tego terenu do aktywowania się zawodowo poprzez otwarcenie punktów handlu i gastronomi. Celem projektu jest też wytworzenie silnego poczucia tożsamości i identyfikacji mieszkańców z Pruszczem Gdańskim jak również podkreślenie historycznego charakteru miejsca.	
Wskaźniki			
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość docelowa
Wskaźniki produktu	Liczba miejsc objętych ochroną konserwatorską	Szt.	1
	Powierzchnia zrewitalizowanych terenów publicznych	m²	2500
Wskaźniki rezultatu bezpośredniego	Liczba osób korzystających z wyremontowanej infrastruktury	osoby/rok	40

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 10 Karta projektu nr 6

Przedsięwzięcie nr 6	
Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie parku Rycerza Stefana i placu Wyzwolenia wraz z nową ekspozycją rzeźbiarską oraz z odcinkiem ul. Chopina łączącą ul. Wojska Polskiego z ul. Grunwaldzką.
Lokalizacja	Obszar znajdujący się w centrum miasta, ograniczony ul. Grunwaldzką, ul. Wojska Polskiego oraz placem Wyzwolenia wymaga kompleksowej rewitalizacji. Z uwagi na cenny starodrzew oraz interesującą lokalizację, której indywidualny charakter otoczenia dopełnia kanał Raduni, ważnym jest stworzenie nowego, ciekawego zagospodarowania, przyjaznego licznie odwiedzającym to miejsce mieszkańcom i przyjezdnym. W pobliżu znajduje się główny przystanek autobusowy w kierunku Tczewa. Przedsięwzięcie obejmuje dwie wydzielone przestrzenie: park Rycerza Stefana, zajmujący działkę nr 30/9 obr. 7 o powierzchni 0,38 ha

	oraz plac Wyzwolenia, położony na działkach nr 2/2, 4/36, 340 oraz fragmencie działki nr 5/19 obr. 12 o powierzchni 0,4 ha. Oddzielne przestrzenie łączy most na kanale Raduni, który stanowi ważne połączenie zachodnich terenów miasta z główną arterią komunikacyjną Pruszcza Gdańskiego – DK 91. Reprezentacyjne miejsce z docelowo atrakcyjnie zagospodarowanym terenem zielonym, nowo wydzieloną komunikacją pieszo-rowerową oraz małą architekturą uwypukli jego walory oraz poprawi wizerunek centralnej części miasta.
Opis przedsięwzięcia	
Przywrócenie i wyeksponowanie walorów historycznych i estetycznych otoczenia. Z uwagi na lokalizację przedsięwzięcia, położonego w samym centrum miasta. Uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej, zachęci mieszkańców miasta, gminy i powiatu, a także turystów do spędzania czasu w nowej, przyjaznej przestrzeni publicznej, a tym samym do odwiedzania miasta i poznawania jego historii. Zarówno park Rycerza Stefana i plac Wyzwolenia po rewitalizacji będą wizytówką Pruszcza Gdańskiego. Zakres rewitalizacji terenu obejmujący park Rycerza Stefana, plac Wyzwolenia oraz układ drogowy łączący ul. Wojska Polskiego z ul. Grunwaldzką w Pruszczu Gdańskim winien uwzględniać: ➤ uporządkowanie zagospodarowania oraz przeprowadzenie kompleksowej rewitalizacji przestrzeni publicznej (nawierzchni, małej architektury, oświetlenia), ➤ przebudowę mostu o długości ok. 75 m, ➤ roboty drogowe (utwardzenia dojazdów, dojazdów), ➤ nową ekspozycję rzeźbiarską, ➤ urządzenie zagospodarowania terenu, w tym: zieleni i małą architekturę.	
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Pruszcz Gdański, Referat Techniczno-Inwestycyjny
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem ról podmiotów	Powiat Gdański, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, Partnerzy indywidualni.
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Obie przestrzenie publiczne wymagają nowego zagospodarowania. Zniszczone utwardzenia i zaniedbany teren w centrum miasta nie są jego chlubnym wizerunkiem. Wyremontowane i przebudowane otoczenie w obrębie kanału Raduni oraz ulicy Wojska Polskiego dodatkowo wskazuje na dysharmonię sąsiadującej przestrzeni oraz konieczność jej zagospodarowania. Gmina Miejska Pruszcz Gdański zleciła projekt koncepcji zagospodarowania przedmiotowego obszaru.	
Zakres czasowy realizacji	2020 - 2023
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	2.000.000 zł Środki własne - budżet gminy
Sposób oceny i miary rezultatów	Po przebudowie obszar ten stanowić będzie wizytówkę Pruszcza Gdańskiego oraz interesujące miejsce z przeznaczeniem na spędzanie wolnego czasu.

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

Wskaźniki			
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość docelowa
Wskaźniki produktu	Powierzchnia zrewitalizowanych terenów publicznych	ha	0,78
	Liczba wyremontowanych obiektów infrastruktury społecznej zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji	Szt.	1
	Liczba nowopowstałych miejsc rekreacji dostępnych dla osób niepełnosprawnych	Szt.	1
Wskaźniki rezultatu bezpośredniego	Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanej przestrzeni	osoby/rok	20 000

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 11 Karta projektu nr 7

Przedsięwzięcie nr 7	
Nazwa przedsięwzięcia	Estetyzacja pierzei w otoczeniu Kanału Raduni wzdłuż ul. Grunwaldzkiej.
Lokalizacja	Planowany do rewitalizacji obszar podwórek znajduje się pomiędzy wschodnim brzegiem kanału Raduni, a ciągiem zabudowy mieszkaniowo-usługowej położonej wzdłuż ul. Grunwaldzkiej w Pruszczu Gdańskim. Zaplecze zabudowy wielofunkcyjnej wymaga kompleksowej rewitalizacji. Stanowi łącznik/skrót komunikacji pieszo-rowerowej od Urzędu Miasta Pruszcz Gdański np. do przystanków autobusowych w centrum miasta bądź do przyległych terenów wypoczynkowych, takich jak: park Wyzwolenia i plac Rycerza Stefana. Zły stan techniczny oraz brak oświetlenia nie pozwalają na poczucie bezpieczeństwa użytkownikom. Ponadto brak zorganizowanego zagospodarowania przyległego do wyremontowanego kanału Raduni wprowadza rozdźwięk pomiędzy przyległym do siebie terenem. Dodatkowo planowana mała architektura, w postaci np. ławek, gabionów poprawi komfort mieszkańców i pozwoli im na chwilę wypoczynku w ciszy i z dala od zgiełku głównych ulic Pruszcza Gdańskiego. Inwestycja obejmuje głównie działkę nr 5/19 w obr. 12 o powierzchni ok. 0,20 ha.
Opis przedsięwzięcia	
Zakres rewitalizacji terenu, położonego na zapleczu zabudowy mieszkalno-usługowej przy ul. Grunwaldzkiej w Pruszczu Gdańskim winien uwzględniać: ➤ przeprowadzenie kompleksowej rewitalizacji i nowe zagospodarowanie podwórek ➤ roboty drogowe (utwardzenia dojeżdż, dojazdów), ➤ urządzenie zagospodarowania terenu, w tym: zieleń i mała architektura, budowa oświetlenia.	
Realizatorzy	Gmina Miejska Pruszcz Gdański, Referat Techniczno-Inwestycyjny,

Inne podmioty zaangażowane	Partnerzy indywidualni (podmioty gospodarcze prowadzące działalność gospodarczą w budynkach przyległych do rewitalizowanego terenu)		
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie			
Teren planowany do rewitalizacji, zlokalizowany w centrum miasta, jest zdegradowany. Wymaga wymiany nawierzchni utwardzeń, urządzenia zorganizowanej zieleni oraz małej architektury. Brak oświetlenia powoduje, że miejsce to jest opuszczone i omijane z uwagi na bezpieczeństwo użytkowników. Po zmroku miejsce to jest nieużytkowane.			
Celem przedsięwzięcia jest poprawa bezpieczeństwa oraz estetyki centrum miasta. Nowe zagospodarowanie obszaru położonego w okolicy kanału Raduni udostępni lokalnej społeczności nowe miejsce komunikacji i wypoczynku.			
Zakres czasowy realizacji		2019 – 2021	
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania		600.000 zł Środki własne - budżet gminy	
Sposób oceny i miary rezultatów		Poprawa wizerunku obszaru położonego w centrum miasta, poprawa bezpieczeństwa mieszkańców okolicznych budynków oraz przechodniów.	
Wskaźniki			
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość docelowa
Wskaźniki produktu	Powierzchnia zrewitalizowanych terenów	ha	0,20
	Liczba projektów mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji	Szt.	1
	Liczba projektów mających na celu estetyzację oraz poprawę wizerunku obszaru rewitalizacji	Szt.	1
Wskaźniki rezultatu bezpośredniego	Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych terenów	osoby/rok	20 000

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 12 Karta projektu nr 8

Przedsięwzięcie nr 8	
Nazwa przedsięwzięcia	Utworzenie bezpiecznej przestrzeni publicznej dla spacerujących z oświetleniem i rewitalizacją terenów zielonych.
Lokalizacja	Działki: 8/4, 5/19, 7, 341 obręb 12. Szacowana szerokość ciągu pieszo-rowerowego ~ 3,5 m, Szacowana długość ciągu – 443 m
Opis przedsięwzięcia	
Celem przedsięwzięcia jest: ➤ zapewnienie dogodnego przemieszczania się pieszych i rowerzystów wzdłuż Kanału Raduni na odcinku od skrzyżowania z ul. Mickiewicza do ul. Plac Wyzwolenia, ➤ poprawa estetyki historycznego centrum miasta. Zakres działań dotyczy prac takich jak: ➤ sporządzenie koncepcji i dokumentacji projektowej, ➤ wyburzenie garażu, ➤ wykonanie oświetlenia,	

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

➤ wykonanie ciągu pieszo-rowerowego, ➤ ustawienie ławek, koszy na śmieci i stojaków rowerowych, ➤ urządzenie zieleni wzdłuż ciągu,			
Realizatorzy		Gmina Miejska Pruszcz Gdański Referat Techniczno-Inwestycyjny pomocniczo w zakresie zieleni Referat Gospodarki Komunalnej.	
Inne podmioty zaangażowane		-	
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie			
W istniejącym ciągu fragmentarycznie występuje nawierzchnia z kostki betonowej, na fragmentach nawierzchnia gruntowa. W kolizji z ciągiem znajduje się budynek garażu przy Urzędzie Miasta.			
Zakres czasowy realizacji		2019 - 2020	
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania		650.000 zł Środki własne - budżet gminy WFOŚ	
Sposób oceny i miary rezultatów		➤ stworzenie atrakcyjnej wizualnie i funkcjonalnie przestrzeni publicznej służącej mieszkańcom i gościom, ➤ poprawa wizerunku Pruszcza Gdańskiego, Oceny dokonają przyszli użytkownicy ciągu pieszo rowerowego. Miarą ich zadowolenia będzie liczba korzystających.	
Wskaźniki			
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość docelowa
Wskaźniki produktu	Długość wyremontowanych ciągów pieszo-rowerowych	m	443
	Liczba projektów mających na celu poprawę bezpieczeństwa komunikacyjnego	Szt.	1
	Liczba projektów mających na celu estetyzację przestrzeni miejskiej	Szt.	1
Wskaźniki rezultatu bezpośredniego	Liczba osób korzystających z wyremontowanej infrastruktury	osoby/rok	20 000

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 13 Karta projektu nr 9

Przedsięwzięcie nr 9	
Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja parku „Z gruszą” – okolice budynku przy ul. Grunwaldzkiej 22 i budynku Metalzbytu.
Lokalizacja	Działka nr 8/4 obręb 12, powierzchnia 0,61 ha.
Opis przedsięwzięcia	
Cele przedsięwzięcia: ➤ poprawa estetyki historycznego centrum Pruszcza Gdańskiego, ➤ umożliwienie mieszkańcom odpoczynku w otoczeniu Kanału Raduni, ➤ wyeksponowanie pomnika przyrody, ➤ zamieszczenie informacji o charakterze obiektu w przeszłości, ➤ poprawienie warunków egzystencji ptaków w istniejącym starodrzewie. Zakres działań:	

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

➤ stworzenie koncepcji projektowej, ➤ uporządkowanie istniejącego drzewostanu, ➤ uatrakcyjnienie istniejącej zieleni poprzez dosadzenie drzew, krzewów i bylin, ➤ dostawienie ławek, ➤ wymiana oświetlenia drogowego na parkowe, ➤ modernizacja ciągów pieszych, ➤ utworzenie ciągów spacerowych, ➤ zaakcentowanie historycznego charakteru działki przy użyciu elementów małej architektury.			
Realizatorzy		Gmina Miejska Pruszcz Gdański, Referat Gospodarki Komunalnej.	
Inne podmioty zaangażowane		Właściciele nieruchomości sąsiadujących	
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie			
Park we fragmencie istniejący. Zachowany starodrzew obrazuje historyczny przebieg ul. Grunwaldzkiej. Historycznie na działce nr 8/4 istniał dom mieszkalny z zabudową gospodarczą. Zachowała się ponad stuletnia grusza, rosnąca na terenie obejścia. W centralnej części działki dominantę stanowi pomnik przyrody – dąb.			
Zakres czasowy realizacji		2017 - 2019	
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania		300.000 zł Środki własne - budżet gminy WFOŚ	
Sposób oceny i miary rezultatów		➤ stworzenie atrakcyjnej wizualnie i funkcjonalnie przestrzeni publicznej służącej mieszkańcom i gościom, ➤ poprawa wizerunku Pruszcza Gdańskiego, ➤ zaakcentowanie historycznej funkcji działki Oceny dokonają przyszli użytkownicy parku. Miarą ich zadowolenia będzie liczba odwiedzających park.	
Wskaźniki			
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość docelowa
Wskaźniki produktu	Powierzchnia zrewitalizowanych terenów publicznych	ha	0,61
	Liczba nowopowstałych miejsc rekreacji dostępnych dla osób niepełnosprawnych	Szt.	1
Wskaźniki rezultatu bezpośredniego	Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanej przestrzeni	osoby/rok	10 000

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 14 Karta projektu nr 10

Przedsięwzięcie nr 10	
Nazwa przedsięwzięcia	Remont budynku Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Wojska Polskiego 34 wraz z zagospodarowaniem otoczenia.
Lokalizacja	Budynek przy ul. Wojska Polskiego 34 w Pruszczu Gdańskim, zlokalizowany został na działce nr 62/5 obr. 12. W budynku swoją siedzibę ma Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna. Obiekt znajduje się w strefie ochrony konserwatorskiej. Jest to obiekt zabytkowy, wpisany do gminnej ewidencji zabytków. Z uwagi na lokalizację, uporządkowanie tkanki urbanistycznej oraz cenne walory architektoniczne „budynek byłej pastorówki” teren oraz obiekt zlokalizowany przy pierzei zabudowy ulicy Wojska Polskiego 34 należy zmodernizować. Reprezentacyjne miejsce z docelowo atrakcyjnie zagospodarowanym terenem zielonym, uwypukli jego walory historyczne oraz poprawi wizerunek centralnej części miasta. Szacowana powierzchnia rewitalizacji obejmie przebudowę dobudówki do budynku głównego Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz obszar o powierzchni ok. 0,13 ha.
Opis przedsięwzięcia	
Do zabytkowego budynku w połowie XX w. dobudowano parterową część z przeznaczeniem na lokale mieszkalne. Obecnie, pomieszczenia po byłych lokatorach wykorzystywana są na potrzeby użytkownika tj.: Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej. Z uwagi na odmienny charakter przybudówki oraz jej stan techniczny zasadnym jest przeprowadzenie prac modernizacyjnych zarówno zabudowy, jak i otoczenia. Szczególną uwagą należy otoczyć zagospodarowanie zielenią. Po dokonaniu cięć sanitarnych istniejącej, wysokiej zieleni należy uzupełnić zagospodarowanie rodzimą roślinnością, spójną dla czasów powstania zabudowy przy ul. Wojska Polskiego 34. Na potrzeby planowanej rewitalizacji opracowano projekt budowlany. Zakres remontu budynku i zagospodarowania terenu, przy ul. Wojska Polskiego 34 w Pruszczu Gdańskim oraz otoczenia posesji winien uwzględniać: ➤ uporządkowanie tkanki kubaturowej poprzez rozbiórkę istniejącej i budowę nowej przybudówki z nadaniem jej indywidualnego charakteru, ➤ roboty drogowe (utwardzenia dojeżdż, dojazdów), ➤ urządzenie zagospodarowania terenu, w tym: zieleni i mała architektura.	
Realizatorzy	Gmina Miejska Pruszcz Gdański, Referat Techniczno-Inwestycyjny.
Inne podmioty zaangażowane	Powiat Gdański
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Poprawa wizerunku oraz uwypuklenie walorów historycznych budynku i otoczenia. Wzdłuż ul. Wojska Polskiego w Pruszczu Gdańskim znajdują się również inne, cenne architektonicznie obiekty, takie jak: kościół farny, budynek przy ul. Wojska Polskiego 1. Odrestaurowana część będzie służyć użytkownikom biblioteki. Kolejny odrestaurowany obiekt przyczyni się do	

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

uatrakcyjnienia tej części miasta oraz zachęci mieszkańców i przyszłych turystów do odwiedzania Pruszcza Gdańskiego oraz poznawania jego historii.			
Zakres czasowy realizacji		2018 -2019	
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania		1.380.000 zł Środki własne - budżet gminy, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Powiat Gdański,	
Sposób oceny i miary rezultatów		Po przebudowie dobudówki budynku Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej poprawi się atrakcyjność zabudowy, przy ul. Wojska Polskiego 34. Obiekt ten stanowić będzie wizytówkę Pruszcza Gdańskiego oraz interesujące miejsce zagospodarowanej przestrzeni publicznej. O ilości korzystających z obiektu (usług świadczonych przez PiMBP) świadczyć będzie ilość czytelników.	
Wskaźniki			
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość docelowa
Wskaźniki produktu	Liczba wyremontowanych budynków infrastruktury społecznej	Szt.	1
	Liczba obiektów zabytkowych objętych wsparciem	Szt.	1
	Powierzchnia zrewitalizowanych terenów publicznych	ha	0,13
Wskaźniki rezultatu bezpośredniego	Liczba osób korzystających z nowopowstałej infrastruktury	osoby/rok	5 000
	Liczba projektów z zakresu aktywizacji i zaangażowania społecznego realizowanych w oparciu o nowopowstałą infrastrukturę	Szt.	2

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 15 Karta projektu nr 11

Przedsięwzięcie nr 11	
Nazwa przedsięwzięcia	Adaptacja na cel publiczny budynku przy ul. Grunwaldzkiej 71 wraz z otoczeniem.
Lokalizacja	Z uwagi na lokalizację, stan techniczny oraz cenne walory architektoniczne zabudowy zlokalizowanej, przy ul. Grunwaldzkiej 71 w Pruszczu Gdańskim, istniejącą strukturę należy poddać kompleksowej modernizacji. Przedsięwzięcie obejmuje przebudowę istniejącej zabudowy mieszkaniowej. Docelowo, po modernizacji, budynek będzie wykorzystywany na potrzeby terapeutyczne dla osób niepełnosprawnych. Projektem zostanie objęty budynek i przyległy teren o powierzchni 0,13 ha, obejmujący działkę nr 523/2 w Obr. 12. Planowana funkcja służyć będzie mieszkańcom miasta, gminy i powiatu gdańskiego. Reprezentacyjne miejsce znajduje się przy głównej arterii komunikacyjnej Pruszcza

	Gdańskiego. Obiekt znajduje się w strefie ochrony konserwatorskiej i został wpisany do gminnej ewidencji zabytków. Zrewitalizowaną przestrzeń uzupełni i dopełni istniejącą zmodernizowaną zabudowę „folwarku Winkerta z 1875 r.”.
Opis przedsięwzięcia	
Budynek parterowy z poddaszem użytkowym znajduje się w złym stanie technicznym. Wymaga przeprowadzenia kompleksowej modernizacji obiektu, otoczenia i wymiany infrastruktury naziemnej i podziemnej. Podczas użytkowania – jako budynek mieszkalny - został częściowo rozbudowany. Zgodnie z opinią konserwatorską należy substancji kubaturowej, położonej przy ul. Grunwaldzkiej 71 przywrócić pierwotny układ, zlikwidować przybudówki oraz wtórne podziały. Szczególną uwagę należy otoczyć zagospodarowanie terenu zielenią. Po dokonaniu cięć sanitarnych istniejącej, wysokiej zieleni należy uzupełnić zagospodarowanie rodzimą roślinnością, spójną dla czasów powstania zabudowy. Obecnie budynek zabezpieczono przed osobami niepowołanymi. Na potrzeby planowanej rewitalizacji opracowano: ➤ program funkcjonalno-użytkowy, ➤ opinię konserwatorską, ➤ trwają prace projektowe. Zakres modernizacji budynku i terenu, przy ul. Grunwaldzkiej 71 wraz z otoczeniem winien uwzględniać: ➤ uporządkowanie tkanki kubaturowej oraz przeprowadzenie kompleksowej modernizacji (roboty budowlane (wymiana: stropów, konstrukcji i pokrycia dachu, infrastruktury technicznej wewnętrznej i zewnętrznej, stolarki okiennej i drzwiowej) wzmocnienie ścian, wykończenie), ➤ roboty drogowe (utwardzenia dojeżdż, dojazdów), ➤ urządzenie zagospodarowania terenu, w tym: zieleni i mała architektura.	
Realizatorzy	Gmina Miejska Pruszcz Gdański, Referat Techniczno-Inwestycyjny Powiat Gdański
Inne podmioty zaangażowane	-
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Przywrócenie walorów historycznych budynku i otoczenia. Planowana inwestycja poprawi stan techniczny i walory estetyczne spójnej zabudowy byłego „folwarku Winkerta”, zlokalizowanego przy ul. Grunwaldzkiej 71 w Pruszczu Gdańskim. Kolejny odrestaurowany obiekt przyczyni się do uatrakcyjnienia centralnej części miasta oraz zachęci mieszkańców i przyszłych turystów do odwiedzania i poznawania jego historii.	
Zakres czasowy realizacji	2017 - 2023
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	7.000.000 zł Środki własne - budżet gminy, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, RPO WP 2014 – 2020 (EFRR)
Sposób oceny i miary rezultatów	Po przebudowie budynek będzie stanowić wizytówkę Pruszcza Gdańskiego oraz interesujące miejsce z przeznaczeniem na funkcję terapeutyczną dla osób niepełnosprawnych. Planowana przebudowa dopełni i poszerzy istniejącą ofertę usług

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

		świadczonych przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Pruszczu Gdańskim. Rezultatem będzie, możliwość przyjęcia zwiększającej się z roku na rok, liczby podopiecznych ośrodka w Pruszczu Gdańskim.	
Wskaźniki			
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość docelowa
Wskaźniki produktu	Liczba wyremontowanych budynków infrastruktury społecznej	Szt.	1
	Liczba obiektów zabytkowych objętych wsparciem	Szt.	1
	Liczba miejsc na obszarze rewitalizacji, którym nadano nowe funkcje społeczne	Szt.	1
	Powierzchnia zrewitalizowanych terenów publicznych	ha	0,13
Wskaźniki rezultatu bezpośredniego	Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym korzystających z nowopowstałej infrastruktury	osoby/rok	40

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 16 Karta projektu nr 12

Przedsięwzięcie nr 12	
Nazwa przedsięwzięcia	Festiwal Książki Dziecięcej.
Lokalizacja	Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Pruszczu Gdańskim 83-000 Pruszcz Gdański ul. Wojska Polskiego 34
Opis przedsięwzięcia	
Odbiorcą projektu są dzieci i młodzież. Przekazanie informacji do partnerskich szkół i przedszkola o mającym się odbyć korowodzie, konkursie na przebranie za postać z książki oraz spotkaniach z pisarzami. Nawiązanie współpracy z hurtownią książek, autorami, teatrem Qfer. Wytypowanie pracowników odpowiedzialnych za realizację projektu. I dzień: ➤ Spotkanie przed Urzędem Miasta; ➤ Korowód barwnych postaci spod UM do siedziby biblioteki; ➤ Przedstawienie w wykonaniu teatru Qfer; ➤ Konkurs na najlepsze przebranie; ➤ Słodki poczęstunek. II dzień: ➤ 4 spotkania z pisarzami: ▪ 8.00-9.30, ▪ 10.00-11.30, ▪ 12.00-13.30, ▪ 14.00-15.30. Celem przedsięwzięcia jest wdrażanie dzieci do postrzegania książek jako źródła przeżyć i emocji. Czerpania radości ze wspólnej zabawy i rywalizacji. Integracja dzieci z różnych środowisk.	
Realizatorzy	PiMBP w Pruszczu Gdańskim

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

Inne podmioty zaangażowane	Szkoła Podstawowa Nr 3, Szkoła Podstawowa Nr 2, Przedszkole Publiczne Nr 3 im. Kubusia Puchatka		
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie			
Spadek czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży. W związku z tym coraz mniej dzieci sięga po książkę. To z kolei powoduje brak dalszego zainteresowania się literaturą u czytelnika starszego tzw. młodzieży. W związku z powyższym biblioteka nie pozyskuje przyszłego dorosłego czytelnika. Chcemy zmienić nastawienie dzieci i młodzieży do instytucji, jaką jest biblioteka. Młody czytelnik ma tu znajdować nie tylko produkt w postaci książki, ale również miejsce szeroko rozumianej kultury.			
Zakres czasowy realizacji	06.2018		
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	9.800 zł. Środki własne - budżet gminy, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego		
Sposób oceny i miary rezultatów	Miękkie: Zwiększenie zainteresowania książką, wskazanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, pozyskanie nowych czytelników. Twarde: ➤ 1 spektakl teatralny, ➤ 4 spotkania autorskie, ➤ 1 korowód barwnych postaci, ➤ 1 konkurs na najciekawsze przebranie ➤ Ok. 300 osób biorących udział w programie.		
Wskaźniki			
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość docelowa
Wskaźniki produktu	Liczba realizowanych projektów zaangażowania dzieci i młodzieży	Szt.	1
	Liczba realizowanych programów aktywizacji dzieci i młodzieży realizowanych przez PiMBP	Szt.	7
Wskaźniki rezultatu bezpośredniego	Liczba osób biorących udział w projekcie	osoby/rok	300

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 17 Karta projektu nr 13

Przedsięwzięcie nr 13	
Nazwa przedsięwzięcia	Zajęcia komputerowe dla seniorów.
Lokalizacja	Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Pruszczu Gdańskim 83-000 Pruszcz Gdański ul. Wojska Polskiego 34
Opis przedsięwzięcia	
W celu zwiększenia świadomości seniorów w korzystaniu z nowych technologii, chcemy pokazać plusy ich wykorzystania w życiu codziennym. Odbiorcą projektu są osoby 50+. Zapoznanie zarówno z podstawami korzystania z komputerów jak i z sieci internetowej. Ważna jest też edukacja w zakresie podstaw ochrony przed zagrożeniami czyhającymi w sieci (cyberprzestępstwa). Uświadomienie seniorom zagrożeń płynących z rzeczywistości wirtualnej. Pokazanie możliwości wykorzystania nowych technologii w życiu codziennym. Przygotowanie i przeprowadzenie min. 10 zajęć z zakresu obsługi komputera, korzystania z Internetu.	
Realizatorzy	PiMBP w Pruszczu Gd.
Inne podmioty zaangażowane	Stowarzyszenie Na Rzecz Emerytów i Rencistów Powiatu Gdańskiego „Solidarni”
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Seniorzy narażeni są na cyfrowe wykluczenie z dynamicznie rozwijającego się społeczeństwa. Osoby starsze stanowią liczną grupę czytelników. Problem pojawi się w momencie, gdy biblioteka przejdzie na system wypożyczania elektronicznego. Obawiamy się, iż spowoduje to obawy czytelnika starszego w związku z nową formą udostępniania zbiorów.	
Zakres czasowy realizacji	2017 - 2018
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	6.000 zł. Środki własne - budżet gminy, RPO WP 2014 -2020 (EFS), Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Senior +).
Sposób oceny i miary rezultatów	Twarde: ➤ Min. 10 zajęć ➤ Ok. 40 osób Miękkie: ➤ Przewycięzenie strachu przed nowymi technologiami; ➤ Pokazanie korzyści związanych z wykorzystaniem nowych technologii w życiu codziennym: wysyłanie wniosku do urzędu, zarezerwowanie kolejki do lekarza, obsługa poczty e-mail; ➤ Pokazanie, że Internet jest źródłem nie tylko rozrywki, ale wiedzy; ➤ Chcemy przeciwdziałać cyfrowemu wykluczeniu osób starszych zwłaszcza biorąc pod uwagę tempo dokonujących się zmian.

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

Wskaźniki			
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość docelowa
Wskaźniki produktu	Liczba realizowanych projektów aktywizacji seniorów	Szt.	1
	Liczba realizowanych programów wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym realizowanych przez PiMBP	Szt.	1
	Liczba zajęć zrealizowanych w ramach projektu	Szt.	10
Wskaźniki rezultatu bezpośredniego	Liczba osób biorących udział w projekcie	osoby	40
	Liczba seniorów biorących udział w projekcie	osoby	40
	Liczba lokalnych organizacji pozarządowych zaangażowanych w ramach projektu	Szt.	1

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

7.2. Lista pozostałych (uzupełniających) przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Na listę „B” wypisane zostaną projekty, które stanowią projekty komplementarne dla przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których realizacja stanowi uzupełnienie działań społecznych.

Tabela 18 Karta projektu nr 14

Przedsięwzięcie nr 14	
Nazwa przedsięwzięcia	Remont budynku przy ul. Wojska Polskiego 44 wraz z adaptacją na Urząd Stanu Cywilnego oraz rewitalizacją otoczenia przy ul. Wojska Polskiego 46.
Lokalizacja	Z uwagi na lokalizację w strefie ochrony konserwatorskiej oraz cenne walory architektoniczne „domu młynarza” przyległy teren oraz obiekty zlokalizowane na działkach nr 69/4 i 73/9 w Obr. 13 należy poddać modernizacji. Budynek mieszkalny, obecnie po wykwaterowaniu, przeznaczono na cel użyteczności publicznej. Zaplanowano zaadoptować obiekt między innymi na pomieszczenia Urzędu Stanu Cywilnego. Reprezentacyjne miejsce z docelowo atrakcyjnie zagospodarowanym terenem zielonym poprawi stan techniczny budynku, uwypukli jego walory historyczne oraz poprawi wizerunek miasta w południowo – zachodniej części miasta. Szacowana powierzchnia rewitalizacji obejmie obszar o powierzchni ok. 0,38 ha.
Opis przedsięwzięcia	
Budynek parterowy z poddaszem użytkowym znajduje się w złym stanie technicznym. Wymaga przeprowadzenia kompleksowej modernizacji obiektu, otoczenia i wymiany infrastruktury	

naziemnej i podziemnej. Podczas użytkowania – jako budynek mieszkalny - został częściowo rozbudowany. Zgodnie z opinią konserwatorską należy substancji kubaturowej, położonej przy ul. Wojska Polskiego 44 przywrócić pierwotny układ, zlikwidować przybudówki oraz wtórne podziały. Szczególną uwagą należy otoczyć zagospodarowanie zieleni. Po dokonaniu cięć sanitarnych istniejącej, wysokiej zieleni należy uzupełnić zagospodarowanie rodzimą roślinnością, spójną dla czasów powstania zabudowy przy ul. Wojska Polskiego 44 i 46. Przebudową należy objąć drewniane ogrodzenia posesji, zamontowane na ceglanych słupkach.

Obecnie budynek zabezpieczono przed osobami niepowołanymi.

Na potrzeby planowanej rewitalizacji opracowano:

- program funkcjonalno-użytkowy,
- opinię konserwatorską,
- projekt budowlany.

Zakres modernizacji budynku i terenu, przy ul. Wojska Polskiego 44 oraz otoczenia posesji przy ul. Wojska Polskiego 46 w Pruszczu Gdańskim winien uwzględniać:

- uporządkowanie tkanki kubaturowej oraz przeprowadzenie kompleksowej modernizacji (roboty budowlane (wymiana: stropów, konstrukcji i pokrycia dachu, infrastruktury technicznej wewnętrznej i zewnętrznej, stolarki okiennej i drzwiowej) wzmocnienia ścian, wykończenie),
- roboty drogowe (utwardzenia dojeżdż, dojazdów),
- urządzenie zagospodarowania terenu, w tym: zieleni i mała architektura,
- wymiana ogrodzeń,
- remont budynku gospodarczego.

Podmiot realizujący	Gmina Miejska Pruszcz Gdański, Referat Techniczno-Inwestycyjny.
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem roli podmiotów	
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Przywrócenie walorów historycznych budynku i otoczenia. Wzdłuż ul. Wojska Polskiego w Pruszczu Gdańskim znajdują się również inne, cenne obiekty, takie jak: kościół farny, budynek Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej (była pastorówka), wyremontowany budynek przy ul. Wojska Polskiego 1. Kolejny odrestaurowany obiekt przyczyni się do uatrakcyjnienia tej części miasta oraz zachęci mieszkańców i przyszłych turystów do odwiedzania miasta oraz poznawania jego historii.	
Zakres czasowy realizacji	2018 - 2020
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	3.400.000 zł Środki własne - budżet gminy.
Sposób oceny i miary rezultatów	Po przebudowie budynek stanowić będzie wizytówkę Pruszcza Gdańskiego oraz interesujące miejsce z przeznaczeniem na Urząd Stanu Cywilnego. O ilości korzystających z obiektu (usług świadczonych przez Urząd Stanu Cywilnego) świadczyć będzie ilość petentów.

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 19 Karta projektu nr 15

Przedsięwzięcie nr 15	
Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja terenów zielonych wzdłuż ul. Wojska Polskiego wraz z odtworzeniem pierwotnych ogrodzeń.
Lokalizacja	Działka nr 70/1 obręb 13, pow. 0,63 ha
Opis przedsięwzięcia	
W zakresie zieleni: w części ul. Wojska Polskiego zachowała się historyczna aleja lipowa, na odcinku objętym zadaniem lipy nie zachowały się. W zakresie ogrodzeń: przy nieruchomości położonej przy ul. Wojska Polskiego 40 Gmina w latach wcześniejszych odtworzyła ogrodzenie wzorując się na jego historycznym wyglądzie. Do odtworzenia pozostają ogrodzenie nieruchomości: Wojska Polskiego 44, 46, 50, 54. Zakres realizowanych działań: ➤ wykonanie projektów ogrodzeń, ➤ rozebranie starych ogrodzeń, ➤ budowa nowych ogrodzeń, ➤ uzupełnienie alei lipowej nowymi drzewami, ➤ ustawienie ławek i koszy na śmieci.	
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Pruszcz Gdański Referat Techniczno - Inwestycyjny Referat Gospodarki Komunalnej.
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem roli podmiotów	Właściciele nieruchomości przyległych.
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Odtworzenie historycznego charakteru ulicy.	
Zakres czasowy realizacji	2019 - 2022
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	248.000 zł Środki własne - budżet gminy, WFOŚ.
Sposób oceny i miary rezultatów	➤ stworzenie atrakcyjnej wizualnie i funkcjonalnie przestrzeni publicznej służącej mieszkańcom i gościom, ➤ poprawa wizerunku Pruszcza Gdańskiego, ➤ odtworzenie historycznego wyglądu ulicy.

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 20 Karta projektu nr 16

Przedsięwzięcie nr 16	
Nazwa przedsięwzięcia	Konieczne prace arborystyczne i ogrodnicze w parku przykościelnym.
Lokalizacja	Parafia p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego ul. Wojska Polskiego 37, Pruszcz Gdański 83-000 Nr działki 71/2 obręb 13 Strefa bezpośredniej ochrony konserwatorskiej. Strefa ochrony archeologicznej.
Opis przedsięwzięcia	
Drzewa znajdujące się w parku przykościelnym, w wyniku ekspansywnego rozprzestrzeniania się Jemioły pospolitej [<i>Viscum album</i>], ulegają stopniowemu zamieraniu. Część egzemplarzy nadaje się do usunięcia ze względu na stwarzające niebezpieczeństwo. Pozostała zieleń również wymaga częściowego przekształcenia np. należy usunąć samosiejki, wykonać cięcia odmładzające oraz formujące krzewów, wymienić część krzewów. Ogólny stan parku jest dobry. Zamierzone działania będą realizowane przez wykonanie projektu zieleni. Określi to dokładny zakres prac arborystycznych i ogrodniczych. Należy podjąć się m.in. przycinki oraz wycinki drzew oraz krzewów, nasadzenia nowych egzemplarzy roślin, przebudować część rabat. Zatwierdzenie prac będzie należało do konserwatora zabytków oraz innych odpowiedzialnych instytucji.	
Podmiot realizujący	Parafia p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Pruszcze Gdańskim
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem roli podmiotów	Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Wymiana drzew nierokujących w perspektywie najbliższych kilkunastu lat, mająca na celu podniesienie wartości estetycznej miejsca oraz usunięcie zagrażających ludziom i budynkom jednostek. Park jest aktywnie wykorzystywany do integracji społecznej (organizowane są cykliczne imprezy, na co dzień służy okolicznym mieszkańcom jako miejsce wypoczynku czynnego). Zachowanie parku w bardzo dobrym stanie jest ważne także ze względu na wartość zabytkową obiektu.	
Zakres czasowy realizacji	2020
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	35.000,00 zł Środki własne - budżet gminy, Fundusze własne Parafii p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego, WFOŚ.
Sposób oceny i miary rezultatów	Rezultatem twardym rzeczowej operacji będzie odnowienie parku poprzez nowe nasadzenia oraz pielęgnację już istniejącej roślinności. Do rezultatów miękkich zaliczyć można poprawę walorów estetycznych, oraz historycznych i turystycznych tego miejsca, co w doskonały sposób wpisuje się w dotychczasowe działania Gminy i Miasta Pruszcz Gdański, zmierzające do poprawy estetyki i nadaniu nowych funkcji ul. Wojska Polskiego. Wynik prac będzie oceniany na podstawie przewidzianego przez projekt zakresu prac.

	Dzieło pod kątem zgodności z projektem oraz spełniania uwarunkowań i właściwości technicznych powinno być zaakceptowane przez konserwatora zabytków i należnych inspektorów wraz z administratorem parafii.
--	---

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 21 Karta projektu nr 17

Przedsięwzięcie nr 17	
Nazwa przedsięwzięcia	Remont budynku Urzędu Miasta przy ul. Grunwaldzkiej 20 wraz z otoczeniem i skwerem przy ul. Grunwaldzkiej.
Lokalizacja	Budynek użyteczności publicznej położony w Pruszczu Gdańskim, przy ul. Grunwaldzkiej 20. Przedsięwzięcie obejmuje działkę nr 7, 341 oraz fragment działki nr 5/19 obr. 12. Planowana do przebudowy powierzchnia obejmuje 0,47 ha i znajduje się w strefie ochrony konserwatorskiej.
Opis przedsięwzięcia	
Budynek użyteczności publicznej zlokalizowany w centrum Pruszcza Gdańskiego, w okolicy kanału rzeki Raduni. Budynek wpisujący się w charakterystyczną zabudowę publiczną, analogicznie jak budynek Starostwa Powiatowego w Pruszczu Gdańskim. Obiekt wymaga przeprowadzenia gruntownego remontu elewacji i przyległego terenu. Gmina Miejska Pruszcz Gdański posiada dokumentację projektową remontu elewacji budynku wraz z prawomocnym pozwoleniem na budowę. W ramach dokumentacji projektowej wykonano część zakresu, tj.: izolację poziomą i pionową ścian fundamentowych (strona wschodnia, północna oraz część strony zachodniej), przebudowano główne wejście do budynku oraz wykonano zadaszenie nad wejściem głównym. Na pozostały zakres prac należy opracować oddzielną dokumentację projektową. Planowane przedsięwzięcie: ➤ remont elewacji budynku, ➤ wymiana pokrycia dachu, ➤ remont tarasu, ➤ zagospodarowanie przestrzeni przyległej do budynku poprzez wydzielenie strefy zieleni, utwardzenia i dojazdów (w tym: wydzielenie miejsc parkingowych dla petentów), ➤ Wymiana oświetlenia na LED, ➤ Infrastruktura podziemna i naziemna.	
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Pruszcz Gdański, Referat Techniczno-Inwestycyjny.
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem roli podmiotów	
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Z uwagi na lokalizację budynku w samym centrum miasta, położenie w strefie ochrony konserwatorskiej oraz przeznaczenie, niezbędnym jest jego modernizacja. Sukcesywnie poprawia się estetyka i stan techniczny budynków znajdujących się wzdłuż głównej ulicy miasta. Zasadnym jest przeprowadzenie również gruntownego przekształcenia zagospodarowania działek przy budynku Urzędu Miasta. Poprzez te działania poprawi się wizerunek miasta oraz potencjalny jego odbiór przez samych użytkowników – głównie mieszkańców miasta.	
Zakres czasowy realizacji	2019 - 2021

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	1.500.000 zł Środki własne - budżet gminy
Sposób oceny i miary rezultatów	Poprawa stanu technicznego obiektu, modernizacja i poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznej zlokalizowanej w samym centrum Pruszcza Gdańskiego. Z uwagi na lokalizację budynku i otoczenia, objętą ochroną konserwatorską, planowana przebudowa podkreśli również indywidualny charakter budynku. Ponadto, powyższe działania przełożą się na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców.

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

Tabela 22 Karta projektu nr 18

Przedsięwzięcie nr 18	
Nazwa przedsięwzięcia	Remont budynku NZOZ przy ul. Grunwaldzkiej 25 z otoczeniem, oświetleniem, ogrodzeniem, ciągami komunikacyjnymi.
Lokalizacja	Pruszcz Gdański, ul. Grunwaldzka 25, działka nr 22/36 obręb 12
Opis przedsięwzięcia	
W otoczeniu budynku znajduje się droga dojazdowa oraz miejsca parkingowe wykonane z płyt betonowych typu „trelinka”. Nawierzchnia nierówna z licznymi ubytkami i lokalnymi zapadnięciami. Przyległe chodniki wykonane są z betonowych płyt chodnikowych, które również charakteryzują się ubytkami i nierównościami. Na omawianej nieruchomości znajdują się ponadto zaniedbane tereny zielone oraz powierzchnie niezagospodarowane. W ramach projektu w 2017 roku realizowany jest: remont zabytkowego ogrodzenia budynku. W latach kolejnych planowana jest rozbudowa miejsc parkingowych, modernizacja chodników i drogi dojazdowej, a także uporządkowanie i rewitalizacja terenów zielonych.	
Podmiot realizujący	Starostwo Powiatowe w Pruszczu Gdańskim
Potencjalne partnerstwa wraz z określeniem roli podmiotów	Urząd Miasta Pruszcz Gdański
Powiązanie z problemami zidentyfikowanymi na etapie diagnozy – rezultaty bezpośrednie	
Celem projektu jest estetyzacja otoczenia obiektu i poprawa dostępności do usług opieki zdrowotnej realizowanej w NZOZ w Pruszczu Gdańskim. Ponadto estetyzacja terenu przyczyni się do przyciągnięcia nowych mieszkańców. Dodatkowo ze względu na bliskość głównej arterii komunikacyjnej zwiększy się atrakcyjność inwestycyjna Miasta.	
Zakres czasowy realizacji	2017 -2020
Planowany koszt wraz z potencjalnymi źródłami finansowania	685.000 zł Budżet Powiatu Gdańskiego, Inwestor prywatny, Miasto Pruszcz Gdański.
Sposób oceny i miary rezultatów	W ramach realizacji projektu wyremontowane zostanie ogrodzenie budynku, powstaną nowe miejsca parkingowe, zmodernizowane zostaną chodniki oraz drogi dojazdowe. Zrewitalizowane zostaną również tereny zielone. Dzięki realizacji projektu zwiększy się liczba osób korzystających z NZOZ w Pruszczu Gdańskim. Minimalizacji

	uleganie problem ze znalezieniem miejsca parkingowego. Między innymi dzięki powstałym chodnikom dotarcie do poradni będzie znacznie łatwiejsze i przyjemniejsze, szczególnie dla osób starszych bądź z problemami ruchowymi. Zmianie ulegnie postrzeganie budynku i jego otoczenia. Zwiększy się pozytywna ocena społeczna dla omawianego otoczenia pod względem estetycznym jak i pod względem poprawy dostępności komunikacyjnej. Dzięki rewitalizacji terenów zielonych zostanie nadana funkcja integrująca Interesariuszy NZOZ.
--	---

Źródło: Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim

7.3. Powiązania pomiędzy celami, kierunkami działań i projektami rewitalizacyjnymi

Tabela 23 Określenie powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami i przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi a celami GPR

Cele strategiczne	Cel strategiczny 1			Cel strategiczny 2			Cel strategiczny 3		
Kierunki interwencji	Społeczeństwo, Mieszkańcy			Praca, Przedsiębiorczość			Infrastruktura, przestrzeń, bezpieczeństwo, jakość życia		
Cele operacyjne	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3
Projekty	Projekty kluczowe								
Renowacja terenu u zbiegu ulic Chopina i Grunwaldzkiej (...)									
Remont ulicy Krótkiej.									
Budowa ciągu pieszo - rowerowego pomiędzy ul. Grunwaldzką i Krótką									
Remont budynku Krótka 6 i odtworzenie zagospodarowania otoczenia (...)									
Zagospodarowanie oraz estetyzacja podwórek przy ul. Grunwaldzkiej (...)									
Zagospodarowanie parku Rycerza Stefana i placu Wyzwolenia (...)									
Estetyzacja pierzei w otoczeniu Kanału Raduni wzdłuż ul. Grunwaldzkiej.									
Utworzenie bezpiecznej przestrzeni publicznej dla spacerujących (...)									
Rewitalizacja parku „Z gruszą” (...)									
Remont budynku Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej (...)									
Adaptacja na cel publiczny budynku przy ul. Grunwaldzkiej 71 wraz z otoczeniem.									
Festiwal Książki Dziecięcej.									
Zajęcia komputerowe dla seniorów.									
Projekty	Projekty kluczowe								
Remont budynku przy ul. Wojska Polskiego 44 (...)									
Rewitalizacja terenów zielonych wzdłuż ul. Wojska Polskiego (...)									
Konieczne prace arborystyczne i ogrodnicze w parku przykościelnym.									
Remont budynku Urzędu Miasta przy ul. Grunwaldzkiej 20 (...)									
Remont budynku NZOZ przy ul. Grunwaldzkiej 25 (...)									
Legenda:									
	Projekty i przedsięwzięcia bezpośrednio powiązane z danym celem operacyjnym								
	Projekty i przedsięwzięcia pośrednio powiązane z danym celem operacyjnym								

Źródło: opracowanie własne

8. Mechanizmy integrowania działań

8.1. Kompleksowość programu

Wszystkie zadania, zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański zostały opracowane po wcześniejszym zapoznaniu się z wynikami diagnozy potrzeb i potencjałów rozwojowych miasta oraz jego mieszkańców. Każde zaplanowane w ramach niniejszego dokumentu zadanie, pozwala na przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom, które zostały wcześniej przeanalizowane oraz powiązanie ich z zaplanowanymi celami.

Planowane projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne uwzględniają aspekt społeczny, gospodarczy, środowiskowy, przestrzenno-infrastrukturalny oraz techniczny w odniesieniu do obszaru rewitalizacji, jak również jego otoczenia. GPR zawiera działania, które mają bezpośredni wpływ lub kooperują z innymi przedsięwzięciami w celu efektywnego i strukturalnego rozwiązania problemów zdiagnozowanych na etapie opracowania szczegółowej diagnozy.

Aby przedstawić powiązania problemów z kierunkami interwencji posłużono się tabelą zamieszczoną poniżej.

Tabela 24 Wpływ projektów na aspekty problemowe

Lp	Projekty	Aspekt społeczny	Aspekt gospodarczy	Aspekt techniczny/ przestrzenny/ środowiskowy
Projekty podstawowe				
1	Renowacja terenu u zbiegu ulic Chopina i Grunwaldzkiej wraz z odtworzeniem przestrzeni publicznej wokół budynków ul. Krótka 4 i 6 wraz z oświetleniem.	✓	✓	✓
2	Remont ulicy Krótkiej.	✓	✓	✓
3	Budowa ciągu pieszo - rowerowego pomiędzy ul. Grunwaldzką i Krótką.	✓		✓
4	Remont budynku Krótka 6 i odtworzenie zagospodarowania otoczenia – adaptacja na Muzeum.	✓		✓
5	Zagospodarowanie oraz estetyzacja podwórek przy ul. Grunwaldzkiej - pomiędzy ul. Grunwaldzką i ul. Krótką.	✓		✓
6	Zagospodarowanie parku Rycerza Stefana i placu Wyzwolenia wraz z nową ekspozycją rzeźbiarską oraz z odcinkiem ul. Chopina łączącą ul. Wojska Polskiego z ul. Grunwaldzką.	✓	✓	✓
7	Estetyzacja pierzei w otoczeniu Kanału Raduni wzdłuż ul. Grunwaldzkiej.	✓		✓
8	Utworzenie bezpiecznej przestrzeni publicznej dla spacerujących z oświetleniem i rewitalizacją terenów zielonych.	✓		✓
9	Rewitalizacja parku „Z gruszą” – okolice budynku przy ul. Grunwaldzkiej 22 i budynku Metalzbytu.	✓	✓	✓
10	Remont budynku Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Wojska Polskiego 34 wraz z zagospodarowaniem otoczenia.	✓		✓
11	Adaptacja na cel publiczny budynku przy ul. Grunwaldzkiej 71 wraz z otoczeniem.	✓		✓
12	Festiwal Książki Dziecięcej.	✓		
13	Zajęcia komputerowe dla seniorów.	✓		
Projekty uzupełniające				
14	Remont budynku przy ul. Wojska Polskiego 44 wraz z adaptacją na Urząd Stanu Cywilnego oraz rewitalizacją otoczenia przy ul. Wojska Polskiego 46.	✓	✓	✓
15	Rewitalizacja terenów zielonych wzdłuż ul. Wojska Polskiego wraz z odtworzeniem pierwotnych ogrodzeń.		✓	✓
16	Konieczne prace arborystyczne i ogrodnicze w parku przykościelnym.	✓		✓
17	Remont budynku Urzędu Miasta przy ul. Grunwaldzkiej 20 wraz z otoczeniem i skwerem przy ul. Grunwaldzkiej.	✓	✓	✓
18	Remont budynku NZOZ przy ul. Grunwaldzkiej 25 z otoczeniem, oświetleniem, ogrodzeniem, ciągami komunikacyjnymi.	✓	✓	✓

Źródło: Opracowanie własne

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest konieczność zapewnienia ich komplementarności w szerokim spektrum funkcjonowania.

Komplementarność może mieć charakter:

- przestrzenny,
- problemowy,
- proceduralno-instytucjonalny,
- międzyokresowy,
- finansowy.

Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oznacza zastosowanie przy określaniu projektów rewitalizacyjnych kryterium ciągłości przestrzeni i relacji przestrzennych łączących obszary rewitalizacji z pozostałymi częściami gminy. Gmina traktowana jest jako całościowa przestrzeń, bez punktowego nacechowania projektów. Efekty osiągnięte mogą również wpływać na otaczającą je przestrzeń i tam przynosić pośrednie rezultaty rewitalizacji. Mechanizm odpowiedzialny za komplementarność przestrzenną rewitalizacji powinien opierać się na monitorowaniu zmian zagospodarowania przestrzennego Miasta w skali całego obszaru gminy, nie tylko obszaru zdegradowanego.

W związku z powyższym komplementarność przestrzenna uwzględnia na etapie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2015 - 2026 wzajemne powiązania pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Wzajemne powiązania przestrzenne szczegółowo przedstawia poniższa tabela:

Tabela 25 Komplementarność przestrzenna projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Przedsięwzięcie	Lokalizacja	Komplementarność przestrzenna z projektami:
Projekty podstawowe			
1	Renowacja terenu u zbiegu ulic Chopina i Grunwaldzkiej wraz z odtworzeniem przestrzeni publicznej wokół budynków ul. Krótka 4 i 6 wraz z oświetleniem.	ul. Krótka 4 i 6	2, 3, 4, 5, 6
2	Remont ulicy Krótkiej.	ul. Krótka	1, 3, 4, 5, 6
3	Budowa ciągu pieszo - rowerowego pomiędzy ul. Grunwaldzką i Krótką.	pomiędzy ulicami: ul. Grunwaldzka/ul. Krótka	1, 2, 4, 5, 6
4	Remont budynku Krótka 6 i odtworzenie zagospodarowania otoczenia – adaptacja na Muzeum.	u. Krótka 6	1, 2, 3, 5, 6
5	Zagospodarowanie oraz estetyzacja podwórek przy ul. Grunwaldzkiej - pomiędzy ul. Grunwaldzką	pomiędzy ulicami: ul. Grunwaldzka/	1, 2, 3, 4, 6

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

	i ul. Krótką.	ul. Krótka	
6	Zagospodarowanie parku Rycerza Stefana i placu Wyzwolenia wraz z nową ekspozycją rzeźbiarską oraz z odcinkiem ul. Chopina łączącą ul. Wojska Polskiego z ul. Grunwaldzką.	Park Rycerza Stefana, Plac Wyzwolenia	1, 2, 3, 4, 5
7	Estetyzacja pierzei w otoczeniu Kanału Raduni wzdłuż ul. Grunwaldzkiej.	ul. Grunwaldzka	6, 8, 9, 11
8	Utworzenie bezpiecznej przestrzeni publicznej dla spacerujących z oświetleniem i rewitalizacją terenów zielonych.	ul. Mickiewicza – Plac Wyzwolenia	6, 7, 9
9	Rewitalizacja parku „Z gruszą” – okolice budynku przy ul. Grunwaldzkiej 22 i budynku Metalzbytu.	ul. Grunwaldzka	7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17
10	Remont budynku Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Wojska Polskiego 34 wraz z zagospodarowaniem otoczenia.	ul. Wojska Polskiego	9, 12, 13, 14, 15, 16, 17
11	Adaptacja na cel publiczny budynku przy ul. Grunwaldzkiej 71 wraz z otoczeniem.	ul. Grunwaldzka	7, 14, 16
12	Festiwal Książki Dziecięcej.	ul. Wojska Polskiego	9, 10, 13, 14, 15, 16, 17
13	Zajęcia komputerowe dla seniorów.	ul. Wojska Polskiego	9, 10, 12, 14, 15, 16, 17
Projekty uzupełniające			
14	Remont budynku przy ul. Wojska Polskiego 44 wraz z adaptacją na Urząd Stanu Cywilnego oraz rewitalizacją otoczenia przy ul. Wojska Polskiego 46.	ul. Wojska Polskiego	7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17
15	Rewitalizacja terenów zielonych wzdłuż ul. Wojska Polskiego wraz z odtworzeniem pierwotnych ogrodzeń.	ul. Wojska Polskiego	7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17
16	Konieczne prace arborystyczne i ogrodnicze w parku przykościelnym.		7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17
17	Remont budynku Urzędu Miasta przy ul. Grunwaldzkiej 20 wraz z otoczeniem i skwerem przy ul. Grunwaldzkiej.	ul. Grunwaldzka	6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 18
18	Remont budynku NZOZ przy ul. Grunwaldzkiej 25 z otoczeniem, oświetleniem, ogrodzeniem, ciągami komunikacyjnymi.	ul. Grunwaldzka	6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17

Źródło: opracowanie własne

Komplementarność problemowa

Komplementarność problemową charakteryzuje uwzględnienie w projektach rewitalizacyjnych wszystkich trzech wymiarów GPR. Projekty powinny wpływać na aspekt przestrzenny, społeczny i gospodarczy. W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański określono 13 głównych projektów rewitalizacyjnych oraz 5 projektów uzupełniających, których cechy i spodziewane efekty korelują z wyżej wymienionymi aspektami. Kompletność problemowa zapewnia zwiększoną efektywność procesu oraz

zyskanie dodatkowej wartości niż rozwiązywanie poszczególnych problemów. Dla zapewnienia komplementarności należy:

- wyznaczyć wskaźniki, które określać będą efekty końcowe projektów rewitalizacyjnych (**Rozdział 14:** System Monitoringu i oceny GPR);
- skorelować działania rewitalizacyjne z innymi działaniami podejmowanymi w ramach planowania strategicznego w Mieście – w ramach pozostałych dokumentów dotyczących rozwoju obszaru rewitalizowanego itp. Analogicznie władze Miasta powinny rozpatrywać inne dziedziny z uwzględnieniem Gminnego Programu Rewitalizacji i możliwie wspierać określone w nim działania.
- Komplementarność problemowa stanowi potwierdzenie efektu synergii poszczególnych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych przeciwdziałających określonym problemom w każdej ze sfer problemowych.

Tabela 26 Komplementarność problemowa

Projekty:	Efekt synergii	
1, 5, 6, 8, 9	Estetyzacja przestrzeni, zwiększenie funkcjonalności obszaru rewitalizacji, integracja i aktywizacja społeczna, zwiększenie poziomu bezpieczeństwa, zwiększenie poziomu tożsamości lokalnej, zwiększenie atrakcyjności turystycznej	Realizacja wizji obszaru rewitalizacji
2, 3, 7,	Zwiększenie bezpieczeństwa komunikacyjnego, estetyzacja obszaru rewitalizacji	
4, 10, 11, 12, 13,	Integracja i aktywizacja społeczna, zwiększenie oferty i jakości infrastruktury społecznej, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, przeciwdziałanie patologii, zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie dziedziczeniu negatywnych postaw życiowych	

Źródło: opracowanie własne

Komplementarność proceduralno – instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna dotyczy aspektu zarządzania procesem rewitalizacji, którego powodzenie w znacznej mierze uzależnione jest od wykreowania odpowiedniego systemu zarządzania rewitalizacją (**Rozdział 13:** System wdrażania (realizacji) Gminnego Programu Rewitalizacji. System ten określa m.in. sposób podejmowania decyzji, czy podmioty biorące udział w procesie rewitalizacyjnym.

Dla zapewnienia sprawnego zarządzania procesem rewitalizacji utworzony został Zespół ds. Rewitalizacji oraz dodatkowo powołany zostanie Komitet Rewitalizacji.

Komplementarność międzyokresowa

Zaplanowane przedsięwzięcia w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański są komplementarne z już zrealizowanymi projektami współfinansowanymi ze środków unijnych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (m.in. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego). Zrealizowane projekty były zarówno infrastrukturalne jak i projekty nieinwestycyjne tzw. "miękkie". Wszystkie w sposób bezpośredni bądź pośredni dotyczyły poprawy integracji społeczeństwa oraz ich aktywizacji zawodowej i społecznej zwłaszcza osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Tabela 27 Komplementarność międzyokresowa

Nazwa i lokalizacja projektu	Nazwa funduszu	Kwota przyznana z funduszu (w zł)	Okres realizacji
Budowa targowiska miejskiego „Mój Rynek” w Pruszczu Gdańskim	PROW	1 000 000,00 zł	11.2014 – 06.2015
Ochrona wód Zatoki Gdańskiej – budowa i modernizacja systemu odprowadzania wód opadowych w Gdańsku	FS (POiŚ)	30 837 245,47 zł, w tym zadanie numer 12 - 7 342 095,03 zł (64,47 %).	2007-2015, zadanie numer 12 w latach 2008-2009
Budowa krytej pływalni wraz z infrastrukturą techniczno – sportową na terenie Zespołu Szkół nr 4 przy ul. Kasprówicza 16 w Pruszczu Gdańskim	Jessica-Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego 2007-2013 – pożyczka/ Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej i Sportu	5 000 000,00 zł	2012-2014
Craftland – Zachowanie dziedzictwa Regionu Południowego Bałtyku	Program Współpracy	96 779,30 Euro	2012-2014

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

	Transgranicznej Południowy Bałtyk 2007-2013	(85%)	
Budowa Obwodnicy Pruszcza Gdańskiego	EFRR	45.681.895,03 zł (75%)	01.2007 – 12.2012
Kompleksowa rewitalizacja historycznej zabudowy położonej w okolicy ul. Grunwaldzkiej 71 oraz Szkoły Podstawowej nr 3 w Pruszczu Gdańskim	EFRR	5 637 260,34 zł (85%)	07.2008 – 01.2010
Rekonstrukcja Faktorii Handlowej i Międzynarodowego Szlaku Bursztynowego z okresu rzymskiego w Pruszczu Gdańskim	EFRR	5 000 000,00 zł (64,92%)	07.2010 – 10.2011
Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III w Gminie Miejskiej Pruszcza Gdańskiego	EFS	350 627,55 zł (85%)	rok szkolny 2011/2012
Rekonstrukcja Szlaku Bursztynowego w Pruszczu Gdańskim wraz z nadaniem mu funkcji ścieżki dydaktycznej	EFRR	1 959 198,31 zł (85%)	03.2010 – 10.2011
Rewitalizacja zabytków i promocja transgranicznych szlaków turystyki kulturowej obszaru południowego Bałtyku – CROSSBALT	EFRR	37 500 Euro (75%)	2006-2008
Zwiększenie dostępu do obiektów turystyki kulturalnej w regionie przygranicznym Morza Bałtyckiego	EFRR	3 750 Euro (75%)	2006-2008
Rekonstrukcja Międzynarodowego Szlaku Bursztynowego – etap I w Pruszczu Gdańskim	EFRR	1 296 247,44 Euro (75%)	2006-2007
Budowa zintegrowanego systemu informatycznego Urzędu Miasta Pruszcza Gdańskiego	EFRR	439 200 zł (75%)	2005-2007
Rozwój regionalny poprzez planowanie przestrzenne oraz znajomość logistyki i technologii informatycznych – LogOnBaltic	EFRR	52 500 Euro (75%)	2005-2007
Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów ZSO nr 1 w Pruszczu Gdańskim poprzez program stypendialny– etap III	EFS	57 000 zł	2006-2007
Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów ZSO nr 1 w Pruszczu Gdańskim – etap II	EFS	45 000 zł	2005-2006
Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów ZSO nr 1 w Pruszczu Gdańskim	EFS	50 793,62 zł	2004-2005

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

poprzez program stypendialny			
Bałtycka Strefa Inwestycyjna w Pruszczu Gdańskim	Program Phare	35 730, 16 Euro (75%)	2004-2005
Szlak bursztynowy przez Pruszcz i Żuławy	Program Phare	34 298,66 Euro (80%)	2003-2004

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.pruszcz-gdanski.pl/111,srodki-unijne.html>

Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014-2020, oznacza, że finansowanie projektów rewitalizacyjnych, wynikających z planu rewitalizacji opiera się na uzupełnianiu się i łączeniu wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka wystąpienia podwójnego dofinansowania.

Mechanizm zapewnienia komplementarności źródeł finansowania opierać się będzie na silnej koordynacji i synergii projektów rewitalizacyjnych ze środkami polityk i instrumentów zarówno programów operacyjnych, jak i krajowych oraz na łączeniu zróżnicowanych źródeł finansowania, takich jak: RPO WP, Budżet Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański, Środki prywatne, Środki Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego.

9. Harmonogram realizacji GPR

Tabela 28 Szacunkowy czas realizacji poszczególnych projektów

Lp.	Nazwa projektu	Szacunkowy czas realizacji projektu
Projekty kluczowe		
1	Renowacja terenu u zbiegu ulic Chopina i Grunwaldzkiej wraz z odtworzeniem przestrzeni publicznej wokół budynków ul. Krótka 4 i 6 wraz z oświetleniem.	2020 - 2022
2	Remont ulicy Krótkiej.	2020 - 2022
3	Budowa ciągu pieszo - rowerowego pomiędzy ul. Grunwaldzką i Krótką.	2020 - 2021
4	Remont budynku Krótka 6 i odtworzenie zagospodarowania otoczenia – adaptacja na Muzeum.	2017 - 2018
5	Zagospodarowanie oraz estetyzacja podwórek przy ul. Grunwaldzkiej - pomiędzy ul. Grunwaldzką i ul. Krótką.	2022 - 2024
6	Zagospodarowanie parku Rycerza Stefana i placu Wyzwolenia wraz z nową ekspozycją rzeźbiarską oraz z odcinkiem ul. Chopina łączącą ul. Wojska Polskiego z ul. Grunwaldzką.	2020 - 2023
7	Estetyzacja pierzei w otoczeniu Kanału Raduni wzdłuż ul. Grunwaldzkiej.	2019 - 2021
8	Utworzenie bezpiecznej przestrzeni publicznej dla spacerujących z oświetleniem i rewitalizacją terenów zielonych.	2019 - 2020
9	Rewitalizacja parku „Z gruszą” – okolice budynku przy ul. Grunwaldzkiej 22 i budynku Metalzbytu.	2017 – 2019
10	Remont budynku Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Wojska Polskiego 34 wraz z zagospodarowaniem otoczenia.	2018 – 2019
11	Adaptacja na cel publiczny budynku przy ul. Grunwaldzkiej 71 wraz z otoczeniem.	2017 - 2023
12	Festiwal Książki Dziecięcej.	2018
13	Zajęcia komputerowe dla seniorów.	2017 - 2018
Projekty uzupełniające		
14	Remont budynku przy ul. Wojska Polskiego 44 wraz z adaptacją na Urząd Stanu Cywilnego oraz rewitalizacją otoczenia przy ul. Wojska Polskiego 46.	2018 - 2020
15	Rewitalizacja terenów zielonych wzdłuż ul. Wojska Polskiego wraz z odtworzeniem pierwotnych ogrodzeń.	2019 - 2022
16	Konieczne prace arborystyczne i ogrodnicze w parku przykościelnym.	2020
17	Remont budynku Urzędu Miasta przy ul. Grunwaldzkiej 20 wraz z otoczeniem i skwerem przy ul. Grunwaldzkiej.	2019 - 2021
18	Remont budynku NZOZ przy ul. Grunwaldzkiej 25 z otoczeniem, oświetleniem, ogrodzeniem, ciągami komunikacyjnymi.	2017 - 2020

Źródło: Opracowanie własne

10. Indykatywne ramy finansowe interwencji w obszarze rewitalizacji

Tabela 29 Szacowana wartość poszczególnych projektów

Tytuł projektu	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Suma	Źródło finansowania
Projekty podstawowe										
Renowacja terenu u zbiegu ulic Chopina i Grunwaldzkiej wraz z odtworzeniem przestrzeni publicznej wokół budynków ul. Krótka 4 i 6 wraz z oświetleniem.				100.000	1.300.000	1.100.000			2 500 000	Budżet gminy
Remont ulicy Krótkiej.				50.000		1.250.000			1.300.000	Budżet gminy
Budowa ciągu pieszo - rowerowego pomiędzy ul. Grunwaldzką i Krótką.				90.000	130.000				220.000	Budżet gminy
Remont budynku Krótka 6 i odtworzenie zagospodarowania otoczenia – adaptacja na Muzeum.	2.300.000	2.500.000							4.800.000	Budżet gminy, RPO WP (EFRR), MKiDN
Zagospodarowanie oraz estetyzacja podwórek przy ul. Grunwaldzkiej - pomiędzy ul. Grunwaldzką i ul. Krótką.						50.000	750.000	700.000	1.500.000	Budżet gminy
Zagospodarowanie parku Rycerza Stefana i placu Wyzwolenia wraz z nową ekspozycją rzeźbiarską oraz z odcinkiem ul. Chopina łączącą ul. Wojska Polskiego z ul. Grunwaldzką.				200.000	500.000	1.000.000	300.000		2.000.000	Budżet Gminy, Powiat Gdański, WFOŚ, Partnerzy indywidualni
Estetyzacja pierzei w otoczeniu Kanału Raduni wzdłuż ul. Grunwaldzkiej.			100.000	300.000	200.000				600.000	Budżet gminy
Utworzenie bezpiecznej przestrzeni publicznej dla spacerujących z oświetleniem i rewitalizacją terenów zielonych.			50.000	600.000					650.000	Budżet gminy, WFOŚ
Rewitalizacja parku „Z gruszą” – okolice budynku przy ul. Grunwaldzkiej 22 i budynku Metalzbytu.	100.000	100.000	100.000						300.000	Budżet gminy, WFOŚ
Remont budynku Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Wojska Polskiego 34 wraz z zagospodarowaniem otoczenia.		560.000	406.000						966.000	Powiat 414.000 (30%), Budżet gminy, MKiDN
Adaptacja na cel publiczny budynku przy ul. Grunwaldzkiej 71 wraz z otoczeniem.		80.000			500.000	3.000.000	3.420.000		7.000.000	Budżet gminy, RPO WP (EFRR), MKiDN
Festiwal Książki Dziecięcej.		9.800							9.800	Budżet gminy, MKiDN
Zajęcia komputerowe dla seniorów.	4.690	1.310							6.000	Budżet gminy, RPO WP (EFS) , MRIPS (Senior +)
Suma	2.404.690	3.251.110	656.000	1.340.000	2.630.000	6.400.000	4.470.000	700.000	21.851.800	

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

Projekty uzupełniające										
Remont budynku przy ul. Wojska Polskiego 44 wraz z adaptacją na Urząd Stanu Cywilnego oraz rewitalizacją otoczenia przy ul. Wojska Polskiego 46.		400.000	2.000.000	1.000.000					3.400.000	Budżet gminy,
Rewitalizacja terenów zielonych wzdłuż ul. Wojska Polskiego wraz z odtworzeniem pierwotnych ogrodzeń.			62.000	62.000	62.000	62.000			248.000	Budżet gminy, WFOŚ
Konieczne prace arborystyczne i ogrodnicze w parku przykościelnym.				24.500					24.500	Parafia 10.500 (30%), WFOŚ, Budżet gminy
Remont budynku Urzędu Miasta przy ul. Grunwaldzkiej 20 wraz z otoczeniem i skwerem przy ul. Grunwaldzkiej.			50.000	450.000	1.000.000				1.500.000	Budżet gminy
Remont budynku NZOZ przy ul. Grunwaldzkiej 25 z otoczeniem, oświetleniem, ogrodzeniem, ciągami komunikacyjnymi.									0	Powiat Gdański (685.000)
Suma	0	400.000	2.112.000	1.536.500	1.062.000	62.000	0	0	5.172.500	

Źródło: Opracowanie własne

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

Tabela 30 Uzależnienie realizacji projektów rewitalizacyjnych od dofinansowania

Lp.	Tytuł projektu	Szacunkowy koszt realizacji projektu (PLN)	Czy projekt będzie realizowany w razie niepozyskania planowanych środków zewnętrznych?		
			Tak	Inny termin lub zakres	Nie
Projekty podstawowe					
1	Renowacja terenu u zbiegu ulic Chopina i Grunwaldzkiej wraz z odtworzeniem przestrzeni publicznej wokół budynków ul. Krótka 4 i 6 wraz z oświetleniem.	2 500 000	x		
2	Remont ulicy Krótkiej.	1 300 000	x		
3	Budowa ciągu pieszo - rowerowego pomiędzy ul. Grunwaldzką i Krótką.	220 000	x		
4	Remont budynku Krótka 6 i odtworzenie zagospodarowania otoczenia – adaptacja na Muzeum.	4 800 000		x	
5	Zagospodarowanie oraz estetyzacja podwórek przy ul. Grunwaldzkiej - pomiędzy ul. Grunwaldzką i ul. Krótką.	1 500 000	x		
6	Zagospodarowanie parku Rycerza Stefana i placu Wyzwolenia wraz z nową ekspozycją rzeźbiarską oraz z odcinkiem ul. Chopina łączącą ul. Wojska Polskiego z ul. Grunwaldzką.	2 000 000	x		
7	Estetyzacja pierzei w otoczeniu Kanału Raduni wzdłuż ul. Grunwaldzkiej.	600 000	x		
8	Utworzenie bezpiecznej przestrzeni publicznej dla spacerujących z oświetleniem i rewitalizacją terenów zielonych.	650 000	x		
9	Rewitalizacja parku „Z gruszą” – okolice budynku przy ul. Grunwaldzkiej 22 i budynku Metalzbytu.	300 000	x		
10	Remont budynku Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Wojska Polskiego 34 wraz z zagospodarowaniem otoczenia.	1 380 000	x		
11	Adaptacja na cel publiczny budynku przy ul. Grunwaldzkiej 71 wraz z otoczeniem.	7 000 000		x	
12	Festiwal Książki Dziecięcej.	9 800	x		
13	Zajęcia komputerowe dla seniorów.	6 000	x		
Suma		22 265 800	-		
Projekty komplementarne					
14	Remont budynku przy ul. Wojska Polskiego 44 wraz z adaptacją na Urząd Stanu Cywilnego oraz rewitalizacją otoczenia przy ul. Wojska Polskiego 46.	3 400 000	x		
15	Rewitalizacja terenów zielonych wzdłuż ul. Wojska Polskiego wraz z odtworzeniem pierwotnych ogrodzeń.	248 000	x		
16	Konieczne prace arborystyczne i ogrodnicze w parku przykościelnym.	35 000	x		
17	Remont budynku Urzędu Miasta przy ul. Grunwaldzkiej 20 wraz z otoczeniem i skwerem przy ul. Grunwaldzkiej.	1 500 000	x		
18	Remont budynku NZOZ przy ul. Grunwaldzkiej 25 z otoczeniem, oświetleniem, ogrodzeniem, ciągami komunikacyjnymi.	685 000	x		
Suma		5 868 000	-		

Źródło : opracowanie własne

11. Mechanizmy partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji wypracowany jest przez samorząd gminny i poddawany jest dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów:

- społecznych,
- gospodarczych,
- przestrzenno-funkcjonalnych,
- technicznych,
- środowiskowych.

Przygotowanie oraz wdrażanie procesu rewitalizacji w Pruszczu Gdańskim opiera się na zasadach partnerstwa i partycypacji⁸. Partycypacja społeczna wpisana jest w proces rewitalizacji, na każdym jego etapie: diagnozy, programowania, wdrażania i monitorowania. Współpraca z różnymi grupami interesariuszy, w szczególności ze społecznością obszaru rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, takimi jak: przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe pozwoli na:

- wyznaczenie liderów społecznych z różnych środowisk,
- określenie obszarów problemowych,
- zdiagnozowanie potrzeb rewitalizacyjnych w gminie,
- wypracowanie społecznej akceptacji podejmowanych działań rewitalizacyjnych,
- pozyskanie, ze źródeł publicznych i prywatnych, środków na działania rewitalizacyjne,
- systematyczne i ciągłe monitorowanie postępów realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji oraz jego aktualizację.

Przygotowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pruszcz Gdański, jego wdrażanie i monitorowanie opierają się na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym przede wszystkim ze:

- społecznością obszaru rewitalizacji,
- użytkownikami obszaru rewitalizacji,
- lokalnymi przedsiębiorcami,

⁸ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, s. 24.

- organizacjami pozarządowymi.

Kompleksowość procesu rewitalizacji w Pruszczu Gdańskim zakładająca włączenie wielu grup interesariuszy, wymaga stworzenia struktury organizacyjnej oraz podziału kompetencji i obowiązków.

11.1. Partycypacja społeczna w procesie szczegółowej diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych oraz potencjałów Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański

Jednym z podstawowych założeń wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji jest aktywne włączenie społeczności lokalnej w proces wprowadzania zmian. Jednym ze sposobów takiej aktywizacji jest organizacja konsultacji społecznych. Są to spotkania, podczas których władze przedstawiają mieszkańcom swoje plany związane z przedsięwzięciami, które będą realizowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji, i które będą miały realny wpływ na ich jakość życia⁹. Niezwykle istotnym elementem konsultacji jest możliwość wysłuchania opinii i propozycji mieszkańców - konsultacje społeczne mają bowiem charakter dyskusji, która moderowana jest przez wyznaczoną wcześniej osobę.

Należy podkreślić, że ważnym elementem partycypacji społecznej jest efektywna, dwukierunkowa komunikacja z interesariuszami, tj. osobami, grupami osób, instytucjami, na które w pośredni lub bezpośredni sposób oddziałuje Gminny Program Rewitalizacji.

W ramach prowadzonych prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji zapewniona została zarówno jednokierunkowa, jak i dwukierunkowa komunikacja z interesariuszami:

- Komunikacja jednostronna – stworzenie specjalnej zakładki na stronie internetowej Urzędu Miasta, w której umieszczane zostały: karty projektów oraz informacje o pracach nad Gminnym Programem Rewitalizacji, konsultacjach społecznych, prowadzonych badaniach.
- Komunikacja dwustronna – spotkania konsultacyjne w formie warsztatów.

Zapewnianie mechanizmów partycypacji społecznej niesie ze sobą wiele korzyści:

- Mieszkańcy znają i rozumieją intencje władz lokalnych,

⁹ polityka społ. stopień zaspokojenia potrzeb materialnych i niematerialnych — spełniania standardów lub realizacji wartości: biologicznych, psychologicznych, duchowych, społecznych i politycznych, kulturalnych, ekonomicznych i ekologicznych jednostek, rodzin i zbiorowości; pojęcie stosowane w polityce społecznej, psychologii, medycynie, ekonomii i socjologii; (Encyklopedia PWN).

- Następuje lepsze zdiagnozowanie potrzeb lokalnych,
- Usprawnia się komunikacja,
- Mieszkańcy angażują się zarówno w proces tworzenia rozwiązania/strategii jak również są też częścią rozwiązania,
- Zwiększa się zaufanie do władz lokalnych,
- Wykorzystuje się realne i potencjalne zasoby lokalne do rozwiązywania problemów - szerokie korzystanie z różnorodnych kompetencji, umiejętności ludzi i instytucji,
- Mieszkańcy nie są biernym odbiorcą usług, a aktywnym podmiotem zmiany,
- Tworzy się kultura dialogu i kreatywności,
- Zapobiega się potencjalnym konfliktom w przyszłości, w szczególności w sprawach drażliwych.

Współpraca z różnymi grupami interesariuszy, w szczególności ze społecznością obszaru rewitalizacji i innymi ich użytkownikami, takimi jak przedsiębiorcy czy organizacje pozarządowe, pozwoli na:

- wyznaczenie liderów społecznych z różnych środowisk;
- określenie obszarów problemowych;
- zdiagnozowanie potrzeb rewitalizacyjnych w gminie;
- wypracowanie społecznej akceptacji podejmowanych działań rewitalizacyjnych;
- pozyskanie, ze źródeł publicznych i prywatnych, środków na działania rewitalizacyjne;
- systematyczne i ciągłe monitorowanie postępów realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz jego aktualizację.

W toku przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji dążyło się, aby działania, o których mowa, skutkowały wypowiedzeniem się przez wszystkich interesariuszy wymienionych powyżej oraz wszystkich interesariuszy prowadzących na obszarze rewitalizacji działalność.

Poniżej przedstawione zostały wykorzystane formy partycypacji społecznej:

- spotkania z mieszkańcami na etapie konsultacji wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, w formie:
 - debaty z interesariuszami rewitalizacji – 28.06.2016 r.

- pięciu spotkań/punktów konsultacyjnych na wolnym powietrzu, w trakcie których zbierane były uwagi interesariuszy – 14.06, 16.06, 18.06, 22.06, 24.06.2016
- zbierania uwag, opinii i propozycji w formie formularza uwag i ankiety w wersji elektronicznej, które były udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce „Konsultacje społeczne” oraz na stronie internetowej Urzędu Miasta Pruszcza Gdańskiego w zakładce „Rewitalizacja” od dnia 11 czerwca 2016 r. do dnia 11 lipca 2016 r.
- na etapie opracowania GPR:
 - badania PAPI z mieszkańcami obszaru rewitalizacji (n=300) w dniach 27.02-28.03.2017 r.,
 - warsztatów strategicznych z interesariuszami rewitalizacji – 2.03, 14.03.2017 r.

Ważnym jest, by działania partycypacyjne prowadzone były w sposób ciągły. Nie mogą zakończyć się one na procesie planowania, lecz dotyczyć muszą także realizacji projektów rewitalizacyjnych (upowszechniania informacji na temat GPR, zasad uczestnictwa partnerów i beneficjentów, upublicznianie aktów prawnych i dokumentów, współpracy międzyinstytucjonalnej, udziału interesariuszy w inicjatywach lokalnych) oraz funkcjonowania po zakończeniu procesu rewitalizacji (upubliczniania monitoringu zmian z naciskiem na obszary rewitalizowane, publikowanie raportów i sprawozdań, badania na temat oceny procesów rewitalizacji, prezentacje efektów rewitalizacji).

Partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Skonsolidowanie wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji jest warunkiem sukcesu.

11.2. Odpowiedzialny społecznie obszar rewitalizacji

Terytorium społecznie odpowiedzialne TSR® (Territories Socialement Responsable) jest zintegrowanym systemem lokalnego planowania uwzględniającym aspekty społeczne, ekonomiczne, kulturowe i środowiskowe. Dodatkowo metodologia TSR® oparta jest na

procesie partycypacyjnego zarządzania, którego założeniem jest wzrost jakości życia społeczności lokalnej na danym terytorium poprzez¹⁰:

- Zwiększenie spójności społecznej,
- Wzrost efektywności ekonomicznej,
- Zrównoważony rozwój,
- Wzrost demokracji.

Terytorium społecznie odpowiedzialne zapewnia wysoką jakość życia wszystkim jednostkom społeczności lokalnej. Proces TSR® charakteryzuje komplementarność, partycypacja, długoterminowość czy wzmacnianie świadomości społecznej. Koncepcja ta, jest dopełnieniem dobrze znanej strategii Społecznej Odpowiedzialności Biznesu (CSR Corporate Social Responsibility), natomiast jej opracowanie jest odpowiedzią na rosnące zapotrzebowanie na strategię odpowiedzialnego rozwoju społeczeństw w warunkach globalizacji, polityki i gospodarki rynkowej.

Modelowe implementowanie modelu TSR® bazuje na poszukiwaniu rozwiązań dla problemów charakterystycznych dla poszczególnych wartości kapitału społecznego na terenie danego terytorium (za jeden z podstawowych warunków powodzenia TSR® uznaje się znalezienie właściwych granic terytorium, czyli jego potencjału na tle obowiązujących podziałów).

Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański wpisuje się w metodologię koncepcji Territories Socialment Responsable:

- W pierwszej kolejności przeprowadzona została diagnoza uwzględniająca m.in. aspekty społeczne, ekonomiczne, kulturowe i środowiskowe.
- Następnie wyznaczony został obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji (znalezienie właściwych granic terytorium).
- W konsekwencji opracowania diagnozy i wyznaczenia obszaru rewitalizacji, a także przy wykorzystaniu partycypacji społecznej (konsultacje społeczne, spotkanie otwierające) opracowano system rozwiązań dla problemów charakteryzujących społeczność lokalną.

¹⁰ The REVES Charter, wytyczne TSR®, Mesyna 2007

- Dodatkowo opracowane zostały zasady i narzędzia służące realizacji, monitoringowi i ocenie Gminnego Programu Rewitalizacji zgodnie z zasadą partycypacji społecznej.

12. System wdrażania (realizacji) Gminnego Programu Rewitalizacji

System wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański, zgodnie z Rozdziałem 2 *Ustawy o rewitalizacji*, oparty jest na zasadzie partnerstwa i partycypacji. Partycypacja społeczna na etapie wdrażania Programu (jako działania komplementarne do partycypacji na etapach diagnozy, programowania, czy monitorowania) umożliwi wypracowanie społecznej akceptacji dla podejmowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, pozyskanie środków na działania rewitalizacyjne ze źródeł publicznych oraz prywatnych oraz systematyczny monitoring postępów realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański oraz w razie konieczności (np. podczas wystąpienia istotnej zmiany warunków realizacji GPR) jego aktualizację.

Wdrażanie oraz monitorowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański bazują na współpracy i zaangażowaniu wszystkich grup interesariuszy, poprzez prowadzenie procesu dialogu społecznego pomiędzy zróżnicowanymi interesariuszami Gminnego Programu Rewitalizacji.

W celu zainicjowania współpracy różnych środowisk Miasta Pruszcz Gdański, zostanie powołany **Komitet Rewitalizacji** w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia uchwalenia dokumentu. Społeczny charakter Komitetu wyrażać się będzie w jego funkcji opiniotwórczo – doradczej.

Formy partycypacji społecznej na etapie wdrażania i monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański szczegółowo przedstawia poniższa tabela:

Tabela 31 Formy partycypacji społecznej na etapie wdrażania i monitorowania

System wdrażania (realizacji)	System monitoringu
Formy komunikacji jednokierunkowej, czyli informowania społeczności lokalnej, tj. informacje na stronie internetowej Urzędu Miasta, informacje w Biuletynie Informacji Publicznej, artykuły w lokalnych mediach i materiały drukowane w obiektach użyteczności publicznej.	Formy komunikacji jednokierunkowej: upublicznianie raportów oraz analiz wskaźnikowych wszystkim interesariuszom Gminnego Programu Rewitalizacji.
Formy komunikacji dwukierunkowej w postaci spotkań konsultacyjnych/ warsztatowych, których częstotliwość oraz szczegółowa forma zostaną zweryfikowane na etapie prac realizacyjnych. W spotkaniach uczestniczyć mogą m.in. przedstawiciele Komitetu Rewitalizacji, zespoły i osoby powiązane pośrednio i bezpośrednio z działaniami rewitalizacyjnymi, czy podmioty, na które działania rewitalizacyjne będą oddziaływały (np. mieszkańcy, przedsiębiorcy, liderzy społeczni, przedstawiciele Gminy, parafie).	Formy komunikacji dwukierunkowej: organizacja debat publicznych z władzami lokalnymi lub festynów na obszarze rewitalizacji z prezentacją efektów Gminnego Programu Rewitalizacji. Włączenie lokalnych liderów społecznych do ciał monitorujących i oceniających zmiany na Obszarze Rewitalizacji.

Źródło: Opracowanie własne

Na etapie wdrażania (realizacji) Gminnego Programu Rewitalizacji:

- Komunikacja jednokierunkowa polegać będzie na informowaniu społeczności lokalnej oraz interesariuszy rewitalizacji o postępach, ewentualnych zmianach i aktualizacjach, konsultacjach społecznych programu za pomocą materiałów drukowanych, tj. plakatów umieszczanych w obiektach użyteczności publicznej, słupach i gablotach informacyjnych.
- Komunikacja dwukierunkowa w postaci spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami, interesariuszami, Zespołem ds. rewitalizacji, Komitetem Rewitalizacji (w zależności od potrzeb forma będzie weryfikowana bezpośrednio przed spotkaniem spośród takich form jak: warsztat, prelekcja, debata, sądy obywatelskie, spacer studyjny itp.) nastawiona będzie na wielowymiarowe rozwiązywanie problemów, poszukiwanie rozwiązań oraz aktualizację zapisów GPR lub projektów rewitalizacyjnych przy uwzględnieniu opinii lokalnej społeczności i interesariuszy rewitalizacji. Na etapie wdrażania spotkania konsultacyjne organizowane będą wedle oczekiwań i potrzeb interesariuszy rewitalizacji oraz w ramach aktualizacji GPR.

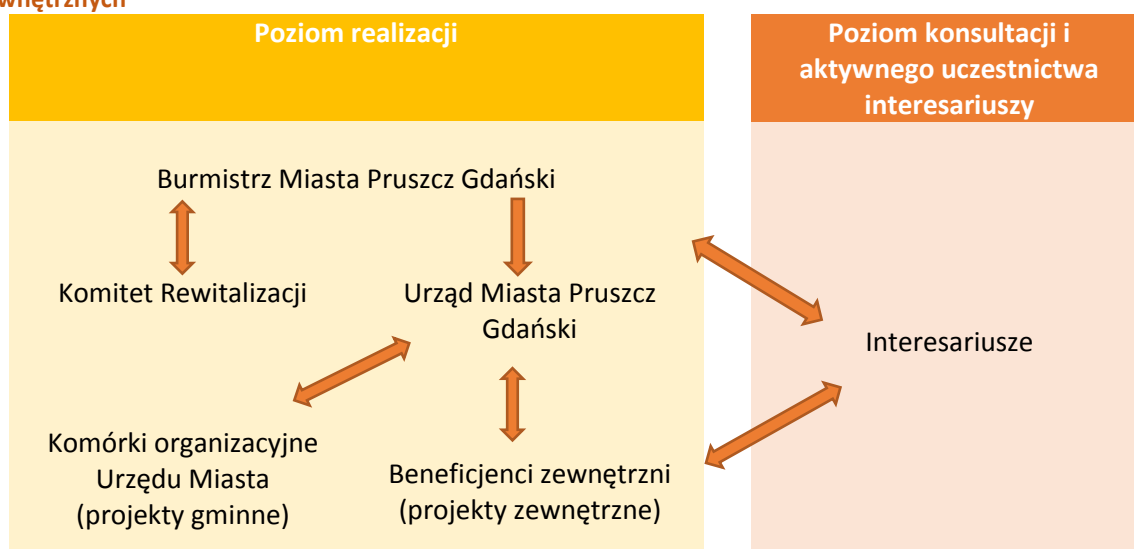
Na etapie monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji:

- Komunikacja jednokierunkowa polegać będzie na informowaniu społeczności lokalnej oraz interesariuszy rewitalizacji o postępach w procesie rewitalizacji w postaci publikowaniu raportów w formie sprawozdań (publikowanych raz na trzy lata) z realizacji celów, zawierających informację na temat podejmowanych działań, realizowanych przedsięwzięciach, stopnia ich realizacji oraz ich efektów końcowych.
- Formy komunikacji dwukierunkowej będą zbieżne w czasie z publikacją sprawozdań, a nastawione będą na upublicznienie i upowszechnienie ich w miejscu zamieszkania lokalnej społeczności obszaru rewitalizacji, w postaci: festynów, pikników, debat itp. na terenie wyznaczonym do rewitalizacji.

Istotne znaczenie będzie stanowić również włączenie tzw. lokalnych liderów w aktywne uczestnictwo w procesie monitorowania rewitalizacji, poprzez m.in. zapraszanie przedstawicieli organizacji pozarządowych, zarządców nieruchomości, itp. na ww. wydarzenia oraz włączenie ich w działania Komitetu Rewitalizacji.

Zarówno Ustawa o rewitalizacji, jak również analiza zakresu realizacji Programu, wskazuje, że największy ciężar organizacyjny, zarządczy i finansowy – będzie udziałem samorządu lokalnego i jego jednostek podległych. Dla zapewnienia „dobrego zarządzania” procesem rewitalizacji, a tym samym komplementarności realizowanych działań – istotne wydaje się być stworzenie lub dostosowanie istniejących struktur administracyjno-zarządczych do specyfiki i potrzeb realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Rysunek 19 Wzajemne relacje i role komórek organizacyjnych Gminy, interesariuszy i beneficjentów zewnętrznych

Źródło: Opracowanie własne

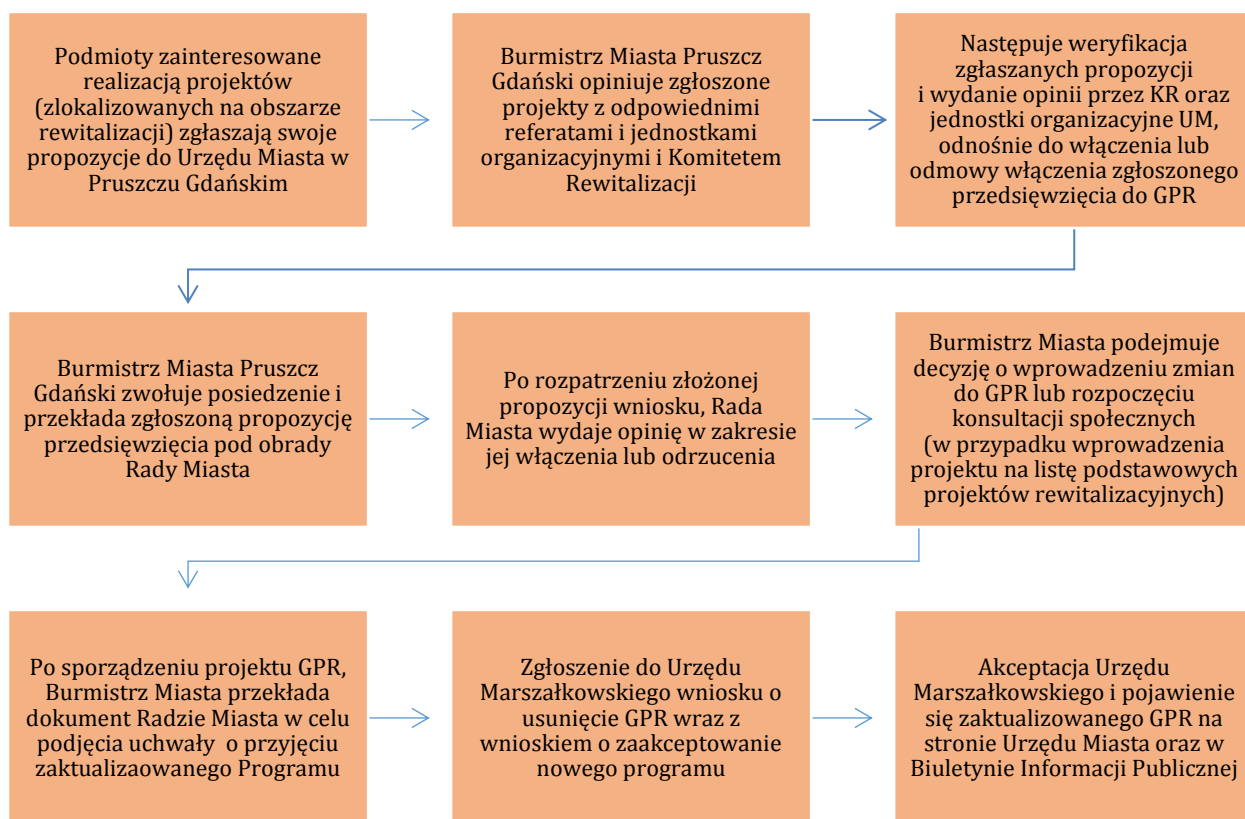
12.1. Aktualizacja GPR

Istotną kwestią przy tworzeniu Gminnego Programu Rewitalizacji jest uwzględnienie jego procesu aktualizacji. Pozwoli to na wszelkie modyfikacje w dokumencie, które będą wynikać wyłącznie ze zmian w bieżącej sytuacji społeczno-gospodarczej miasta. Ponadto, wszystkie zaplanowane działania są określone na podstawie analizy potrzeb i zidentyfikowanych deficytów na obszarze wsparcia. Wpisują się one w zakres publicznych i niepublicznych zadań samorządu gminnego zgodnie z *Ustawą z dnia 8 marca 1990r. o Samorządzie Gminnym uzupełnioną obwieszczeniem Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 marca 2016 roku (Dz.U. 2016 poz.446)*. **Jednostką uzupełniającą proces rewitalizacji, będącą jednocześnie głosem społeczności lokalnej jest Rada Miasta Pruszcza Gdańskiego.** Kompetencje jednostki regulowane są za pomocą powszechnie obowiązujących aktów prawnych, aktów wykonawczych oraz Statutu Rady Miasta Pruszcza Gdańskiego. Dodatkowo Gminny Program Rewitalizacji oraz każda jego aktualizacja wymaga przyjęcia stosownej uchwały Rady Miasta Pruszcza Gdańskiego.

Zgodnie z art. 22 ustawy o rewitalizacji w przypadku stwierdzenia (na etapie monitoringu), że Gminny Program Rewitalizacji wymaga zmiany, burmistrz występuje do Rady Miasta z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię, o której mowa w rozdziale **13. System monitoringu i oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych.** W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Miasta uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek burmistrza.

W zakresie propozycji nowych przedsięwzięć zgłaszanych do GPR stosowana będzie następująca ścieżka postępowania:

Rysunek 20. Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

13. System monitoringu i oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych

13.1. Monitoring

Fundamentem systemu monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański jest pozyskanie i zestawienie niezbędnych danych, gromadzonych przez zaangażowane w program rewitalizacji komórki organizacyjne Urzędu Miasta w Pruszczu Gdańskim. Gromadzenie tych danych powinno odbywać się na poziomie adresowym, z możliwością agregacji dla obszaru rewitalizacji.

System monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji powinien zawierać dane dotyczące sfery społeczno – ekonomicznej oraz przestrzenno – technicznej. Dane zbierane w systemie powinny w sposób ciągły umożliwiać przeprowadzenie analizy i raportu obrazującego postęp w realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Pruszcz Gdański.

Agregowane i analizowane dane posłużą do monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji w odniesieniu do celów strategicznych, operacyjnych, kierunków interwencji oraz poszczególnych projektów rewitalizacyjnych. Dane dotyczące monitoringu będą gromadzone przez Referat Planowania i Rozwoju oraz Referat Współpracy i Promocji.

System monitoringu polegać będzie na analizie zmian zachodzących podczas realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w ramach wypracowanych obszarów strategicznych. Monitoring powinien być prowadzony wielopłaszczyznowo (efekty społeczne, ekonomiczne oraz analiza zmian przestrzenno-funkcjonalnych) oraz dostarczać informacji na temat postępów w osiągnięciu przyjętych celów.

Monitoring Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański polegać będzie na dwóch etapach:

- I. Raportach (raz na 3 lata) w formie sprawozdań z realizacji celów, zawierających informację na temat podejmowanych działań, realizowanych projektów, stopnia ich realizacji oraz ich efektów końcowych (opracowanych przez: Referat Planowania i Rozwoju Urzędu Miasta Pruszcz Gdański).
- II. Analizie wskaźnikowej (raz na 3 lata), której celem będzie określenie poziomu korelacji podejmowanych projektów rewitalizacyjnych z procesami społeczno –

gospodarczymi w Pruszczu Gdańskim (opracowanych przez: Referat Współpracy i Promocji Urzędu Miasta Pruszcz Gdański).

Ocena sporządzana będzie co trzy lata zgodnie ze stanem na zakończenie ostatniego roku kalendarzowego i przekładana będzie do zatwierdzenia Burmistrzowi Miasta Pruszcz Gdański do końca kwietnia roku następnego.

Harmonogram monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji

Tabela 32 Harmonogram monitoringu GPR

Data	Etap monitoringu GPR
2017	Uchwalenie GPR przez Radę Miasta Pruszcz Gdański
2019 (przedłożenie raportu do 04.2020)	Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR – raport w formie sprawozdania z realizacji celów, zawierających informację na temat podejmowanych działań, realizowanych projektów, stopnia ich realizacji oraz ich efektów końcowych oraz analiza wskaźnikowa, której celem będzie określenie poziomu korelacji podejmowanych projektów rewitalizacyjnych z procesami społeczno – gospodarczymi w Pruszczu Gdańskim (stan na zakończenie 2019 r.).
2020	Zaopiniowanie raportu (oceny) przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszenie na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.
2022 (przedłożenie raportu do 04.2023)	Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR – raport w formie sprawozdania z realizacji celów, zawierających informację na temat podejmowanych działań, realizowanych projektów, stopnia ich realizacji oraz ich efektów końcowych oraz analiza wskaźnikowa, której celem będzie określenie poziomu korelacji podejmowanych projektów rewitalizacyjnych z procesami społeczno – gospodarczymi w Pruszczu Gdańskim (stan na zakończenie 2022 r.).
2023	Zaopiniowanie raportu (oceny) przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszenie na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.
2025 (przedłożenie raportu do 04.2026)	Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR – raport w formie sprawozdania z realizacji celów, zawierających informację na temat podejmowanych działań, realizowanych projektów, stopnia ich realizacji oraz ich efektów końcowych oraz analiza wskaźnikowa, której celem będzie określenie poziomu korelacji podejmowanych projektów rewitalizacyjnych z procesami społeczno – gospodarczymi w Pruszczu Gdańskim (stan na zakończenie 2025 r.).
2026	Zaopiniowanie raportu (oceny) przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszenie na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.

Źródło: opracowanie własne

13.2. Ewaluacja

Ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański opiera się na analizie wpływu przedsięwzięć rewitalizacyjnych na poszczególne aspekty funkcjonowania społeczno -gospodarczego interesariuszy Miasta oraz dekoncentracji negatywnych zjawisk na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji.

Ewaluacja GPR prowadzona będzie etapowo:

Rysunek 21 Etapy Programu Rewitalizacji i odpowiadające im rodzaje ewaluacji

Źródło: Opracowanie własne.

Ewaluacja ex-ante jest istotna na etapie tworzenia Programu Rewitalizacji, ponieważ pomaga dokonać oceny zasadności poszczególnych działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz ich wpływu na społeczność lokalną i obszary strategiczne. Podczas wdrażania Programu Rewitalizacji należy realizować **ewaluację on-going**, która skupia się na doraźnych problemach i barierach. Jej funkcją jest przede wszystkim stymulowanie usprawnień oraz poprawa jakości zarządzania Programem Rewitalizacji. Ten typ ewaluacji polega również na ocenianiu sprawności przepływu informacji, dokumentów oraz obserwowaniu warunków

zewnątrznych. **Ewaluację ex-post** realizuje się na zakończenie wdrażania Programu Rewitalizacji i jest ona oceną przeprowadzonej interwencji w zakresie zaspokajania potrzeb, na które miała odpowiadać oraz badaniem wpływu i trwałości zrealizowanych przedsięwzięć na społeczność lokalną i poszczególne grupy Interesariuszy.

Ocena procesu rewitalizacji będzie prowadzona na trzech poziomach:

1. Wskaźnikach produktu przypisanych do każdego projektu rewitalizacyjnego (rozdział 7.1.),
2. Wskaźnikach rezultatu przypisanych do każdego projektu rewitalizacyjnego (rozdział 7.1.),
3. Wskaźnikach oddziaływania, które szczegółowo przedstawia poniższa tabela:

Tabela 33 Wskaźniki oddziaływania Gminnego Programu Rewitalizacji na obszar rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański

Wskaźniki oddziaływania					
Cel operacyjny	Wskaźnik	Tendencja	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło danych
Cel strategiczny 1					
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez likwidację koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (w tym osób zagrożonych ubóstwem)	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej	Spadająca	43	35	MOPS
	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	Spadająca	68	50	MOPS
	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	Spadająca	144	111	MOPS
Międzypokoleniowa integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji	Liczba osób korzystających z nowych ofert programowych w zakresie integracji i aktywizacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Rosnąca	-	340	Listy obecności PIMBP
Przeciwdziałanie patologiom oraz dziedziczeniu negatywnych postaw życiowych wśród dzieci i młodzieży	Liczba przestępstw	Spadająca	62	45	KPP
	Liczba czynów karalnych nieletnich	Spadająca	1	0	KPP
	Liczba dzieci i młodzieży nie otrzymujących promocji do następnej klasy w szkołach gimnazjalnych i podstawowych	Spadająca	2	0	Szkoły
Cel strategiczny 2					
Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji	Liczba osób bezrobotnych	Spadająca	53	40	GUP
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Spadająca	20	13	GUP
Przeciwdziałanie marginalizacji oraz przezwyciężenie stanu kryzysowego	Liczba mieszkań komunalnych	Spadająca	199	190	Urząd Miasta
	Zaległości czynszowe	Spadająca	425 027, 05 zł	400 000, 00 zł	Urząd Miasta
	Liczba osób zagrożonych marginalizacją ekonomiczną	Spadająca	43	35	MOPS
Tworzenie warunków do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej	Nie malejąca	232	232	Urząd Miasta
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Nie malejąca	178	178	Urząd Miasta
	Liczba organizacji pozarządowych	Rosnąca	10	13	Urząd Miasta
Cel strategiczny 3					
Integracja przestrzenno-funkcjonalna obszaru rewitalizacji	Powierzchnia uporządkowanych przestrzeni publicznych (ha)	Rosnąca	-	4,8	Urząd Miasta

„Projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa”

	Powierzchnia przestrzeni publicznych, którym nadano nowe funkcje (ha)	Rosnąca	-	2.2	Urząd Miasta
	Powierzchnia nowo utworzonych przestrzeni publicznych (ha)	Rosnąca	-	0,51	Urząd Miasta
Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej i mieszkalnej na obszarze rewitalizacji	Liczba osób korzystających z nowopowstałej infrastruktury społecznej	Rosnąca		2 000/rok	Badania ankietowe, dokumentacja instytucji społecznych
Zagospodarowanie i modernizacja obszarów o szczególnym znaczeniu kulturowym i turystycznym	Liczba stałych miejsc pracy związanych z dziedzictwem kulturowym i historycznym obszaru	Rosnąca	wzrost o 3		Lista pracowników muzeum
	Liczba turystów odwiedzających miasto	Rosnąca	wzrost o 10%		Badania ankietowe, badania ruchu turystycznego

Źródło: opracowanie własne

14. Niezbędne zmiany w dokumentach strategicznych Miasta Pruszcza Gdańskiego

Ustawa przewiduje możliwość wprowadzenia Gminnym Programem Rewitalizacji zmian w gminnych dokumentach strategicznych i wynikających z nich aktów prawa miejscowego.

14.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcza Gdańskiego nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

14.2. Zmiany w Programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Pruszcza Gdańskiego na lata 2015 – 2020

Obowiązujący Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Pruszcza Gdańskiego na lata 2014-2019 jest dostosowany do potrzeb lokalnej społeczności, przy jednoczesnym uwzględnieniu możliwości zasobowych oraz finansowych Gminy. Na etapie sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcza Gdańskiego nie przewiduje się zmian w Programie. Po roku 2019, należy uchwalić nowy Program, którego opracowanie poprzedzi analiza potrzeb oraz plan remontów i modernizacji budynków i lokali, wraz z określeniem potrzeb remontowych.

14.3. Zmiany w uchwale w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji

Komitet Rewitalizacji wyznaczony zostanie w ciągu 3 miesięcy od uchwalenia i przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji.

14.4. Zmiany w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Rada Miasta Pruszcz Gdański dnia 12 października 2016 r. podjęła Uchwałę Nr XXVI/238/2016 w sprawie zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Pruszcz Gdański, które uwzględnia Obszar nr 7 wraz z planowanym zagospodarowaniem. W związku, z czym zmiany w Studium nie są konieczne.

15. Lista załączników

1. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali 1:2000;
2. Raport z konsultacji społecznych;
3. Sprawozdanie z opiniowania GPR.

16. Spis tabel i rysunków

Rysunek 1 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 mieszkańców na obszarze rewitalizacji (2012 r.).	14
Rysunek 2 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 mieszkańców na obszarze rewitalizacji (2016 r.)	15
Rysunek 3 Wielkość zasiłków pomocy społecznej na 1 mieszkańca na obszarze rewitalizacji (2016 r.)	16
Rysunek 4 Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji (2016 r.)	17
Rysunek 5 Liczba wydanych Pruszczańskich Kart Dużej Rodziny na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji (2016 r.)	18
Rysunek 6 Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców na terenie obszaru rewitalizacji (2016 r.)	19
Rysunek 7 Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców na terenie obszaru rewitalizacji (2016 r.)	22
Rysunek 8 Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji (2016r.)	23
Rysunek 9 Zaległości czynszowe w zł na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji (2012 r.)	24
Rysunek 10 Poziom dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca obszaru rewitalizacji (2012 r.)	25
Rysunek 11 Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji (2012 r.)	26
Rysunek 12 Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności obszaru rewitalizacji (2012 r.)	27
Rysunek 13 Odsetek zamkniętych działalności gospodarczych wśród działalności zarejestrowanych w ogólnej liczbie ludności na obszarze rewitalizacji (2012 r.)	28
Rysunek 14 Liczba mieszkań komunalnych na obszarze rewitalizacji (stan na 2012 r.)	30
Rysunek 15 Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 rokiem w ogólnej ich liczbie na obszarze rewitalizacji (2012 r.)	31
Rysunek 16 Liczba budynków do wyburzenia i kapitalnego remontu/modernizacji na obszarze rewitalizacji (stan na 2012 r.)	32

Rysunek 17 Sieć przyczynowo - skutkowa problemów społecznych na obszarze rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański (2017 r.)	34
Rysunek 18 Cele strategiczne obszaru rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański	49
Rysunek 19 Wzajemne relacje i role komórek organizacyjnych Gminy, interesariuszy i beneficjentów zewnętrznych	106
Rysunek 20. Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji	108
Rysunek 21 Etapy Programu Rewitalizacji i odpowiadające im rodzaje ewaluacji.....	111
Tabela 1 Wykaz celów operacyjnych.....	55
Tabela 2 Powiązania celu strategicznego 1. z problemami i potencjałami oraz kierunkami interwencji.....	56
Tabela 3 Powiązania celu strategicznego 2. z problemami i potencjałami oraz kierunkami interwencji.....	57
Tabela 4 Powiązania celu strategicznego 3. z problemami i potencjałami oraz kierunkami interwencji.....	58
Tabela 5 Karta projektu nr 1.....	59
Tabela 6 Karta projektu nr 2.....	61
Tabela 7 Karta projektu nr 3.....	63
Tabela 8 Karta projektu nr 4.....	64
Tabela 9 Karta projektu nr 5.....	66
Tabela 10 Karta projektu nr 6.....	67
Tabela 11 Karta projektu nr 7.....	69
Tabela 12 Karta projektu nr 8.....	70
Tabela 13 Karta projektu nr 9.....	71
Tabela 14 Karta projektu nr 10.....	73
Tabela 15 Karta projektu nr 11.....	74
Tabela 16 Karta projektu nr 12.....	76
Tabela 17 Karta projektu nr 13.....	78
Tabela 18 Karta projektu nr 14.....	79
Tabela 19 Karta projektu nr 15.....	81
Tabela 20 Karta projektu nr 16.....	82

Tabela 21 Karta projektu nr 17.....	83
Tabela 22 Karta projektu nr 18.....	84
Tabela 23 Określenie powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami i przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi a celami GPR.....	86
Tabela 24 Wpływ projektów na aspekty problemowe	88
Tabela 25 Komplementarność przestrzenna projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	89
Tabela 26 Komplementarność problemowa	91
Tabela 27 Komplementarność międzyokresowa	92
Tabela 28 Szacunkowy czas realizacji poszczególnych projektów	95
Tabela 29 Szacowana wartość poszczególnych projektów	96
Tabela 30 Uzależnienie realizacji projektów rewitalizacyjnych od dofinansowania	98
Tabela 31 Formy partycypacji społecznej na etapie wdrażania i monitorowania	105
Tabela 32 Harmonogram monitoringu GPR.....	110
Tabela 33 Wskaźniki oddziaływania Gminnego Programu Rewitalizacji na obszar rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański	112